

Briselē, 2021. gada 19. novembrī
(OR. en)

14151/21

Starpiestāžu lieta:
2021/0366(COD)

FORETS 78
AGRI 566
ENV 914
CLIMA 399
PROCIV 149
JUR 653
DEVGEN 210
RELEX 997
UD 284
PROBA 53
FAO 42
SUSTDEV 162
IA 185
CODEC 1507

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsēkretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2021. gada 18. novembris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsēkretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2021) 706 final
Temats:	Priekšlikums - EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA, ar ko paredz noteikumus par to, kā Savienības tirgū darīt pieejamas konkrētas ar atmežošanu un meža degradāciju saistītas preces un izstrādājumus, kā arī par to eksportu no Savienības un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 995/2010

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2021) 706 *final*.

Pielikumā: COM(2021) 706 *final*

Briselē, 17.11.2021.
COM(2021) 706 final

2021/0366 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko paredz noteikumus par to, kā Savienības tirgū darīt pieejamas konkrētas ar atmežošanu un meža degradāciju saistītas preces un izstrādājumus, kā arī par to eksportu no Savienības un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 995/2010

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SEC(2021) 395 final} - {SEC(2021) 396 final} - {SWD(2021) 325 final} -
{SWD(2021) 326 final} - {SWD(2021) 327 final} - {SWD(2021) 328 final} -
{SWD(2021) 329 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Atmežošana un meža degradācija norisinās satraucošā ātrumā, saasinot klimata pārmaiņas un biodaudzveidības izzušanu. Galvenais atmežošanas un meža degradācijas cēlonis ir **lauksaimniecības zemes platību paplašināšana** tādu preču ražošanai kā liellopi, koksne, palmu eļļa, soja, kakao un kafija. Paredzams, ka pasaules iedzīvotāju skaita pieaugums un pieaugošais pieprasījums pēc lauksaimniecības produktiem, jo īpaši pēc dzīvnieku izcelsmes produktiem, palielinās pieprasījumu pēc lauksaimniecības zemes un radīs papildu spiedienu uz mežiem, savukārt mainīgās klimata norises ietekmēs pārtikas ražošanu, radot nepieciešamību pāriet uz ilgtspējīgu ražošanu, kas nerada papildu atmežošanu un meža degradāciju.

ES ir būtisks ar atmežošanu un meža degradāciju saistītu preču patērētājs, un tajā nav ieviesti konkrēti un iedarbīgi noteikumi, kas ļautu samazināt tās negatīvo pienesumu šajās norisēs. Tāpēc šīs iniciatīvas mērķis ir ierobežot atmežošanu un meža degradāciju, ko izraisa ES patēriņš un ražošana. Gaidāms, ka tā savukārt samazinās SEG emisijas un globālās biodaudzveidības izzušanu. Iniciatīvas mērķis ir **līdz minimumam samazināt tādu izstrādājumu patēriņu, kuri iegūti ar atmežošanu vai meža degradāciju saistītās piegādes ķēdēs**, un palielināt ES pieprasījumu pēc legālām un “neatmežojošām” precēm un izstrādājumiem un to tirdzniecību.

• Saskaņība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā

Priekšlikums pirmo reizi tika izziņots **Komisijas 2019. gada paziņojumā “Pastiprināt ES rīcību ar mērķi aizsargāt un atjaunot pasaules mežus”**¹ (turpmāk — “2019. gada paziņojums”), kurā Komisija apņēmas “novērtēt regulatīvus un neregulatīvus papildpasākumus, kas pieprasījuma pusē veicami, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus un vienotu izpratni par neatmežojošām piegādes ķēdēm un tādā veidā palielinātu piegādes ķēžu pārredzamību un minimalizētu atmežošanas un meža degradācijas risku, kas saistīts ar biržas preču importu ES”. Pēc tam šī apņemšanās tika apstiprināta Eiropas zaļajā kursā,² kā arī ES Biodaudzveidības stratēģijā 2030. gadam³ un stratēģijā “No lauka līdz galdam”⁴, un pēdējās divās 2021. gadā tika izziņots atbilstošs tiesību akta priekšlikums. Priekšlikums ir Eiropas zaļā kursa un visu saskaņā ar to izstrādāto iniciatīvu neatņemama sastāvdaļa un saskaņā ar zaļā kursa vispārējiem mērķiem. Konkrēti, tas papildina citus 2019. gada paziņojumā ierosinātos pasākumus, jo īpaši: 1) **partnerībā ar ražotājvalstīm strādāt** pie tā, lai novērstu atmežošanas pamatcēloņus un veicinātu mežu ilgtspējīgu apsaimniekošanu, un 2) **starptautiskā sadarbībā ar lielākajām patērētājvalstīm strādāt** pie tā, lai līdz minimumam samazinātu pārvirzi un veicinātu līdzīgu pasākumu pieņemšanu

¹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Pastiprināt ES rīcību ar mērķi aizsargāt un atjaunot pasaules mežus”, COM(2019) 352 final.

² Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Eiropas zaļais kurss”, COM(2019) 640 final.

³ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “ES Biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam. Atgriezīsim savā dzīvē dabu”, COM(2020) 380 final.

⁴ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Stratēģija “No lauka līdz galdam”. Taisnīgas, veselīgas un videi draudzīgas pārtikas sistēmas vārdā”, COM(2020) 381 final.

nolūkā nepieļaut tādu izstrādājumu laišanu tirgū, kuri iegūti ar atmežošanu un meža degradāciju saistītās piegādes ķēdēs.

Tāpēc Komisija turpinās strādāt partnerībā ar ražotājvalstīm, piedāvājot jaunus atbalsta veidus un stimulus attiecībā uz mežu aizsardzību, pārvaldības un zemes lietošanas uzlabošanu, tiesību aktu ieviešanas uzlabošanu un ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas, klimatnoturīgas lauksaimniecības, ilgtspējīgas intensifikācijas un dažādošanas, kā arī agroekoloģijas un agromežsaimniecības veicināšanu.

Spēkā esošais ES tiesiskais regulējums atmežošanas jautājumu risina tikai daļēji. **2003. gada Rīcības plāns** ES meža tiesību aktu ieviešanai, pārvaldībai un tirdzniecībai (*FLEGT*)⁵ veido galveno ES politiku pret nelikumīgu mežizstrādi un ar to saistīto tirdzniecību. Lai gan ***FLEGT* rīcības plānā uzmanība pievērsta nelikumīgai mežizstrādei un ar to saistītajai tirdzniecībai, tajā nav aplūkota atmežošana kā tāda.** *FLEGT* rīcības plāna galvenais elements ir brīvprātīga sistēma ar mērķi nodrošināt, ka no valstīm, kuras piekrīt piedalīties šajā sistēmā, ES tiek importēti tikai likumīgi iegūti kokmateriāli. Šīs sistēmas iekšējais ES tiesiskais regulējums ir regula par meža tiesību aktu ieviešanu, pārvaldību un tirdzniecību (***FLEGT* regula**)⁶, ar ko izveidota licencēšanas sistēma, kura ir *FLEGT* brīvprātīgo partnerattiecību nolīgumu (BPN) pamatā. Vēl viens būtisks *FLEGT* rīcības plāna elements ir **ES Kokmateriālu regula (*EUTR*)**⁷, kurā noteikts aizliegums laist ES tirgū nelikumīgi iegūtus kokmateriālus un koksnes izstrādājumus, kā arī paredzēti pienākumi tirgus dalībniekiem, kuri kokmateriālus laiž tirgū pirmo reizi. Gan *FLEGT* regulai, gan *EUTR* ir veikta atbilstības pārbaude, un arī šajā regulā izklāstītie politikas risinājumi ir balstīti uz atbilstības pārbaudes konstatējumiem.

Pamatojoties uz pieredzi un mācībām, kas gūtas saistībā ar *FLEGT* rīcības plānu un regulu, Komisija vajadzības gadījumā ar attiecīgajām partnervalstīm izveidos ar mežiem saistītas partnerības. Ar mežiem saistīto partnerību galvenais mērķis būs aizsargāt, atjaunot un/vai nodrošināt mežu ilgtspējīgu izmantošanu visaptverošā un integrētā veidā, lai sasniegtu Eiropas zaļā kursa prioritātes, kā arī ES attīstības sadarbības mērķus (piemēram, nabadzības mazināšana, laba pārvaldība, cilvēktiesības). Tās veicinās mežu pārvaldību un politikas reformas nolūkā īstenot mežu ilgtspējīgu apsaimniekošanu un palīdzēt apturēt atmežošanu un meža degradāciju.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

2019. gada paziņojumā ir noteikts vispārējais mērķis aizsargāt un uzlabot esošo mežu, jo īpaši pirmatnējo mežu, veselību un palielināt ilgtspējīgu, bioloģiski daudzveidīgu mežu platības visā pasaulē. Eiropas zaļā kursa kontekstā gan ES Biodaudzveidības stratēģijā 2030. gadam, gan stratēģijā “No lauka līdz galdam” šis tiesību akta priekšlikums un citi pasākumi, kas paredzēti, lai izvairītos no tādu izstrādājumu laišanas ES tirgū, kas iegūti ar atmežošanu un meža degradāciju saistītās piegādes ķēdēs, vai lai līdz minimumam samazinātu minēto

⁵ Komisijas paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam “Meža tiesību aktu ieviešana, pārvaldība un tirdzniecība (*FLEGT*) — ES rīcības plāna priekšlikums”, COM(2003) 251 final.

⁶ Padomes Regula (EK) Nr. 2173/2005 (2005. gada 20. decembris) par *FLEGT* licencēšanas sistēmas izveidi kokmateriālu importam Eiropas Kopienā

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 995/2010 (2010. gada 20. oktobris), ar ko nosaka pienākumus tirgus dalībniekiem, kas laiž tirgū kokmateriālus un koka izstrādājumus

izstrādājumu laišanu ES tirgū, raksturoti kā svarīgi to mērķu sasniegšanai. Citas nozīmīgas iniciatīvas ir, piemēram, paziņojums “Ilgtērmiņa redzējums par ES lauku apvidiem”⁸.

Jaunajā **ES meža stratēģijā** apstiprināts, ka 2019. gada paziņojumā jau noteiktie pasākumi veido ES globālās rīcības, tostarp šīs likumdošanas iniciatīvas, pamatu, un tie tiks pienācīgi un konsekventi ņemti vērā, veidojot iekšpolitiku.

Šī regula papildinās likumdošanas iniciatīvu attiecībā uz **ilgtspējīgu korporatīvo pārvaldību (SCG)**, kuras mērķis ir uzlabot ES tiesisko regulējumu uzņēmējdarbības tiesību un korporatīvās pārvaldības jomā. SCG iniciatīvas pamatā ir horizontāla pieeja, kas tiecas novērst nelabvēlīgo ietekmi uz cilvēktiesībām un vidi, ietekmējot uzņēmumu rīcību to darbībā un vērtību ķēdēs. Lai gan SCG režīms attieksies uz uzņēmējdarbību un vērtību ķēdēm kopumā, atmežošanas pieeja skar konkrētus izstrādājumus un izstrādājumu piegādes ķēdes. Tāpēc, lai gan abu iniciatīvu vispārējie mērķi var būt kopīgi un atbalstīt cits citu, konkrētie mērķi atšķiras.

Plānots, ka SCG iniciatīvā ietvertais pienācīgas pārbaudes pienākums attieksies uz vairākiem lieliem ES uzņēmumiem dažādās nozarēs (piemērojot mērķētāku režīmu atsevišķiem vidējiem uzņēmumiem), un ir paredzēts, ka tas attieksies arī uz uzņēmumiem ārpus ES. Likumdošanas iniciatīvai par atmežošanu ir ļoti konkrēts mērķis ierobežot ar atmežošanu saistītu izstrādājumu laišanu ES tirgū, un tās prasības noteiktās jomās būs konkrētākas salīdzinājumā ar vispārējiem pienākumiem SCG iniciatīvas ietvaros. Tā ietver arī aizliegumu, ko piemēros visiem tirgus dalībniekiem, kuri laiž tirgū attiecīgos izstrādājumus, tostarp ES un ārpus ES esošajiem uzņēmumiem, neatkarīgi no to juridiskās formas un lieluma. Gadījumos, kad SCG iniciatīvas prasības pārsniedz atmežošanas regulas prasības, tās piemēro kopā.

Šajā iniciatīvā nav īpaši skatīta **finanšu nozare un investīcijas**. Spēkā esošās iniciatīvas ilgtspējīgas finansēšanas jomā, piemēram, ES Taksonomijas regulas ieviešana un topošā Uzņēmumu ilgtspējas informācijas atklāšanas direktīva jeb CSRD (pašreizējā Nefinanšu informācijas atklāšanas direktīva jeb NFRD), ir labi piemērotas, lai novērstu finanšu un investīciju nozares radīto atmežošanas ietekmi, tādējādi papildinot un atbalstot šo likumdošanas iniciatīvu par atmežošanu.

CSRD un Taksonomijas regula uzliek informācijas atklāšanas pienākumus arī nefinanšu uzņēmumiem: CSRD paredz nozaru pārskatu standartu publicēšanu līdz 2023. gada oktobrim; saskaņā ar ES Taksonomijas regulu tehniskie kritēriji jau ir noteikti deleģētajā aktā klimata pārmaiņu mazināšanai un klimatadaptācijai mežsaimniecībā, savukārt lauksaimniecības kritēriju publicēšana ir atlikta. Uz abām saimnieciskajām darbībām var attiecināt deleģētos aktus pārējiem četriem vides mērķiem.

Šo regulas priekšlikumu ir paredzēts piemērot arī kopā ar Atjaunojamo energoresursu direktīvu⁹ attiecībā uz noteiktām precēm, ko izmanto kā biodegvielu/biokurināmo vai biodegvielas/biokurināmā ražošanai, piemēram, koksnes granulām vai sojas un palmu eļļas atvasinājumiem. Abu ES noteikumu kopumu mērķi viens otru papildina, jo tie abi attiecas uz visaptverošajiem mērķiem cīnīties ar klimata pārmaiņām un biodaudzveidības izzušanu. Lai

⁸ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Ilgtērmiņa redzējums par ES lauku apvidiem: kāds ceļš ejams, lai līdz 2040. gadam lauku apvidi kļūtu spēcīgāki, savienoti, izturētspējīgi un pārtikuši”, COM(2021) 345 final.

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328/82, 21.12.2018., 82.–209. lpp.).

ierobežotu ES izraisītu atmežošanu, šajā likumdošanas iniciatīvā izklāstītas prasības ar atmežošanu un meža degradāciju saistītām precēm un izstrādājumiem, kurus paredzēt laist ES tirgū. Atjaunojamo energoresursu direktīvā cita starpā ir noteikti ilgtspējas kritēriju noteikumi attiecībā uz biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo un biomasu, lai tos uzskatītu par ilgtspējīgiem, un noteikti mērķi, lai ES varētu sasniegt atjaunojamās enerģijas mērķrādītāju vismaz 32 % apmērā līdz 2030. gadam.

Attiecībā uz to praktisko mijiedarbību precēm un izstrādājumiem, kas ietilpst abu tiesību aktu darbības jomā, piemēros prasības attiecībā uz vispārēju piekļuvi tirgum un atjaunojamo energoresursu uzskaiti. Šīs prasības ir saderīgas un cita citu pastiprina. Konkrēti sertifikācijas sistēmu gadījumā attiecībā uz zemu netiešās zemes izmantošanas maiņas (*ILUC*) risku atbilstīgi Komisijas Regulai (ES) 2019/807, ar kuru papildina Direktīvu (ES) 2018/2001¹⁰, “attiecībā uz to, kā identificēt izejvielas, kas rada augstu netiešās zemes izmantošanas maiņas risku un kam konstatēta būtiska produktīvās platības izplešanās uz tādu zemes platību rēķina, kurās ir liels oglekļa uzkrājums, un kā sertificēt biodegvielas, bioloģiskos šķidros kurināmos un biomasas kurināmos/degvielas, kas rada zemu netiešās zemes izmantošanas maiņas risku”, šīs sertifikācijas sistēmas var izmantot arī tirgus dalībnieki un tirgotāji savu pienācīgo pārbaudi sistēmu ietvaros informācijas iegūšanai, kā noteikts šajā regulā, lai izpildītu dažas no šīs regulas 9. pantā noteiktajām izsekojamības un informācijas prasībām. Tāpat kā jebkuras citas sertifikācijas sistēmas gadījumā to izmantošana neskar tirgus dalībnieku un tirgotāju juridisko atbildību un pienācīgas pārbaudes pienākumu saskaņā ar šo regulu.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

ES kompetence rīkoties atmežošanas un meža degradācijas jomā izriet no Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) pantiem par vides aizsardzību. Saskaņā ar LESD 191. panta 1. punktu “saglabāt, aizsargāt un uzlabot vides kvalitāti; aizsargāt cilvēku veselību; apdomīgi un racionāli izmantot dabas resursus; sekmējot starptautiska mēroga pasākumus, risinot reģionālas un pasaules vides problēmas un jo īpaši cīnoties pret klimata pārmaiņām” ir definēti kā Savienības vides politikas mērķi. Savienības līmeņa pasākumu pieņemšana ar mērķi apkarot atmežošanu un meža degradāciju veicinās siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju samazināšanos, palielinās noturību pret klimata pārmaiņām un samazinās cilvēka radīto ietekmi uz biodaudzveidību, tādējādi sniedzot nozīmīgu ieguldījumu katra vides politikas mērķa sasniegšanā. Tādējādi kā priekšlikuma juridiskais pamats būtu jāizmanto LESD 192. pants.

Tāpat kā daudzas citas vides problēmas, arī atmežošanas sekas vienā apgabalā var atstāt globālu ietekmi. Tāpēc ir lietderīgi priekšlikumu atbilstīgi ierosinātajam juridiskajam pamatam attiecināt gan uz vietējiem izstrādājumiem, gan uz brīvā apgrozībā laistām vai eksportētām precēm. Tas ļaus nodrošināt atbilstību LESD 191. panta 2. punktam, kurā noteikts, ka Savienības politikai vides jomā jātiecas panākt augsta līmeņa aizsardzību, un Līguma par Eiropas Savienību (LES) 3. panta 3. punktam, saskaņā ar kuru vides augsta līmeņa aizsardzības veicināšana un vides kvalitātes uzlabošana ir definēta kā viens no Savienības mērķiem.

¹⁰ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2019/807 (2019. gada 13. marts), ar kuru Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001 papildina attiecībā uz to, kā identificēt izejvielas, kas rada augstu netiešās zemes izmantošanas maiņas risku un kam konstatēta būtiska produktīvās platības izplešanās uz tādu zemes platību rēķina, kurās ir liels oglekļa uzkrājums, un kā sertificēt biodegvielas, bioloģiskos šķidros kurināmos un biomasas kurināmos/degvielas, kas rada zemu netiešās zemes izmantošanas maiņas risku (OV L 133, 21.5.2019., 1.–7. lpp.).

LESD 192. panta 1. punkts nosaka, ka “Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru pēc apspriešanās ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju pieņem lēmumu par to, kā jāīsteno Savienībai, lai sasniegtu 191. pantā minētos mērķus”.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Galvenie atmežošanas un meža degradācijas cēloņi ir saistīti gan ar ES tirgu, gan starptautisko tirdzniecību. Ir nepieciešama rīcība ES līmenī, lai koordinēti un saskaņoti risinātu ar ES patēriņa pēdu un starptautisko tirdzniecību saistītos jautājumus, vienlaikus nodrošinot juridisko noteiktību un skaidrību, kas nepieciešama ES tirgus pienācīgai darbībai. Bez saskaņotas pieejas vairākas dalībvalstis īstenotu iekšējo tirdzniecību ierobežojošus pasākumus, tādējādi traucējot iekšējā tirgus darbību. Tas atstātu nopietnu ietekmi uz ES tirgus darbību, apdraudētu Eiropas tirgus dalībnieku spēju iegūt šīs regulas piemērošanas jomā esošos izstrādājumus/preces, kā arī mazinātu ES pasākumu uzticamību. Citas dalībvalstis var nolemt nepieņemt nekādus pasākumus, tādējādi ierobežojot citu īstenoto pasākumu iespējamo ietekmi uz atmežošanu.

Izstrādājumiem, uz ko attiecas iniciatīva, piegādes ķēdes ir starptautiskas un ļoti bieži globālas. ES pieredze, kas gūta, risinot sarežģītus piegādes ķēžu jautājumus (piemēram, kas izriet no tiesību aktiem saistībā ar nelikumīgu mežizstrādi), liecina, ka ir svarīgi nodrošināt tirgus dalībniekiem vienlīdzīgus konkurences apstākļus attiecībā uz prasībām, kas jāievēro pirms izstrādājumu (preču un atvasinātu izstrādājumu) laišanas ES tirgū pirmo reizi.

Piemērojamo noteikumu neesamība Eiropas līmenī nostāda atbildīgos tirgus dalībniekus, kuri ir gatavi sakārtot savas piegādes ķēdes, neizdevīgā konkurences situācijā un atalgo neilgtspējīgu rīcību. Tāpēc, lai gan vides aizsardzības joma ir ES un dalībvalstu dalīta kompetence, ir nepieciešami ES mēroga pasākumi, lai nodrošinātu vienotu izpratni par piegādes ķēdēm bez atmežošanas un meža degradācijas, palielinātu šādu piegādes ķēžu pārredzamību, kā arī ļautu atbilstoši rīcības mērogam atstāt būtisku ietekmi uz atmežošanu.

Ciktāl šī iniciatīva attiecas uz precēm, kas laistas brīvā apgrozībā vai tiek eksportētas no Savienības tirgus, rīcība Savienības līmenī būtu efektīvāka nekā rīcība valsts līmenī, jo tā novērstu iespējamu negatīvu ietekmi uz iekšējā tirgus darbību un tirdzniecības aspektiem. Tādēļ ES rīcība var papildināt un stiprināt dalībvalstu centienus. Bez ES rīcības ar ES patēriņu saistītā atmežošanas un meža degradācijas problēma saglabātos un vēl vairāk saasinātos. Tas varētu negatīvi ietekmēt ES centienus globālās biodaudzveidības aizsardzības un klimata pārmaiņu jomā.

- **Proporcionalitāte**

Ar šo likumdošanas iniciatīvu ES pastiprina savu rīcību cīņā pret atmežošanu un meža degradāciju, izveidojot vērienīgu un īstenojamu tiesisko regulējumu, kas stimulē pāreju uz ilgtspējīgām piegādes ķēdēm visās ražotājvalstīs gan ES, gan ārpus tās. Tas padarītu ES par uzticamu globālo standartu noteicēju. Minimālie ieguvumi naudas izteiksmē nepārprotami kompensē izmaksas. Iniciatīva atbilst arī risināmās problēmas nopietnībai un steidzamībai, kā arī Eiropas zaļā kursa prioritātēm.

Šīs likumdošanas iniciatīvas mērķis ir līdz minimumam samazināt ES negatīvo pienesumu atmežošanā un meža degradācijā. Šis mērķis tiks sasniegts, izveidojot daudzpakāpju, obligātu pienācīgu pārbaudes sistēmu, atsaucoties uz neatmežošanas definīciju, apvienojumā ar salīdzinošās novērtēšanas sistēmu. Saskaņā ar analīzi, kas sniegta “Ietekmes novērtējumā attiecībā uz atmežošanas un meža degradācijas riska samazināšanu saistībā ar ES tirgū

laistajiem izstrādājumiem” (turpmāk — “ietekmes novērtējums”), gaidāms, ka šie pasākumi būs visefektīvākie, ierobežojot ES izraisītu atmežošanu, un visefektīvākie no šīs iniciatīvas sagatavošanā pārbaudītajiem. Ietekmes novērtējuma konstatējumi liecina, ka juridiski saistoši risinājumi (piemēram, neatmežošanas prasība, obligāta pienācīga pārbaude utt.) būtu iedarbīgāki nekā brīvprātīgi pasākumi (piemēram, brīvprātīga pienācīga pārbaude, brīvprātīga marķēšana vai brīvprātīga privāta sertifikācija). Šos konstatējumus apstiprināja atklātās sabiedriskās apspriešanas rezultāti, kur lielākā daļa ieinteresēto personu — uzņēmumu asociāciju un NVO — atbalstīja obligātas pienācīgas pārbaudes režīmu.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Ierosinātais juridiskais instruments ir regula, jo ir jānodrošina visaugstākais saskaņošanas līmenis, lai novērstu dažādu standartu līdzāspastāvēšanu dalībvalstīs, kas apdraudētu preču brīvas aprites pamatprincipu. Regulā **tiks noteiktas tiešas prasības visiem tirgus dalībniekiem**, tādējādi nodrošinot nepieciešamo juridisko noteiktību un pilnībā integrēta tirgus ieviešanas iespēju visā ES. Regula arī **nodrošina, ka saistības tiek īstenotas vienlaikus un vienādi visās 27 dalībvalstīs**. Regula arī **samazinās nenoteiktību attiecībā uz termiņiem** transponēšanas procesā, ko parasti saista ar direktīvu jomā, kurā laiks un juridiskā noteiktība ir ļoti svarīgi, ņemot vērā prognozēto tirgus lieluma pieaugumu un tirgus dinamikas izmaiņas kopumā.

Juridiskais instruments ir arī izstrādāts kā nākotnes vajadzībām atbilstoša dinamiska sistēma, kas **spēj pielāgoties tirgus attīstībai un jauniem datiem, un zinātniskiem pierādījumiem**. Šim nolūkam **Komisijai ir paredzētas vairākas pilnvaras**, kas ļaus izstrādāt īstenošanas pasākumus, lai cita starpā publicētu valstu salīdzinošās novērtēšanas rezultātus un pārskatītu preces, uz kurām attiecas šī regula.

3. **EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

- **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Šīs iniciatīvas pamatā ir *EUTR* un *FLEGT* regulas atbilstības pārbaudes konstatējumi, jo minētā atbilstības pārbaude tika veikta vienlaikus ar šīs regulas ietekmes novērtējumu.

Attiecībā uz *EUTR* atbilstības pārbaude parādīja, ka *EUTR* rezultātā ir uzlabojusies situācija trešās valstīs, tostarp valstīs, kuras izvēlējušās neiesaistīties BPN procesos. Galvenie ES tirdzniecības partneri ir īstenojuši pasākumus savu mežu pārvaldības sistēmu stiprināšanai un nelikumīgas mežizstrādes samazināšanai, lai nodrošinātu atbilstību *EUTR* prasībām. *EUTR* par spīti vairākiem trūkumiem tās izstrādē un izpildes nodrošināšanā ir sniegusi noteiktus pozitīvus rezultātus gan lietderības, gan efektivitātes ziņā. Tās globālais tvērums ir nodrošinājis ES pamatu ciešai sadarbībai ar citām patērētājvalstīm. Citas patērētājvalstis un tirdzniecības partneri visā pasaulē ir pieņēmuši *EUTR* līdzīgas likumdošanas pieejas. Plašākā atmežošanas kontekstā to ir īpaši svarīgi paturēt prātā, jo tas parāda, ka ES, pat tirgus daļai samazinoties, var ietekmēt un vadīt procesus globālā līmenī.

Neraugoties uz izaicinājumiem, kas radušies tās īstenošanā, atbilstības pārbaudes konstatējumi liecina, ka *EUTR* pieņemtā pieeja, proti, pienācīga pārbaude, ļauj elastīgi reaģēt uz jaunām un topošām problēmām saistībā ar nelikumīgu mežizstrādi un nelegālu zemes izmantošanas maiņu. Vispārīgā prasība (pienācīga pārbaude), kas izvirzīta visiem ES tirgus dalībniekiem, arī nodrošina regulas elastību attiecībā uz izmaiņām tirdzniecības modeļos un

valstu riska profilos. Ierosinātais risinājums integrēs un uzlabos sistēmu, kas izveidota ar *EUTR* palīdzību, un tāpēc tā tiks atcelta.

EUTR ietvaros izveidotā pienācīgas pārbaudes procedūra šajā regulā tiks pielāgota un uzlabota, ieviešot jaunus elementus, piemēram, pienācīgas pārbaudes paziņojumu (4. pants), ģeogrāfiskās informācijas prasību vai ģeogrāfisko atrašanās vietu, piesaistot preces un izstrādājumus zemes gabalam, kurā tie ražoti (9. pants), pastiprināta sadarbība ar muitu (14. un 24. pants), minimālie pārbaudžu līmeņi (14. pants), kā arī valstu salīdzinošā novērtēšana (25.–26. pants).

Attiecībā uz *FLEGT* regulu atbilstības pārbaude ir apstiprinājusi *FLEGT* brīvprātīgo partnerattiecību nolīgumu (BPN) sasniegumus attiecībā uz ieinteresēto personu pastiprinātu līdzdalību un uzlabotām mežu pārvaldības sistēmām partnervalstīs, vienlaikus izceļot vairākus tās trūkumus. Tajā arī norādīts, ka pastāv ierobežoti pierādījumi tam, ka BPN kopumā ir sekmējuši nelikumīgas mežizstrādes samazināšanos. Lai gan atbilstīgi šai regulai izveidotā ES sistēma būtu efektīvs līdzeklis ES tirgus dalībnieku atbilstības nodrošināšanas izmaksu samazināšanā, galvenais instruments tās darbības nodrošināšanai, proti, BPN, nav sniedzis gaidītos rezultātus. Viena no galvenajām problēmām saistībā ar *FLEGT* regulu ir fakts, ka galvenie ES tirdzniecības partneri nav izrādījuši interesi iesaistīties BPN procesos, kā rezultātā funkcionējoša BPN sistēma attiecas tikai uz 3 % no kokmateriālu importa uz ES. Vairāk nekā 15 gadus pēc tam, kad 2003. gadā *FLEGT* rīcības plānā tika likts pamats šiem procesiem, tikai vienā no 15 valstīm, ar kurām ES ir iesaistījusies BPN procesā, ir izveidota funkcionējoša *FLEGT* licencēšanas sistēma un tikai viena valsts no 10 lielākajiem ES kokmateriālu tirdzniecības partneriem ir iesaistījusies BPN procesā.

Lai izpildītu Eiropas Savienības uzņemtās divpusējās saistības un noturētu panākumus, kas sasniegti ar partnervalstīm, kurās ir ieviesta funkcionējoša sistēma (*FLEGT* licencēšanas posms), šajā regulā ir iekļauts nosacījums deklarēt, ka koksne, uz ko attiecas *FLEGT* licence, atbilst likumības prasībām. Dažus BPN komponentus, ja iespējams un partneri ir vienojušies par to, var integrēt konkrētās sadarbības programmās, piemēram, ar mežiem saistītajās partnerībās vai citās, lai turpinātu atbalstīt mežu pārvaldību.

• **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Komisijas 2020. gadā īstenotajā atklātajā sabiedriskajā apspriešanās (*OPC*) tika saņemti gandrīz 1,2 miljoni atbilžu. Vairākums ieinteresēto personu piekrita, ka ir nepieciešama ES līmeņa iejaukšanās, lai samazinātu ES negatīvo pienesumu globālajā atmežošanā un meža degradācijā. Lielākā daļa ieinteresēto personu arī vienojās noteikt ES neatmežošanas definīciju kā politikas intervences prasību.

Runājot par politikas pasākumiem, *OPC* tika pausts spēcīgs atbalsts juridiski saistošiem risinājumiem (neatmežošanas prasība, obligāta pienācīga pārbaude, obligāta publiska sertifikācija utt.), savukārt tādi juridiski nesaistoši, brīvprātīgi pasākumi kā brīvprātīga pienācīga pārbaude, brīvprātīga marķēšana vai brīvprātīga privāta sertifikācija tika uzskatīti par neiedarbīgiem. Lielākā daļa ieinteresēto personu — uzņēmumu asociāciju un NVO — atbalstīja obligātas pienācīgas pārbaudes režīmu, lai gan dažādiem respondentiem bija atšķirīgs viedoklis par šādas sistēmas vēlamajām detaļām. Sīki izstrādāti secinājumi, kas gūti apspriedēs ar ieinteresētajām personām, tostarp atsauksmes par sākuma ietekmes novērtējumu, *OPC* konstatējumi un mērķētas apspriešanās ar ieinteresētajām personām rezultāti, ir iekļauti ietekmes novērtējuma 2. pielikumā.

Saskaņā ar 2019. gada paziņojumā, Eiropas zaļajā kursā, ES Biodaudzveidības stratēģijā 2030. gadam un stratēģijā “No lauka līdz galdam” pausto šajā iniciatīvā galvenā uzmanība pievērsta mežiem. Eiropas Parlaments un NVO iestājās par citu ekosistēmu iekļaušanu. Balstoties uz pieredzi ar spēkā esošajiem tiesību aktiem, šāda piemērošanas jomas paplašināšana tika uzskatīta par priekšlaicīgu, jo praktiskās pieredzes trūkums kaitētu tajā izvērtēto politikas pasākumu lietderībai un izpildāmībai. Tomēr nepieciešamība un iespēja paplašināt tās piemērošanas jomu, iekļaujot arī citas ekosistēmas, tiks izvērtēta agrīnā pārskatīšanā.

- **Ekspertu atzinumu apkopošana un izmantošana**

Lai veicinātu dažādu risinājumu analīzi, Komisija piešķir ārējiem ekspertiem tiesības uz **atbalsta līgumu** divu pētījumu veikšanai — “Ietekmes novērtējums par pieprasījuma puses pasākumiem ar atmežošanu saistītu problēmu risināšanai” un “*EUTR* un *FLEGT* regulas atbilstības pārbaudes atbalsta pētījums”. Šie pētījumi nodrošināja daļu no ietekmes novērtējumā iekļauto un attiecīgi šajā regulā izklāstīto politikas risinājumu pamatā esošās analīzes un datiem. Šīs iniciatīvas pamatā ir arī konstatējumi, kas iegūti trešajā pētījumā, kurš tika veikts vienlaikus ar ietekmes novērtējumu un kurā galvenā uzmanība pievērsta sertifikācijas un pārbaudes shēmām mežniecības nozarē un koksnes izstrādājumiem.

Komisija arī izmantoja informāciju, kas tika sniegta Komisijas ekspertu grupas / daudzpusējās ieinteresēto personu platformas sanāksmēs par pasaules mežu aizsardzību un atjaunošanu, tostarp *EUTR* un *FLEGT* regulu. Kopš šīs likumdošanas iniciatīvas celveža publicēšanas 2020. gada februārī grupa dažādos sastāvos ir tikusies deviņas reizes un četros īpašos semināros nolūkā apkopot informāciju par ietekmes novērtējumā pētītajiem politikas risinājumiem.

Līdztekus iepriekš minētajiem atbalsta pētījumiem, ekspertu grupu sanāksmēm un apspriedēm ar ieinteresētajām personām Komisija lielu uzmanību pievērta arī Eiropas Parlamenta 2020. gada 22. oktobra rezolūcijai ar ieteikumiem Komisijai par ES tiesisko regulējumu ES izraisītas globālas atmežošanas apturēšanai un vēršanai pretējā virzienā (2020/2006 (INL)), kā arī ES Padomes paustajai nostājai, jo īpaši Padomes secinājumiem par 2019. gada paziņojumu.¹¹

- **Ietekmes novērtējums**

Sākotnējā dzīvotspējas pārbaudē, kas tika veikta sagatavošanās ietekmes novērtējuma ietvaros, kopumā tika apsvērti 17 politikas pasākumi. Šis sākotnējais iespējamo pasākumu saraksts aptvēra plašu iespējamo intervences veidu klāstu, tostarp gan regulatīvus, gan neregulatīvus instrumentus. Dzīvotspējas pārbaudē katrs politikas pasākums tika vērtēts pēc vairākiem kritērijiem, piemēram, juridiskā, tehniskā, politiskā īstenojamība un proporcionālitate, to iespējamā lietderība un efektivitāte, kā arī atgriezeniskā saite, kas saņemta no ieinteresētajām personām, ES dalībvalstīm un trešām valstīm.

Pamatojoties uz dzīvotspējas pārbaudi, pieci politikas risinājumi tika paturēti un izpētīti sīkāk: 1) uzlabota obligātas pienācīgas pārbaudes procedūra; 2) salīdzinošās novērtēšanas sistēma un pārkāpēju tirgus dalībnieku saraksts apvienojumā ar obligāto pienācīgo pārbaudi uzlabotu daudzpakāpju sistēmu; 3) obligāta publiska sertifikācija apvienojumā ar uzlabotas pienācīgas pārbaudes prasību; 4) obligāta marķēšana apvienojumā ar uzlabotas pienācīgas pārbaudes

¹¹ Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību secinājumi par paziņojumu “Pastiprināt ES rīcību ar mērķi aizsargāt un atjaunot pasaules mežus” — Padomes secinājumi (15151/19, 2019. gada 16. decembris).

prasību; 5) neatmežošanas prasība laišanai ES tirgū, ko atbalsta salīdzinošās novērtēšanas un valstu karšu sistēmas.

Visu izskatīto politikas risinājumu pamatā ir kopīgi elementi: 1) neatmežošanas definīcija, pamatojoties uz *FAO* definīciju, kurai izstrādājumiem ir jāatbilst; un papildu prasība izstrādājumu likumībai saskaņā ar ražotājvalsts tiesību aktiem; 2) izstrādājumu klāsts, kas tiek regulāri pārskatīts un atjaunināts, galveno uzmanību pievēršot precēm ar vislielāko ES virzīto atmežošanu (liellopu gaļa, palmu eļļa, soja, koksne, kakao un kafija) un saistītiem izstrādājumiem; 3) aizliegums laist ES tirgū preces un izstrādājumus, kas ir saistīti ar atmežošanu un meža degradāciju un kas nav ražoti saskaņā ar spēkā esošajiem un attiecīgajiem ražotājvalstu tiesību aktiem. 2.–4. risinājums ir apvienots ar obligātas pienācīgas pārbaudes prasību, kā ierosināts 1. risinājumā.

Vēlamais ir 2. risinājums. Tajā apvienota pienācīgas pārbaudes prasība ar valstu salīdzinošās novērtēšanas sistēmu, ar kuras palīdzību valstis sadalīs kategorijās, ņemot vērā atmežošanu un meža degradāciju, kas saistīta ar attiecīgajām precēm, kā arī kritērijus, kas saistīti ar valstu iesaistīšanos cīņā pret atmežošanu un meža degradāciju. Tiks ieviestas trīs valstu kategorijas — zema, standarta un augsta riska valstis. Tirgus dalībnieku un dalībvalstu iestāžu pienākumi atšķirsies atkarībā no riska līmeņa, ko rada ražotājvalsts, paredzot vienkāršotas pienācīgas pārbaudes pienākumus zema riska gadījumā un pastiprinātu pārbaudi augsta riska valstīm.

Paredzams, ka vēlamais risinājums novērstu ES patēriņa izraisītu atmežošanu un sešu piemērošanas jomā iekļauto preču ražošanu, un paredzamie ieguvumi ievērojami pārsniedz 71 920 hektārus mežu platības, ko ES izraisītā atmežošana un meža degradācija skartu mazāk ik gadu līdz 2030. gadam. Tas nozīmētu arī oglekļa emisiju samazinājumu atmosfērā par vismaz 31,9 miljoniem tonnu katru gadu, kas rodas ES patēriņa un attiecīgo preču ražošanas rezultātā, un varētu radīt ietaupījumus vismaz 3,2 miljardu EUR apmērā gadā. Turklāt ir gaidāms, ka šis risinājums būtiski veicinās biodaudzveidības aizsardzību, kas savukārt ir cieši saistīta ar klimata pārmaiņu novēršanu.

Šim risinājumam būtu arī jāveicina ES intervences konkrēto mērķu sasniegšana, proti, radīt vienlīdzīgus konkurences apstākļus uzņēmumiem, kuri darbojas ES tirgū; līdz minimumam samazināt to izstrādājumu patēriņu, kas iegūti ar atmežošanu vai meža degradāciju saistītās piegādes ķēdēs; un ES pieaugošais pieprasījums pēc legālām un neatmežojošām precēm un izstrādājumiem un to tirdzniecība. Mazajiem lauksaimniekiem, kuri ražo attiecīgās preces, var būt grūtības pielāgoties. Paredzams, ka visu šo faktoru ietekme tiks samazināta līdz ierosinātajam 2020. gada beigu datumam, jo lielākā daļa šobrīd tirdzniecībā esošo izstrādājumu tiktu iegūti no zemes, kur ražošana uzsākta pirms 2020. gada.

• **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Paredzams, ka šī regula radīs vienlīdzīgus konkurences apstākļus uzņēmumiem, kuri darbojas ES tirgū. Paredzams, ka ražotāji, kuri īsteno ilgtspējīgāku ražošanu un pārredzamas piegādes ķēdes, iegūs lielāku ES tirgus daļu un cels savu konkurētspēju salīdzinājumā ar ražotājiem, kuri izraisa atmežošanu, neatkarīgi no to lieluma. Galvenais pienācīgas pārbaudes pienākumu izmaksu cēlonis ir piegādes ķēžu sarežģītība un riski, kas saistīti ar ieguves valsti, ne uzņēmuma lielums.

Lai gan pienācīgas pārbaudes procedūru ieviešana (un nepieciešamības gadījumā piegādes ķēžu maiņa) var sagādāt lielākus izaicinājumus MVU, pienācīgas pārbaudes prasība apvienojumā ar salīdzinošo novērtēšanu ļautu tirgus dalībniekiem, kas ir MVU, un tirgotājiem

gūt labumu no zemākām vienkāršotas pienācīgas pārbaudes izmaksām, izvēloties izstrādājumus no zema riska piegādes ķēdēm.

Priekšlikumā ir ietverta informācijas un saziņas sistēma (29. pants), kas dos iespēju elektroniski apstrādāt informāciju gan starp kompetentajām iestādēm, gan starp iestādēm un uzņēmējiem. Šī sistēma atvieglos un standartizēs tirgus dalībnieku pienākumus un to izpildes panākšanu no kompetento iestāžu puses.

- **Pamattiesības**

Ierosinātais politikas risinājums paredz, ka izstrādājumiem jābūt ražotiem atbilstīgi neatmežošanas definīcijai un ražotājvalsts tiesību aktiem. Tas nozīmē, ka, novērtējot izstrādājumu atbilstību šai iniciatīvai, jāņem vērā ražotājvalstī piemērojamie darba, vides un cilvēktiesību tiesību akti (gan valsts, gan starptautiskie). Šeit ietilpst pirmiedzīvotāju tiesības, kas, domājams, veicinās neaizsargātu vietējo kopienu tiesību aizsardzību.

Savienības līmenī priekšlikumā ir ievērota ES Pamattiesību harta un jo īpaši tās 2. pants (Tiesības uz dzīvību), 8. pants (Personas datu aizsardzība), 16. pants (Darījumdarbības brīvība), 17. pants (Tiesības uz īpašumu) un 37. pants (Vides aizsardzība).

Saskaņā ar hartas 52. panta 1. punktu jebkādi hartā atzīto tiesību un brīvību izmantošanas ierobežojumi šajā tiesību akta priekšlikumā ir noteikti tiesību aktos, un tajos respektēta šo tiesību un brīvību būtība. Ievērojot proporcionalitātes principu, ierobežojums tiek noteikts tikai tad, ja tas ir nepieciešams un patiešām atbilst Savienības mērogā atzītiem vispārējas nozīmes mērķiem vai vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības uz brīvību. Augsta vides aizsardzības līmeņa nodrošināšana un vides kvalitātes uzlabošana hartā jo īpaši atzīts kā vispārējas nozīmes mērķis, kas var attaisnot citu pamattiesību ierobežojumus.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šim priekšlikumam pievienotajā tiesību akta finanšu pārskatā ir izklāstīta ietekme uz budžetu, cilvēkresursiem un administratīvajiem resursiem.

Regulas izveidei un ieviešanai pirmajos piecos darbības gados (provizorisks plāns no 2023. līdz 2027. gadam) paredzētais kopējais budžets ir 16 519 000 EUR. Tas ietver budžetu 6 650 000 EUR apmērā daudzgadu finanšu shēmas (DFS) 7. izdevumu kategorijā cilvēkresursiem (pieci papildu darbinieki *ENV* ĢD, kas ievieš šo regulu un nodrošina starptautisko sadarbību, divi papildu darbinieki *INTPA* ĢD saistītajai sadarbībai un attīstībai un 1 darbinieks *TAXUD* ĢD muitas pienākumu izpildei) un citiem administratīvajiem izdevumiem. Šeit ietilpst arī budžets 9 869 000 EUR apmērā DFS 3. izdevumu kategorijā. Pēdējais ir saistīts ar atbalstu dažādiem īstenošanas uzdevumiem, kas saistīti ar tiesību normām un ko veiks Komisijas dienesti laikposmā no 2022. līdz 2027. gadam, tostarp ar iepirkumiem un iespējamu administratīvu vienošanos.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Dalībvalstu iestādes (jo īpaši kompetentās iestādes, kā aprakstīts 3. nodaļā) ir atbildīgas par šīs regulas izpildes panākšanu. Šim nolūkam tās izstrādā pārbaudes plānus, pamatojoties uz pieeju, kas balstīta uz risku, un ņemot vērā riska līmeni, kas noteikts, izmantojot valstu salīdzinošās novērtēšanas sistēmu. Regulas 20. pantā noteiktā ziņošanas sistēma balstīta

EUTR pieredzē, un tās mērķis ir pastiprināt dalībvalstu uzraudzības darbību, pārbaužu saturu un kvalitāti, kā arī to turpmāko pasākumu pārskatīšanu.

Sistēma ir jāpārskata pēc trīs pilnas darbības gadiem, lai identificētu jebkādas problēmas un iespējamus uzlabojumus, un pēc tam ik pēc pieciem gadiem. Regulas 32. pantā konkrēti paredzēts, ka pirmajā pārskatīšanā jāiekļauj novērtējums attiecībā uz šīs regulas piemērošanas jomas paplašināšanas nepieciešamību un iespēju, iekļaujot tajā arī citas ekosistēmas. Turklāt vēlākais divus gadus pēc stāšanās spēkā Komisija veiks I pielikuma pirmo pārskatīšanu, ņemot vērā zinātniskus pierādījumus.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

- *1. pants. Priekšmets un piemērošanas joma*

Regulas 1. panta 1. punktā ir noteikta regulas piemērošanas jomas *rationae materiae*, definējot “attiecīgās preces” (proti, liellopi, kakao, kafija, eļļas palmas, soja un koksne) un attiecīgos izstrādājumus (proti, I pielikumā uzskaitītos izstrādājumus, kas satur, ir baroti vai ir izgatavoti, izmantojot attiecīgās preces), uz kuriem attieksies šī regula. Tajā arī precizēts, ka šī regula vienādā mērā attieksies uz laišanu un darīšanu pieejamu Savienības tirgū, kā arī uz eksportu no Savienības.

Šā panta 2. punktā ir precizēta šīs regulas piemērošana *rationae temporis*, nosakot, ka to nepiemēro attiecīgajām precēm un izstrādājumiem, kas laisti Savienības tirgū vai eksportēti no tā un ir ražoti pirms 36. pantā paredzētās spēkā stāšanās dienas.

- *2. pants. Definīcijas*

Regulas 2. pantā ir sniegtas pārējā regulas rezolutīvajā daļā izmantoto terminu definīcijas. Tās ietver tādu terminu definīcijas [1.–8. punkts], kas nepieciešami instrumenta pamatmērķa funkcionalitātes nodrošināšanai, piemēram, “atmežošana”, “mežs”, “plantācijas”, “neatmežojošs” un “ražots”. Definīcijas, ciktāl iespējams, balstās starptautiskā līmenī, jo īpaši Apvienoto Nāciju Organizācijas Pārtikas un lauksaimniecības organizācijā (*FAO*), izstrādātos jēdzienos.

Neatmežošanas definīcijas izveide ir viens no galvenajiem ierosinātās regulas jauninājumiem attiecībā uz ES Kokmateriālu regulu. Ietekmes novērtējuma rezultāti liecina, ka, nosakot vienotas prasības izstrādājumiem un precēm neatkarīgi no to ražotājvalsts, gaidāms, ka celsies politikas intervences lietderība, novēršot ar likumīgu atmežošanu saistītās nepilnības un atvieglot īstenošanu ar attālinātās uzraudzības starpniecību. Turklāt ir gaidāms, ka neatmežošanas definīcija novērsīs nepareizu stimulu radīšanu partnervalstīs, kurām pretējā gadījumā varētu būt kārdinājums pazemināt vides standartus, lai sekmētu savu izstrādājumu piekļuvi ES, ja priekšlikumā tiktu noteikta tikai likumības kontrole.

Neatmežošanas definīcijā paredzētais pēdējais termiņš ir 2020. gada 31. decembris. Tas nozīmē, ka pēc šī datuma nevienam precī un izstrādājumu, uz ko attiecas šī regula, nevarēs ievest ES tirgū vai izvest no tā, ja tie ir ražoti, izmantojot zemi, kas pakļauta atmežošanai vai meža degradācijai. Ierosinātais datums līdz minimumam samazina piegādes ķēžu traucējumus un iespējamo nelabvēlīgo ietekmi partnervalstīs. Tas atbilst starptautiskajām saistībām apturēt atmežošanu, kuras ietvertas, piemēram, ilgtspējīgas attīstības mērķos (15.2. mērķis).

Pārējās terminu (piemēram, “tirgus dalībnieks”, “tirgotājs”, “laist tirgū”, “darīt pieejamu tirgū” utt.) definīcijas [9.–30. punkts] attiecas uz pienākumiem un regulētajām darbībām, un tās pēc iespējas ir balstītas jēdzienos, kuri jau pastāv ES tiesībās attiecīgajos iekšējā tirgus un muitas tiesību aktos, kā arī skar konkrētus jautājumus, kas radušies, īstenojot *EUTR*.

Definīcijas ir nedaudz mainītas attiecībā uz ietekmes novērtējumu, lai palielinātu to juridisko precizitāti un atbilstu jaunākajām tendencēm saistītajos ES tiesību aktos.

- *3. pants. Aizliegums*

Regulas 3. pants kalpo par tās stūrakmeni, skaidri nosakot aizliegumu laist vai darīt pieejamas Savienības tirgū vai eksportēt no Savienības tirgus attiecīgās preces un izstrādājumus, kas neatbilst šai regulai, pievienojot paskaidrojumu, ka, veicot šādas komercdarbības, vienmēr ir jāiesniedz pienācīgas pārbaudes paziņojums. Atsauce uz atmežošanu (a) un likumību (b) ir nepieciešama, lai būtu iespējams visaptveroši sasniegt šīs regulas galvenos mērķus.

Panta c) apakšpunktā ietvertais aizliegums papildina citus aizliegumus, radot vispārēju pienākumu iesniegt pienācīgas pārbaudes paziņojumus, laižot tirgū attiecīgās preces un izstrādājumus. Šis aizliegums nodrošina, ka tirgus dalībnieki apzinās savus pienācīgas pārbaudes pienākumus un atturēsies no pienācīgas pārbaudes procedūru izlaišanas. Pamatojoties uz *EUTR* pieredzi, šī prasība atvieglos izpildes panākšanu un vajadzības gadījumā juridisku darbību veikšanu šādu pakāpumu novēršanai vai sankciju piemērošanai.

- *4. pants. Tirgus dalībnieku pienākumi*

Regulas 4. pantā ir noteikti tirgus dalībnieku pienākumi saskaņā ar šo regulu. Tajā aprakstīta pienācīgas pārbaudes procedūra, un tādējādi tas kalpo kā vispārīgs noteikums tirgus dalībnieku pienākumiem. Panta 1. punkts uzliek tirgus dalībniekiem pienākumu veikt visu attiecīgo preču un izstrādājumu pienācīgu pārbaudi, lai nodrošinātu to atbilstību 3. panta a) un b) apakšpunktā noteiktajam aizliegumam, un iesniegt pienācīgas pārbaudes paziņojumu pirms to laišanas Savienības tirgū vai eksportēšanas no tā. Pienācīgas pārbaudes paziņojumā ietveramā obligātā informācija ir izklāstīta II pielikumā.

Panta 2. punktā ir izklāstīta konkrēta procedūra, kas reglamentē pienācīgas pārbaudes paziņojumu iesniegšanu. Secinot, ka attiecīgā prece vai izstrādājums atbilst regulai, tirgus dalībniekam pirms preces vai izstrādājuma laišanas tirgū jāiesniedz informācijas sistēmā pienācīgas pārbaudes paziņojums (sk. 31. pantu). Attiecībā uz attiecīgajām precēm un izstrādājumiem, ko laiž brīvā apgrozībā vai eksportē, muitas deklarācijā ir jānorāda atsauce uz pienācīgas pārbaudes paziņojumu, kas ļaus muitas dienestiem un kompetentajām iestādēm nodrošināt nepieciešamo savstarpējo ciešo sadarbību. Saskaņā ar 3. punktu tirgus dalībnieki uzņemas atbildību par izstrādājumu atbilstību, sagatavojot pienācīgas pārbaudes paziņojumu. Panta 4. punktā ir nepārprotami noteikts, ka tirgus dalībniekiem ir jāatturas no laišanas tirgū vai eksporta pirms tam, kad ir iesniegts pienācīgas pārbaudes paziņojums. Panta 5. punktā ir noteikts tāds pats pienākums, ja 1) attiecīgie izstrādājumi vai preces neatbilst “neatmežošanas” vai “likumības” prasībām vai 2) ja pienācīgas pārbaudes rezultātā ir secināts, ka neatbilstības risks nav nenozīmīgs, vai 3) ja pienācīgas pārbaudes procedūra nav pabeigta. Panta 6. punkts uzliek tirgus dalībniekiem pienākumu rīkoties un informēt kompetentās iestādes, ja pēc pienācīgas pārbaudes procedūras pabeigšanas un paziņojuma iesniegšanas tiek uzzināta jauna informācija.

- *6. pants. Tirgotāju pienākumi*

Šajā regulā, tāpat kā *EUTR*, tirgotāju var definēt kā “jebkuru fizisku vai juridisku personu, kas, veicot komercdarbību, dara pieejamas Savienības tirgū attiecīgās preces un izstrādājumus” [2. panta j) apakšpunkts]. Parasti tirgotājiem piemēro atvieglotus pienākumus, salīdzinot ar tirgus dalībniekiem, jo līdz brīdim, kad tirgotājs var tirgot attiecīgās preces vai izstrādājumus, tie jau ir laisti tirgū. Tomēr tirgotājiem, īpaši lielajiem tirgotājiem, ir būtiska ietekme uz piegādes ķēdēm, un tiem ir svarīga loma, nodrošinot, ka attiecīgās preces un izstrādājumi atbilst neatmežošanas prasībām.

Tāpēc šajā pantā ir nošķirti pienākumi, ko piemēro lielajiem tirgotājiem, kas nav mazie un vidējie uzņēmumi (MVU), un pienākumi, ko piemēro tiem tirgotājiem, kuri ir MVU. Saskaņā ar 2. un 3. punktu tirgotājiem, kuri ir MVU, ir jāvāc dati par saviem piegādātājiem un klientiem, šī informācija jā saglabā vismaz piecus gadus un pēc pieprasījuma šāda informācija jā dara pieejama kompetentajām iestādēm. Tiek lēsts, ka šī prasība ietver tikai neno zīmīgas izmaksas, jo šāda informācija var tikt vākta parastās uzņēmējdarbības gaitā. Arī tirgotājiem, kuri ir MVU, ir jā rīkojas un jā informē kompetentās iestādes, ja kļūst pieejama jauna informācija par viņu preču un izstrādājumu neatbilstību (4. punkts).

Un otrādi — uz lielajiem tirgotājiem, kuri nav MVU, attiecas tādi paši pienākumi kā uz tirgus dalībniekiem (5. punkts). Līdz ar to lielajiem tirgotājiem ir jā iesniedz pienācīgas pārbaudes paziņojums atbilstīgi 4. pantam, tādējādi uzņemoties atbildību par attiecīgās preces vai izstrādājuma atbilstību šai regulai. Turklāt uz tiem attiecas tāda pati pienācīgas pārbaudes procedūra kā uz tirgus dalībniekiem: papildus informācijas apkopošanai tie veic riska novērtējumu saskaņā ar attiecīgo pantu un, ja nepieciešams, riska mazināšanas pasākumus atbilstīgi 10. pantam. Tirgotāji, kuri ir MVU, ir atbrīvoti no šī pienākuma. Tāpat uz lielajiem tirgotājiem attiecas tādas pašas tirgus dalībnieku pārbaudes, kā paredzēts 15. pantā, savukārt uz tirgotājiem, kuri ir MVU, attiecas 16. pantā minētās pārbaudes.

- *8. pants. Pienācīga pārbaude*

Regulas 8. pantā ir izklāstīta pienācīgas pārbaudes procedūra, kas uzliek pienākumu tirgus dalībniekiem saskaņā ar 4. panta 1. punktu un tirgotājiem, kuri nav MVU, saskaņā ar 6. panta 5. punktu. Jebkurai pienācīgas pārbaudes procedūrai jā nodrošina, lai risks, ka neatbilstīgas attiecīgās preces vai izstrādājumi tiek laisti ES tirgū vai eksportēti no tā, ir neno zīmīgs. Lai to izdarītu, tirgus dalībnieki un tirgotāji, kuri nav MVU, vāc visu būtisko informāciju (kā norādīts 9. pantā) — pienācīgas pārbaudes procesa pirmais solis. Pamatojoties uz šo informāciju, tie nosaka un novērtē risku, kas saistīts ar attiecīgo preču un izstrādājumu iespējamu neatbilstību šīs regulas prasībām [10. panta 1.—4. punkts un 10. panta 6. punkts] — pienācīgas pārbaudes procesa otrais solis. Vajadzības gadījumā tie veic atbilstošus pasākumus šādu risku samazināšanai līdz neno zīmīgam līmenim [10. panta 5. punkts] — pienācīgas pārbaudes procesa trešais solis.

Pirms attiecīgo preču un izstrādājumu laišanas ES tirgū vai pirms eksportēšanas no ES tirgus ir jā veic pienācīga pārbaude. Ja riska novērtējuma secinājums ir tāds, ka neatbilstīgu preču vai izstrādājumu nonākšanas ES tirgū risks nav neno zīmīgs, tirgus dalībniekam ir jā īsteno atbilstoši riska mazināšanas pasākumi, lai samazinātu riska līmeni līdz neno zīmīgam. Ja nav piekļuves piemērojamiem tiesību aktiem vai citai būtiskai informācijai, risku nav iespējams pilnībā novērtēt un tādējādi to nevar samazināt līdz neno zīmīgam. Ja riska līmeni nevar samazināt līdz neno zīmīgam, tirgus dalībnieks attiecīgās preces vai izstrādājumus nelaiž ES tirgū [10. panta 1. punkts].

- *9. pants. Informācijas prasība*

Būtisks jauninājums salīdzinājumā ar *EUTR* ir 9. pantā ietvertais pienākums sniegt ģeogrāfisko informāciju, kas nosaka, ka tirgus dalībniekiem ir jā ievāc ģeogrāfiskās koordinātas (vai ģeogrāfiskā atrašanās vieta, izmantojot platuma un garuma grādus) visiem zemes gabaliem, kur attiecīgās preces un izstrādājumi tikuši ražoti. Tā kā atmežošana ir saistīta ar zemes izmantošanas maiņu, atmežošanas uzraudzībai ir nepieciešama precīza saikne starp precī vai izstrādājumu, kas laists ES tirgū vai eksportēts no tā, un zemes gabalu, kurā tas ticis izaudzēts vai audzēts.

Pieprasot informāciju par zemes gabalu vai saimniecību, kurā prece ražota, ir iespēja izmantot satelītattēlus un pozicionēšanu — plaši pieejamus un brīvi lietojamus digitālos rīkus, kas ļauj

pārbaudīt, vai izstrādājums vai prece atbilst prasībām. Ģeogrāfiskā informācija par zemes gabalu un satelītnovērošana ir laukizmēģinājumos pārbaudīta kombinācija, kas pagātnē ir pierādījusi savu spēju ierobežot atmežošanu noteiktā apgabalā, un ir gaidāms, ka tā veicinās politikas intervences lietderību, vienlaikus padarot arī krāpniecību piegādes ķēdēs sarežģītāku un vieglāk atklājamu. Savienība ir izstrādājusi savu satelītu pozicionēšanas, navigācijas un precīzā laika noteikšanas (*PNT*) tehnoloģiju (*EGNOS/Galileo*) un savu Zemes novērošanas un monitoringa sistēmu (*Copernicus*). Gan *EGNOS/Galileo*, gan *Copernicus* nodrošina augsti attīstītus pakalpojumus, kas sniedz nozīmīgus ekonomiskus ieguvumus publiskajiem un privātajiem lietotājiem. Tāpēc satelītattēli un pozicionēšana, kas iegūti, izmantojot *EGNOS/Galileo* un *Copernicus*, var būt daļa no informācijas, ko izmanto atbilstības pārbaudēs.

Ģeogrāfisko informāciju, kas sasaista izstrādājumus ar zemes gabalu, jau izmanto nozares un sertifikācijas organizācijas, kā arī attiecīgajos ES tiesību aktos. Direktīvā (ES) 2018/2001 pieprasīta informācija par problemātisko valstu “ieguves apgabalu”. Virkne ES noteikumu nodrošina liellopu gaļas izsekojamību “no dzimšanas līdz nāvei”, tostarp izmantojot tādus līdzekļus kā krotālijas, liellopu pases un datorizētu datubāzi.

- *10. pants. Riska novērtēšana un mazināšana*

Regulas 10. pantā ir izklāstīti pasākumi, kas jāveic, lai noteiktu un mazinātu risku, ka attiecīgās preces un izstrādājumi, kas saistīti ar atmežošanu un meža degradāciju, tiek laisti tirgū. Šajā pantā ir sīki aprakstīti riska novērtēšanas un riska mazināšanas kritēriji un kārtība — attiecīgi pienācīgas pārbaudes procedūras 2. un 3. solis, kā noteikts 8. pantā. Regulas 10. panta 1. punktā ir precizēts riska novērtējuma mērķis, proti, konstatēt attiecīgo preču un izstrādājumu iespējamu neatbilstību šai regulai, un noteikts tirgus dalībnieku galvenais pienākums nelaist attiecīgo precī vai izstrādājumu tirgū, ja tie nevar pierādīt, ka neatbilstības risks ir nenozīmīgs. Nenožīmīga riska jēdziens 2. panta 18. punktā ir definēts kā gadījumi, kad pilnīgs gan konkrētajam izstrādājumam raksturīgās, gan vispārīgās informācijas novērtējums par attiecīgo preču vai izstrādājumu atbilstību 3. panta a) un b) apakšpunktam nerada iemeslu bažām.

Pamatojoties uz *EUTR* noteiktajiem riska novērtēšanas kritērijiem, 2. punktā tie sīkāk precizēti un sniegtas papildu norādes tirgus dalībniekiem attiecībā uz elementiem, kas jāņem vērā, atspoguļojot to, ka šajā regulā galvenā uzmanība pievērsta gan likumībai, gan ilgtspējai (proti, neatmežošanas prasība). Papildus riska līmenim, ko nosaka valstu salīdzinošās novērtēšanas sistēma, sarakstā ir iekļauta informācija par ražotājvalsti /ražošanas apgabalu, attiecīgās preces un izstrādājuma, kā arī piegādes ķēdes īpašībām, kā arī cita būtiska papildinformācija, piemēram, sertifikācija vai citi trešo personu pārbaudes rīki, ja tie atbilst 9. pantā noteiktajām informācijas prasībām.

- *12. pants. Vienkāršota pienācīga pārbaude*

Regulas 12. pantā ir aprakstīti pienākumi, kas izriet no attiecīgo preču un izstrādājumu ieguves no valsts vai tās daļām, kuras ir novērtētas kā zema riska valsts / tās daļas atbilstīgi valstu salīdzinošajai novērtēšanai, kā izklāstīts 4. nodaļā. Ja saskaņā ar salīdzinošo novērtējumu ražotājvalsts vai tās daļas ir atzītas par zema riska valsti / tās daļām, uz tirgus dalībniekiem joprojām attiecas 9. pantā paredzētais pienākums — pienācīgas pārbaudes procedūras 1. solis, proti, vākt informāciju, dokumentus un datus, kas apliecina attiecīgo preču un izstrādājumu atbilstību šīs regulas 3. pantam. Tomēr viņi ir atbrīvoti no pienācīgas pārbaudes procesa otrā un trešā soļa, t. i., riska novērtēšanas un riska mazināšanas, kā aprakstīts 10. pantā. Tāpēc šajā gadījumā tirgus dalībniekiem principā nav pienākuma pierādīt, ka neatbilstības risks ir nenozīmīgs.

Tomēr, ja tirgus dalībnieks, piemēram, vācot informāciju, iegūst jebkādu informāciju par konkrētu neatbilstības risku, ir jāizpilda visi 8. pantā paredzētie pienākumi un līdz ar to visi trīs pienācīgas pārbaudes procedūras soļi [12. panta 2. punkts].

- *14. pants. Pienākums veikt pārbaudes*

Regulas 14. pantā ir noteikti vispārēji kompetento iestāžu pienākumi saskaņā ar šo regulu. Tā 1. un 2. punktā ir noteikts kompetento iestāžu galvenais pienākums veikt tirgus dalībnieku un tirgotāju pārbaudes, lai novērtētu to atbilstību pienācīgas pārbaudes prasībām, kā arī lai konstatētu, vai attiecīgās preces un izstrādājumi, kas ir laisti vai darīti pieejami Savienības tirgū vai eksportēti no tā, atbilst šai regulai. Panta 3. punktā ir atsauce uz riskā balstītu plānu, kas ir galvenais instruments, pēc kura kompetentās iestādes vadās, veicot pārbaudes. Pārbaudžu plānos jāiekļauj riska kritēriji pienācīgas pārbaudes paziņojumu riska analīzes veikšanai. Plāni regulāri jāpārskata, ņemot vērā to īstenošanas rezultātus. Tirgus dalībniekiem un tirgotājiem ar konsekventu atbilstības sasniegumu būtu jāpiemēro retākas pārbaudes.

Saskaņā ar 4. punktu kompetentajām iestādēm ir jāveic pienācīgas pārbaudes paziņojumu riska analīze, izmantojot elektroniskas datu apstrādes metodes, kas integrētas 31. pantā noteiktajā informācijas sistēmā.

Panta 5. punktā ir noteikts, ka riska analīzes rezultātā kompetentajām iestādēm jāspēj noteikt tirgus dalībniekus un tirgotājus vai attiecīgās preces un izstrādājumus, kas jāpārbauda.

Saskaņā ar 6. punktu kompetentajām iestādēm ir nekavējoties jārīkojas, ja riska analīze uzrāda, ka konkrētām precēm un izstrādājumiem ir augsts neatbilstības risks. Šāda rīcība var ietvert pagaidu pasākumus, lai apturētu preču un izstrādājumu laišanu tirgū vai darīšanu pieejamu tajā. Ja preces tiek ievestas Savienības tirgū vai izvestas no tā un tiklīdz ir ieviesta 26. panta 1. punktā noteiktā elektroniskā saskarne, kompetentās iestādes var pieprasīt muitas dienestiem apturēt augsta riska preču laišanu brīvā apgrozībā vai to eksportu.

Augsta riska preču un izstrādājumu pagaidu apturēšanai jāļauj kompetentajām iestādēm veikt nepieciešamās preču un izstrādājumu atbilstības pārbaudes. Panta 7. punktā ir noteikts sākotnējais apturēšanas periods, proti, 3 darba dienas, ko var pagarināt, ja kompetentajām iestādēm ir nepieciešams papildu laiks.

Saskaņā ar 8. punktu kompetentajām iestādēm ir jāapmainās ar informāciju un jākoordinē pārbaudžu plānos iekļauto riska kritēriju izstrāde. Tam būtu jāveicina vienota regulas piemērošana un jāuzlabo tās lietderība.

Panta 9. punktā ir noteikts svarīgs dalībvalstu pienākums nodrošināt iedarbīgas pārbaudes ar savu kompetento iestāžu starpniecību. Abi izmantotie parametri garantē, ka tiek pārbaudīts noteikts skaits tirgus dalībnieku un tirgotāju, vienlaikus pieprasot noteiktu katras preču un izstrādājumu kategorijas tirgus vērtības procentuālo daļu. Viendimensionālas pieejas, piemēram, pārbaudīt dažus tirgus dalībniekus un tirgotājus, kam ir liela tirgus daļa, vai pārbaudīt lielāku skaitu mazo tirgus dalībnieku un tirgotāju ar nenožīmīgu tirgus daļu, nenodrošinātu šai regulai nepieciešamo lietderību un tāpēc tās 5. punktā ir izslēgtas. Aptvērums procenti ir nepieciešami, lai nodrošinātu visaptverošu tirgus kontroli un atturētu no iespējamajiem pārkāpumiem.

Panta 10. punkts attiecas uz valstu salīdzinošās novērtēšanas sistēmu un nosaka, ka kompetentajām iestādēm jāīsteno pastiprināta pārbaude (20. pants) attiecībā uz precēm un izstrādājumiem, kas ražoti augsta riska valstīs vai to daļās. Tādējādi kompetento iestāžu pienākumi tiek savienoti ar trīs līmeņu salīdzinošās novērtēšanas sistēmu (kā aprakstīts 27. pantā).

Neatkarīgi no tā, cik nozīmīgas ir pārbaudes, kuras tiek veiktas saskaņā ar to riskā balstīto plānu, 11. punktā ir paskaidrots, ka kompetentās iestādes veic arī pārbaudes ārpus šādu plānu tvēruma, ja to rīcībā ir pierādījumi vai cita būtiska informācija par iespējamu neatbilstību šai regulai.

- *15. pants. Tirgus dalībnieku pārbaudes*

Šajā pantā ir noteikts kompetento iestāžu pienākums attiecībā uz tirgus dalībnieku pārbaudēm. Tas balstīts uz *EUTR* 10. panta 3. punktu, lai gan tas vieš papildu skaidrību un sniedz norādījumus attiecībā uz konkrētiem kritērijiem kompetento iestāžu veiktajām pārbaudēm, lai labāk analizētu attiecīgo dokumentāciju par izmantoto pienācīgu pārbaudzi sistēmu un labāk novērtētu neatbilstības risku. Skaidri kompetento iestāžu atbilstības pārbaudzi standarti ir būtisks elements šīs regulas iedarbīgas un vienādas piemērošanas nodrošināšanai visā Savienībā.

Panta 2. punktā ir nodalīti obligātie un fakultatīvie pasākumi. Obligātie pasākumi, kas minēti a)–d) apakšpunktā, ietver pienācīgas pārbaudes dokumentācijas pārbaudes un procedūras, kurām nav nepieciešama izstrādājumu tehniskā analīze vai citas kompetento iestāžu uz vietas veiktas darbības. Fakultatīvie pasākumi, kas minēti e)–h) apakšpunktā, ietver pārbaudi uz vietas un tehniskās un zinātniskās pārbaudes, kas ir piemērotas, lai noteiktu precīzu vietu, kur attiecīgā prece vai izstrādājums tika ražots un vai tā/tas atbilst neatmežošanas prasībai.

- *19. pants. Ziņošana*

Regulas 19. pantā ir izklāstīti dalībvalstu ziņošanas pienākumi attiecībā uz ierosinātās regulas ieviešanu. Šis pants ir balstīts uz *EUTR* 20. pantu (Ziņojumi), kas vēlāk grozīts ar Regulu 2019/1010, saskaņojot ziņošanas pienākumus vides tiesību aktos¹². Tāpēc 19. pantā ir apstiprināts, ka dalībvalstis ik gadu ziņo par šīs regulas piemērošanu (1. punkts) un Komisijas dienesti ik gadu, pamatojoties uz dalībvalstu iesniegtajiem datiem, publisko Savienības mēroga pārskatu (3. punkts).

Panta 2. punktā sīkāk precizēta informācija, kas dalībvalstīm jāiesniedz, lai stiprinātu ziņošanas pienākumus un ļautu Komisijai precīzāk analizēt dalībvalstu uzraudzības darbību kvalitāti. Tas atbilst konstatējumiem Eiropas Revīzijas palātas Īpašajā ziņojumā 21/2021, kurā uzsvērti *EUTR* paredzētās ziņošanas sistēmas trūkumi¹³, un ļaus Komisijai iedarbīgi īstenot Revīzijas palātas ieteikumu pastiprināt dalībvalstu pārbaudzi pārskatīšanu¹⁴.

- *20. pants. Pastiprināta pārbaude*

Ja attiecīgās preces un izstrādājumi ir iegūti valstī vai tās daļās, kas ir novērtētas kā augsta riska valsts / tās daļas saskaņā ar 5. nodaļā izklāstīto valstu salīdzinošās novērtēšanas sistēmu, attiecīgās kompetentās iestādes veic to pastiprinātu pārbaudi. Atšķirībā no 12. panta 20. pants nenosaka atšķirīgu pienācīgas pārbaudes pienākumu kopumu tirgus dalībniekiem vai tirgotājiem.

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1010 (2019. gada 5. jūnijs) par ziņošanas pienākumu pielāgošanu ar vidi saistītu tiesību aktu jomā un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 166/2006 un (ES) Nr. 995/2010, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/49/EK, 2004/35/EK, 2007/2/EK, 2009/147/EK un 2010/63/ES, Padomes Regulas (EK) Nr. 338/97 un (EK) Nr. 2173/2005 un Padomes Direktīvu 86/278/EEK (OV L 170/126, 25.6.2019.).

¹³ ERP Īpašais ziņojums 21/2021: “Eiropas Savienības finansējums biodaudzveidībai un klimata pārmaiņām ES mežos: pozitīvi, taču ierobežoti rezultāti”. Sk. jo īpaši 36. punktu, kurā Palāta norāda: “Ziņojumi saskaņā ar Kokmateriālu regulu nesniedz informāciju, ar kuru Komisija varētu analizēt dalībvalstu uzraudzības darbību, valstu noteikumu nelikumīgas mežizstrādes noteikšanas vai pārbaudzi veikšanā izmantoto procedūru kvalitāti. Tā arī nepieprasa dalībvalstīm pamatot savas atbildes ar apliecinājošiem dokumentiem, kas Komisijai ļautu pārbaudīt informācijas precizitāti un pilnīgumu.”

¹⁴ Sk. 2. ieteikuma a) apakšpunktu: “Mēs Komisijai iesakām: a) novērtēt iespēju sagatavot tiesību aktu priekšlikumus, lai pastiprinātu pārbaudzi, kā dalībvalstis veic Kokmateriālu regulas īstenošanas pārbaudes”.

Kompetentās iestādes nodrošina, ka to ikgadējās pārbaudes aptver vismaz 15 % tirgus dalībnieku, kā arī 15 % attiecīgo preču un izstrādājumu daudzuma, kas ražoti augsta riska valstīs vai to daļās.

Jāuzsver, ka saskaņā ar 27. pantu regulas spēkā stāšanās brīdī visām valstīm tiks noteikts standarta riska līmenis. Tāpēc iepriekš minētie pienākumi kompetentajām iestādēm radīsies, tiklīdz augsta riska valsts vai tās daļas tiks iekļautas sarakstā, ko Komisija publicēs saskaņā ar 27. panta 1. punktu, un tikmēr, kamēr attiecīgās preces un izstrādājumi, kas ražoti augsta riska valstī vai tās daļā, tiek laisti vai darīti pieejami to tirgū.

- *22. pants. Tirgus uzraudzības pasākumi*

Direktīvas 22. pantā noteikts, ka kompetentajām iestādēm ir jārīkojas nekavējoties, tiklīdz tās ir konstatējušas, ka attiecīgā prece vai izstrādājums neatbilst šai regulai. Šādā gadījumā kompetentās iestādes pieprasa, lai attiecīgais tirgus dalībnieks vai tirgotājs veic atbilstošus un samērīgus korektīvus pasākumus, lai novērstu neatbilstību.

Panta 2. punktā ir izklāstīti iespējamie korektīvie pasākumi, kas tirgus dalībniekam vai tirgotājam jāveic. Šis noteikums īpaši izriet no Tirgus uzraudzības regulas¹⁵ 16. panta; saskaņā ar minētās regulas 3. pantu “atsaukšana” ir “jebkāds pasākums, kura mērķis ir saņemt atpakaļ produktu, kas jau darīts pieejams tiešajam lietotājam”; savukārt “izņemšana” ir “jebkāds pasākums, kas paredzēts, lai novērstu, ka produkts no piegādes ķēdes tiek darīts pieejams tirgū”;

- *23. pants. Sankcijas*

Regulas 23. pantā ir noteikts dalībvalstu pienākums izstrādāt noteikumus sankcijām, kas piemērojamas par šīs regulas pārkāpumiem. Iedarbīgu, samērīgu un atturošu sankciju esamība un piemērošana valstu sistēmās ir būtisks elements šīs regulas iedarbīgai un vienādei īstenošanai visā Savienībā.

Tāpēc 2. punktā ir sniegts valstu tiesību sistēmās nosakāmo sankciju saraksts. Šajā sarakstā ir iekļauti naudas sodi, attiecīgo preču un izstrādājumu konfiskācija, kā arī ieņēmumu konfiskācija, attiecīgo saimniecisko darbību apturēšana vai aizliegšana un izslēgšana no publisko iepirkumu procedūrām, ko piemēro tirgus dalībniekiem un tirgotājiem, kuri pārkāpuši šo regulu. Dalībvalstu tiesību aktos ir jāparedz mainīgs naudas sodu apmērs atkarībā no šo regulu pārkāpušā tirgus dalībnieka vai tirgotāja gada apgrozījuma. Tas ir īpaši svarīgi, lai atturētu lielos tirgus dalībniekus un tirgotājus, kas nav MVU, no šīs regulas noteikumu pārkāpšanas. Tādējādi tas atbilst mērķim noteikt iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas.

- *24. pants. Kontroles*

Regulas 24. pantā paredzēti noteikumi par to attiecīgo preču un izstrādājumu kontroli, kam piemērota muitas procedūra “laišana brīvā apgrozībā” vai “eksports”.

Panta 2. punktā noteikts, ka kompetentās iestādes ir atbildīgas par šīs regulas ievērošanas pārbaudēm, tostarp attiecībā uz precēm un izstrādājumiem, ko ievie Savienībā vai izved no tās. Šeit arī precizēta mijiedarbība ar Regulas (ES) 952/2013 un Regulas (ES) 2019/1020 nosacījumiem. Panta 3. punktā ir noteikta muitas pamata funkcija, proti, kontrolēt to attiecīgo preču un izstrādājumu pareizu deklarēšanu, ko ievie Savienības tirgū vai izved no tā.

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1020 (2019. gada 20. jūnijs) par tirgus uzraudzību un produktu atbilstību un ar ko groza Direktīvu 2004/42/EK un Regulas (EK) Nr. 765/2008 un (ES) Nr. 305/2011 (OV L 169/1, 25.6.2019.).

Pienācīgas pārbaudes paziņojumu attiecīgajai precei vai izstrādājumam, ko ieved Savienībā vai izved no tās, reģistrē 31. pantā minētajā informācijas sistēmā. Saskaņā ar 4. punktu minētā informācijas sistēma pēc tam pienācīgas pārbaudes paziņojumam piešķir atsauces numuru, ko dara pieejamu muitai, iesniedzot muitas deklarāciju attiecīgās preces vai izstrādājuma laišanai brīvā apgrozībā vai eksportam, izņemot gadījumus, kad pienācīgas pārbaudes paziņojums ir iesniegts saskaņā ar 26. panta 2. punktu.

Panta 5. punktā noteikts, ka, iesniedzot muitas deklarāciju par tās attiecīgās preces vai izstrādājuma laišanu brīvā apgrozībā vai eksportu, ko ieved Savienības tirgū vai izved no tā, muitas dienesti pārbauda ar attiecīgo precī vai izstrādājumu saistītā pienācīgas pārbaudes paziņojuma statusu, izmantojot 26. panta 1. punktā minēto elektronisko saskarni.

Panta 6. punktā ir noteikts, ka gadījumos, kad riska analīzē, ko kompetentās iestādes veikušas atbilstīgi 14. panta 4. punktam, tiek konstatēts, ka pastāv augsts risks attiecīgās preces vai izstrādājuma neatbilstībai šīs regulas prasībām, ar attiecīgo precī vai izstrādājumu saistītā pienācīgas pārbaudes paziņojuma statusu attiecīgi groza informācijas sistēmā. Šādos apstākļos muitas dienestiem būtu jāaptur attiecīgās preces vai izstrādājuma laišana brīvā apgrozībā vai eksports.

Panta 7. punktā ir norādīti nosacījumi, saskaņā ar kuriem muitas dienestiem būtu jāatļauj attiecīgās preces vai izstrādājuma laišana brīvā apgrozībā vai eksports.

Panta 8. punktā ir noteikta rīcība gadījumos, ja kompetentās iestādes secina, ka attiecīgā prece vai izstrādājums, ko ieved Savienības tirgū vai izved no tā, neatbilst šai regulai. Tādā gadījumā kompetentajām iestādēm būtu attiecīgi jāmaina atbilstošā pienācīgas pārbaudes paziņojuma statuss informācijas sistēmā un informācijas sistēmā var arī norādīt, ka tās iebilst pret citu muitas procedūru piemērošanu attiecīgajai precei vai izstrādājumam.

Saņemot paziņojumu par šo statusu, muitas dienesti nedrīkstētu atļaut attiecīgās preces vai izstrādājuma laišanu brīvā apgrozībā vai eksportu, un tām būtu jāpievieno paziņojums muitas datu apstrādes sistēmā un, ja iespējams, jebkurā dokumentā, kas pievienots attiecīgajai precei vai izstrādājumam.

Ja attiecīgā prece vai izstrādājums vēlāk tiek deklarēti citām muitas procedūrām un ja kompetentās iestādes nav iebildušas pret to, tirgus dalībnieki paziņojumu iekļauj muitas deklarācijās un ar tādiem pašiem nosacījumiem reģistrē muitas datu apstrādes sistēmā un, ja iespējams, uz pavaddokumentiem, ko izmanto saistībā ar šādām procedūrām.

Saskaņā ar 10. punktu muitas dienesti drīkst iznīcināt vai citādi padarīt neizmantojamu neatbilstīgu attiecīgo precī vai izstrādājumu pēc kompetento iestāžu pieprasījuma vai ja tie uzskata to par nepieciešamu un samērīgu. Šāda pasākuma izmaksas sedz attiecīgās preces vai izstrādājuma valdītājs.

- *25. pants. Informācijas apmaiņa un iestāžu sadarbība*

Šajā pantā ir noteikts pienākums kompetentajām iestādēm, muitas dienestiem un Komisijai sadarboties šīs regulas īstenošanā (1. punkts).

Ar 2. un 3. punktu izveidota saikne ar sadarbības un informācijas apmaiņas mehānismiem atbilstīgi Regulai (ES) Nr. 952/2013.

- *26. pants. Elektroniskās saskarnes*

Saskaņā ar 1. punktu Komisijai ir jāizveido elektroniska saskarne, lai savienotu ES vienloga sistēmas vidi ar informācijas sistēmu, kas izveidota saskaņā ar 31. pantu. Panta 2. punktā noteiktas šādas saskarnes pamatfunkcijas, un 3. punktā paredzēts pilnvarojums Komisijai pieņemt īstenošanas aktus, ar ko definē detalizētus datus un saskarnes darbību.

- *27. pants. Valstu novērtējums*

Ar 27. pantu ieviesta valstu salīdzinošās novērtēšanas sistēma, kas ir šīs regulas galvenā iezīme. Salīdzinošās novērtēšanas mērķis ir stimulēt valstis nodrošināt mežu spēcīgāku aizsardzību un pārvaldību, atvieglot tirdzniecību un labāk pielāgot izpildes pasākumus, palīdzot kompetentajām iestādēm koncentrēt resursus vietās, kur tie visvairāk nepieciešami, un samazināt uzņēmumu atbilstības nodrošināšanas izmaksas.

Izmantojot salīdzinošās novērtēšanas sistēmu, Komisija novērtēs risku, ka valstu vai to daļu ražotās attiecīgas preces un izstrādājumi neatbilst neatmežošanas prasībai. Salīdzinošās novērtēšanas sistēma katrai valstij vai tās daļām piešķirs vienu no trim iespējamajiem riska līmeņiem: zems, standarta vai augsts risks. Regulas spēkā stāšanās brīdī visām valstīm tiks noteikts standarta riska līmenis. Novērtējums tiks veikts, pamatojoties uz 2. punktā izklāstītajiem kritērijiem.

Panta 3. punktā ir izklāstīta procedūra, kas Komisijai jāievēro pirms esošās riska kategorijas maiņas attiecībā uz valsti vai tās daļām. Tas ietvers aicinājumu valstij reaģēt atbilstošā termiņā un sniegt informāciju, kas tiek uzskatīta par noderīgu, tostarp par valsts veiktajiem pasākumiem situācijas novēršanai.

Komisija, pieņemot Komisijas īstenošanas aktus, publiskos valsts riska kategoriju un vajadzības gadījumā atjauninās sarakstu, kad tas būs nepieciešams, ja tas nepieciešams jaunu zinātnisku pierādījumu dēļ. Tirgus dalībnieku un dalībvalstu kompetento iestāžu pienākumi ir dažādoti atkarībā no riska līmeņa ražotājvalstī vai tās daļās, paredzot vienkāršotas pienācīgas pārbaudes pienākumus tirgus dalībniekiem, kuri iegūst preces no zema riska valstīm vai to daļām (12. pants), un pastiprinātu pārbaudi kompetentajām iestādēm, kas veic to attiecīgo preču un izstrādājumu pārbaudes, kuri ražoti augsta riska valstīs vai to daļās (20. pants).

- *29. pants. Fizisku vai juridisku personu pamatotas bažas*

Saskaņā ar 15. un 16. pantu kompetentā iestāde drīkst veikt tirgus dalībnieku un tirgotāju pārbaudes, ja tās rīcībā ir būtiska informācija, tostarp balstoties uz trešo personu paustām pamatotām bažām. Saskaņā ar 2. panta 21. punktu “pamatotas bažas” ir “rūpīgi pamatots apgalvojums, kas balstīts objektīvā un pārbaudāmā informācijā par neatbilstību šai regulai un kam var būt nepieciešama kompetento iestāžu iejaukšanās”.

Pamatotas bažas var attiekties uz konkrētiem sūtījumiem, piegādātājiem, tirgus dalībniekiem, tirgotājiem vai jebkuru situāciju konkrētās ražotājvalstīs, kas rada risku, ka attiecīgā prece vai izstrādājums tiks laists tirgū, un kā rezultātā var būt nepieciešama kompetento iestāžu iejaukšanās. Pamatotu bažu jēdziens bija ieviests arī *EUTR* izveidotajā sistēmā [(10. panta 2. punkts)]. Panta 29. pants balstās uz šo pieredzi, un ar to precizē kompetentās iestādes pienākumus izvērtēt pamatotās bažas un spert vajadzīgos soļus, kas var būt nepieciešami, lai atklātu pārkāpumus un novērstu turpmāku laišanu un apriti iekšējā tirgū.

Pamatotas bažas attiecas arī uz tirgus dalībniekiem un tirgotājiem. Šīs regulas 4. panta 6. punktā noteikts, ka tirgus dalībniekam, kurš, balstoties uz pamatotām bažām, ir informēts par attiecīgās preces vai izstrādājuma neatbilstību, ir pienākums nekavējoties informēt tās valsts attiecīgo kompetento iestādi, kurā izstrādājums tiek laists tirgū vai no kuras tas tiek eksportēts. Tas pats pienākums attiecas uz tirgotājiem neatkarīgi no to lieluma [6. panta 4. un 5. punkts]. Regulas 10. panta 2. punkta i) apakšpunktā arī noteikts, ka pamatotas bažas ir jāņem vērā kā riska novērtēšanas kritērijs.

- *31. pants. Reģistra informācijas sistēma*

Saskaņā ar 31. pantu Komisijai ir jāizveido informācijas sistēma, ar kuras palīdzību kompetentajām iestādēm dara pieejamus 4. panta 2. punktā paredzētos pienācīgas pārbaudes paziņojumus.

Panta 2. punktā ir noteiktas sistēmas minimālās obligātās funkcijas, tostarp tās savienojums ar muitu, izmantojot ES vienloga sistēmas vidi muitas vajadzībām. Panta 3. punktā Komisijai ir uzdots izstrādāt noteikumus par sistēmas darbību ar īstenošanas akta starpniecību.

Panta 4. un 5. punkts attiecas uz piekļuvi informācijas sistēmai. Tirgus dalībniekiem un tirgotājiem, kā arī kompetentajām iestādēm šīs regulas ieviešanas nolūkiem ir pieejama centrālā datubāze, kuras sīkāka informācija būs atkarīga no to pienākumiem. Plašākai sabiedrībai arī nodrošina piekļuvi datiem anonimizētā veidā.

- *32. pants. Pārskatīšana*

Regulas 32. pantā ir paredzēti noteikumi, kas reglamentē regulas pārskatīšanu. Panta 1. punktā paredzēts, ka ne vēlāk kā divus gadus pēc stāšanās spēkā notiek pirmā pārskatīšana, kuras rezultātā tiek sagatavots ziņojums un iespējamie tiesību aktu priekšlikumi šīs regulas grozījumiem. Šajā pirmajā pārskatīšanā galvenā uzmanība tiks pievērsta nepieciešamībai un iespējai paplašināt regulas piemērošanas jomu, iekļaujot tajā arī citas ekosistēmas (ne tikai mežus) un citas preces.

Vispārējā pārskatīšana, kas paredzēta 2. punktā, notiks piecus gadus pēc 32. panta 2. punktā paredzētā datuma, t. i., 12 mēnešus pēc stāšanās spēkā. Šis nosacījums paredz arī šīs pirmās vispārējās pārskatīšanas saturu, kas ietvers novērtējumu attiecībā uz iespēju ieviest papildu tirdzniecības veicināšanas instrumentus un šīs regulas piemērošanas pirmo gadu ietekmi uz lauksaimniekiem.

Visbeidzot, 3. punktā galvenā uzmanība pievērsta 1. pielikumā uzskaitīto attiecīgo izstrādājumu pārskatīšanai. Šī pārskatīšana notiks divus gadus pēc regulas stāšanās spēkā un pēc tam ar regulāriem intervāliem, tādējādi nodrošinot izstrādājumu klāsta pakāpenisku paplašināšanu. Grozījumi 1. pielikumā iekļautajā izstrādājumu sarakstā tiks veikti ar deleģētā akta starpniecību (4. punkts).

- *36. pants. Stāšanās spēkā un piemērošanas diena*

Šo regulu piemēro no tās spēkā stāšanās dienas. Taču 2. punktā noteikts, ka 3.–12., 14.–22., 24., 29. un 30. pantu piemēro no brīža, kad pagājuši 12 mēneši pēc šīs regulas stāšanās spēkā. Savukārt 3. punkts nosaka, ka tirgus dalībniekiem, kas ir mikrouzņēmumi, kuri dibināti līdz 2020. gada 31. decembrim, šos pantus piemēro no brīža, kad pagājuši 24 mēneši pēc šīs regulas stāšanās spēkā, izņemot izstrādājumus, uz kuriem attiecas Regulas (ES) Nr. 995/2010 (EUTR) pielikums.

Šī piemērošanas atlikšana rada pārejas periodu, kurā netiek piemēroti tirgus dalībnieku un tirgotāju pienākumi, kā arī kompetento iestāžu pienākumi veikt pārbaudes. Šāds pārejas periods, kas ir ilgāks mikrouzņēmumiem, dos tirgus dalībniekiem un tirgotājiem pietiekami daudz laika pielāgoties to pienākumiem, kas paredzēti šajā regulā.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko paredz noteikumus par to, kā Savienības tirgū darīt pieejamas konkrētas ar atmežošanu un meža degradāciju saistītas preces un izstrādājumus, kā arī par to eksportu no Savienības un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 995/2010

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 192. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu²,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Meži nodrošina daudzus dažādus vides, ekonomikas un sociālus labumus, tostarp izstrādājumus no kokmateriāliem un meža nekoksnes produktiem, kā arī cilvēcei izšķiroši svarīgus vides pakalpojumus, jo tajos atrodas lielākā daļa Zemes sauszemes biodaudzveidības. Tie uztur ekosistēmas funkcijas, palīdz aizsargāt klimata sistēmu, nodrošina tīru gaisu, un tiem ir būtiska nozīme ūdeņu un augsnes attīrīšanā, kā arī ūdens uzkrāšanā. Turklāt meži nodrošina iztiku un ienākumus aptuveni vienai trešdaļai pasaules iedzīvotāju, un to iznīcināšana nopietni ietekmē iztiku visneaizsargātākajiem cilvēkiem, tostarp pirmiedzīvotājiem un vietējām kopienām, kas lielā mērā ir atkarīgi no mežu ekosistēmām.³ Atmežošana un meža degradācija samazina arī būtiskus oglekļa piesaistītājus un palielina tādu jaunu slimību iespējamību, kas izplatās no dzīvniekiem uz cilvēkiem.
- (2) Atmežošana un meža degradācija norisinās satraucošā ātrumā. Apvienoto Nāciju Organizācijas Pārtikas un lauksaimniecības organizācija lēš, ka laikā no 1990. līdz 2020. gadam visā pasaulē ir zaudēti 420 miljoni hektāru meža — aptuveni 10 % no atlikušajiem mežiem pasaulē un platība, kas ir lielāka par Eiropas Savienību⁴. Savukārt atmežošana un meža degradācija ir nozīmīgi globālās sasilšanas un biodaudzveidības izzušanas veicinātāji — divas svarīgākās mūsdienu vides problēmas. Tomēr katru gadu pasaule turpina zaudēt 10 miljonus hektāru meža.

¹ OV C (..), (..), (..) lpp.

² OV C (..), (..), (..) lpp.

³ Komisijas 2019. gada 27. jūlija paziņojums “Pastiprināt ES rīcību ar mērķi aizsargāt un atjaunot pasaules mežus”, COM(2019) 352 final.

⁴ FAO, “Pasaules mežu resursu novērtējums, 2020. gads”, XII lpp., <https://www.fao.org/documents/card/en/c/ca9825en>.

- (3) Atmežošana un meža degradācija vairākos veidos veicina globālo klimata krīzi. Vissvarīgākais ir tas, ka tās palielina siltumnīcefekta gāzu emisijas ar tām saistīto mežu ugunsgrēku dēļ, neatgriezeniski atņemot oglekļa piesaistītāju spējas, samazinot skartā apgabala noturību pret klimata pārmaiņām un būtiski samazinot tā biodaudzveidību. Atmežošana vien rada 11 % no siltumnīcefekta gāzu emisijām⁵.
- (4) Klimata krīze izraisa biodaudzveidības izzušanu visā pasaulē, un bioloģiskās daudzveidības izzušana saasina klimata pārmaiņas, proti, kā to apstiprinājuši jaunākie pētījumi, — tie ir nesaraujami saistīti. Biodaudzveidība palīdz mazināt klimata pārmaiņas. Kukaiņi, putni un zīdītāji darbojas kā apputeksnētāji un sēklu izplatītāji un var palīdzēt efektīvāk tieši vai netieši absorbēt oglekli. Meži nodrošina arī nepārtrauktu ūdens resursu papildināšanu un novērš sausumu un tā kaitīgo ietekmi uz vietējām kopienām, tostarp pirmiedzīvotājiem. Atmežošanas un meža degradācijas ievērojama samazināšana un mežu un citu ekosistēmu sistemātiska atjaunošana ir vienīgā lielākā uz dabas resursiem balstītā iespēja klimata pārmaiņu mazināšanai.
- (5) Biodaudzveidība ir būtiska ekosistēmu un to pakalpojumu noturībai gan vietējā, gan globālā līmenī. Vairāk nekā puse no pasaules iekšzemes kopprodukta ir atkarīga no dabas un tās sniegtajiem pakalpojumiem. Visas trīs galvenās ekonomikas nozares — būvniecība, lauksaimniecība, pārtika un dzērieni — ir ļoti atkarīgas no dabas. Biodaudzveidības izzušana rada draudus ilgtspējīgiem ūdens cikliem un mūsu pārtikas sistēmām, tādējādi apdraudot mūsu nodrošinātību ar pārtiku un uzturu. Vairāk nekā 75 % no pasaules pārtikas kultūraugu veidiem apputeksnē dzīvnieki. Turklāt vairākas rūpniecības nozares ir atkarīgas no ģenētiskās daudzveidības un ekosistēmas sniegtajiem pakalpojumiem, kas ir būtisks ieguldījums ražošanā, jo īpaši zāļu ražošanā.
- (6) Klimata pārmaiņas, biodaudzveidības izzušana un atmežošana ir vissvarīgākās globālās problēmas, kas ietekmē cilvēces izdzīvošanu un ilgtspējīgus dzīves apstākļus uz Zemes. Klimata pārmaiņu paātrināšanās, biodaudzveidības izzušana un vides degradācija kopsakarā ar konkrētiem piemēriem par to postošo ietekmi uz dabu, cilvēku dzīves apstākļiem un vietējo ekonomiku ir novedusi pie zaļās pārkārtošanās atzīšanu par mūsdienu definējošo mērķi un paaudžu vienlīdzības jautājumu.
- (7) Patēriņš Savienībā ir ievērojams atmežošanas un meža degradācijas veicinātājs globālā mērogā. Iniciatīvas ietekmes novērtējumā norādīts, ka bez pienācīgasregulatīvās ieviešanas ES patēriņš un sešu piemērošanas jomā iekļauto preču (koksne, liellopi, soja, palmu eļļa, kakao un kafija) ražošana līdz 2030. gadam radīs atmežošanas pieaugumu līdz aptuveni 248 000 hektāru gadā.
- (8) Attiecībā uz mežu situāciju ES ziņojumā par Eiropas mežu stāvokli 2020. gadā⁶ teikts, ka no 1990. līdz 2020. gadam mežu platība Eiropā ir palielinājusies par 9 %, biomasā absorbētais ogleklis ir pieaudzis par 50 % un koksnes krājums ir pieaudzis par 40 %. Tomēr saskaņā ar Eiropas Vides aģentūras ziņojumu par vides stāvokli 2020. gadā mazāk nekā 5 % Eiropas mežu platību tiek uzskatītas par neskartām vai dabiskām⁷.

⁵ IPCC, "Klimata pārmaiņas un zeme: IPCC īpašais ziņojums par klimata pārmaiņām, pārtuksnešošanu, zemes degradāciju, ilgtspējīgu zemes apsaimniekošanu, pārtikas nodrošinājumu un siltumnīcefekta gāzu plūsmām sauszemes ekosistēmās", <https://www.ipcc.ch/srccl/>.

⁶ *Forest Europe* — Ministru konference par mežu aizsardzību Eiropā, "State of Europe's Forests 2020", <https://foresteurope.org/state-europes-forests-2020/>.

⁷ Eiropas Vides aģentūra, "Vides stāvoklis 2020. gadā", <https://www.eea.europa.eu/soer/publications/soer-2020>.

- (9) Komisija 2019. gadā pieņēma vairākas iniciatīvas globālās vides krīzes risināšanai, tostarp īpašas darbības atmežošanas jomā. Savā paziņojumā “Pastiprināt ES rīcību ar mērķi aizsargāt un atjaunot pasaules mežus”⁸ Komisija kā prioritāti noteica samazināt Savienības patēriņa pēdu uz zemes un veicināt tādu izstrādājumu patēriņu Savienībā, kas iegūti no neatmežojošām piegādes ķēdēm. Komisija 2019. gada 11. decembra paziņojumā “Eiropas zaļais kurss”⁹ izklāstīja jaunu izaugsmes stratēģiju, kas tiecas ES pārveidot par taisnīgu un pārticīgu sabiedrību ar mūsdienīgu, resursefektīvu un konkurētspējīgu ekonomiku, kurā siltumnīcefekta gāzu neto emisijas 2050. gadā samazinātos līdz nullei, ekonomiskā izaugsme būtu atsaistīta no resursu patēriņa un neviens cilvēks un neviena vieta netiktu neatstāti novārtā. Tā mērķis ir arī aizsargāt, saglabāt un stiprināt Savienības dabas kapitālu un aizsargāt iedzīvotāju un nākamo paaudžu veselību un labbūtību no vidiskiem apdraudējumiem un ietekmes. Turklāt Eiropas zaļā kursa mērķis ir nodrošināt iedzīvotājiem un nākamajām paaudzēm svaigu gaisu, tīru ūdeni, veselīgu augsni un biodaudzveidību. Šajā nolūkā “ES Biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam”¹⁰, stratēģija “No lauka līdz galdam”¹¹, “ES meža stratēģija”¹², “ES nulles piesārņojuma rīcības plāns”¹³ un citas attiecīgās stratēģijas¹⁴, kas izstrādātas saskaņā ar Eiropas zaļo kursu, vēl vairāk uzsver mežu aizsardzības un noturības pasākumu nozīmi. Jo īpaši “ES Biodaudzveidības stratēģijas” mērķis ir aizsargāt dabu un novērst ekosistēmu degradāciju. Visbeidzot, “ES Bioekonomikas stratēģija”¹⁵ veicina vides un ekosistēmu aizsardzību, vienlaikus risinot pieaugošo pieprasījumu pēc pārtikas, barības, enerģijas, materiāliem un izstrādājumiem un meklējot jaunus ražošanas un patēriņa veidus.
- (10) Dalībvalstis vairākkārt ir paidušas bažas par ilgstošo atmežošanu. Tās uzsvērušas, ka, tā kā pašreizējā politika un pasākumi globālā līmenī mežu saglabāšanas, atjaunošanas un ilgtspējīgas apsaimniekošanas jomā nav pietiekami, lai apturētu atmežošanu un meža degradāciju, ir vajadzīga pastiprināta Savienības rīcība, lai iedarbīgāk veicinātu ilgtspējīgas attīstības mērķu (IAM) sasniegšanu, saskaņā ar Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam, ko visas Apvienoto Nāciju Organizācijas dalībvalstis pieņēma 2015. gadā. Padome īpaši atbalstīja paziņojumā “Pastiprināt ES rīcību ar mērķi aizsargāt un atjaunot pasaules mežus” pausto Komisijas nodomu, ka tā izvērtēs

⁸ COM(2019) 352 final.

⁹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Eiropas zaļais kurss”, COM(2019) 640 final.

¹⁰ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “ES Biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam. Atgriezīsim savā dzīvē dabu”, COM(2020) 380 final.

¹¹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Stratēģija “No lauka līdz galdam”. Taisnīgas, veselīgas un videi draudzīgas pārtikas sistēmas vārdā”, COM(2020) 381 final.

¹² Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Jauna ES meža stratēģija mežiem un uz koksnes resursiem balstītai rūpniecībai”, COM(2013) 659 final.

¹³ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Ceļš uz veselīgu planētu itin visiem:

ES Gaisa, ūdens un augsnes nulles piesārņojuma rīcības plāns”, COM(2021) 400 final.

¹⁴ Piemēram, Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Ilgttermiņa redzējums par ES lauku apvidiem: kāds ceļš ejams, lai līdz 2040. gadam lauku apvidi kļūtu spēcīgāki, savienoti, izturētspējīgi un pārtikuši”, COM(2021) 345 final.

¹⁵ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Ilgtspējīga bioekonomika Eiropai. Ekonomikas, sabiedrības un vides saistības stiprināšana”, Atjauninātā bioekonomikas stratēģija”, COM(2018) 273 final.

papildu regulatīvus un neregulatīvus pasākumus un iesniegs attiecīgus priekšlikumus.¹⁶

- (11) Eiropas Parlaments uzsvēra, ka notiekošā pasaules mežu iznīcināšana lielā mērā ir saistīta ar lauksaimnieciskās ražošanas paplašināšanos — jo īpaši pārveidojot mežus par lauksaimniecības zemi, kas paredzēta vairāku augsta pieprasījuma izstrādājumu un preču ražošanai. Parlaments 2020. gada 22. oktobrī pieņēma rezolūciju¹⁷ saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 225. pantu, kurā lūdza Komisiju, pamatojoties uz LESD 192. panta 1. punktu, iesniegt priekšlikumu par “ES tiesisko regulējumu ES izraisītas globālas atmežošanas apturēšanai un vēršanai pretējā virzienā”.
- (12) Cīņa pret atmežošanu un meža degradāciju ir svarīga tādu pasākumu kopuma daļa, kas vajadzīgi, lai samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas un izpildītu Eiropas Savienības saistības saskaņā ar Eiropas zaļo kursu, kā arī 2015. gada Parīzes nolīgumu par klimata pārmaiņām¹⁸ un juridiski saistošās saistības saskaņā ar ES Klimata aktu līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti un līdz 2030. gadam samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas vismaz par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeņiem.
- (13) Lauksaimniecības paplašināšanās izraisa gandrīz 90 % no globālās atmežošanas, un vairāk nekā puse no mežu zudumiem ir saistīta ar mežu pārveidošanu aramzemē, savukārt ar ganāmpulku ganīšanu ir saistīti gandrīz 40 % mežu zuduma¹⁹.
- (14) Savienība importējusi un patērējusi vienu trešdaļu no pasaulē tirgotajiem lauksaimniecības produktiem, kuriem ir saistība ar atmežošanu laikā no 1990. līdz 2008. gadam. Šajā laikposmā Savienības patēriņš izraisīja 10 % no globālās atmežošanas, kam ir saistība ar preču ražošanu vai pakalpojumu nodrošināšanu. Pat ja ES patēriņa relatīvā daļa samazinās, ES patēriņš ir nesamērīgi liels atmežošanas veicinātājs. Tāpēc Savienībai būtu jārīkojas, lai līdz minimumam samazinātu globālo atmežošanu un meža degradāciju, ko veicina konkrētu preču un izstrādājumu patēriņš, un tādējādi jācenšas samazināt tās izraisītās siltumnīcefekta gāzu emisijas un globālās biodaudzveidības izzušanu, kā arī veicināt ilgtspējīgas ražošanas un patēriņa modeļus Savienībā un pasaulē. Lai Savienības politikai būtu vēl lielāka ietekme, tai vajadzētu būt vērstai uz pasaules tirgu, ne tikai uz Savienības piegādes ķēdēm. Šajā ziņā svarīgas ir partnerības un efektīva starptautiskā sadarbība ar ražotājvalstīm un patērētājvalstīm.
- (15) Atmežošanas un meža degradācijas apturēšana ir būtiska IAM daļa. Šai regulai jo īpaši būtu jāpalīdz sasniegt mērķus attiecībā uz dzīvību uz zemes (15. IAM), rīcību klimata jomā (13. IAM), atbildīgu patēriņu un ražošanu (12. IAM), novērstu badu (2. IAM) un labu veselību un labklājību (3. IAM). Attiecīgais 15.2. mērķis līdz 2020. gadam apturēt atmežošanu nav sasniegts, uzsverot vērienīgas un rezultatīvas rīcības steidzamību.
- (16) Ar šo regulu būtu jāreaģē arī uz Ņujorkas deklarāciju par mežiem²⁰, juridiski nesaistošu politisko deklarāciju, kurā ir apstiprināts globāls laika grafiks ar mērķi līdz

¹⁶ Padomes secinājumi par paziņojumu “Pastiprināt ES rīcību ar mērķi aizsargāt un atjaunot pasaules mežus” (2019. gada 16. decembris) 15151/19. Pieejami vietnē <https://www.consilium.europa.eu/media/41860/st15151-en19.pdf>.

¹⁷ Eiropas Parlamenta 2020. gada 22. oktobra rezolūcija ar ieteikumiem Komisijai par ES tiesisko regulējumu ES izraisītas globālas atmežošanas apturēšanai un vēršanai pretējā virzienā (2020/2006(INL)). Pieejama vietnē https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0285_LV.html.

¹⁸ ES to ratificēja 2016. gada 5. oktobrī, un tas stājās spēkā 2016. gada 4. novembrī.

¹⁹ FAO jaunais “Globālais tālīzpētes apsekojums”, 2021. gada 6. novembris — FAO “Globālais tālīzpētes apsekojums” atklāj, ka tropiskie lietusmeži ir pakļauti spiedienam, jo lauksaimniecības paplašināšanās izraisa globālu atmežošanu.

2020. gadam uz pusi samazināt dabisko mežu zudumu, un jācenšas to pilnībā apturēt līdz 2030. gadam. Deklarāciju apstiprināja desmitiem valdību, daudzi no pasaules lielākajiem uzņēmumiem, kā arī ietekmīgas pilsoniskās sabiedrības un pirmiedzīvotāju organizācijas. Tajā arī izteikts aicinājums privātajam sektoram izpildīt mērķi ne vēlāk kā līdz 2020. gadam novērst atmežošanu lauksaimniecības preču, piemēram, palmu eļļas, sojas, papīra un liellopu gaļas izstrādājumu ražošanā, taču šis mērķis netika sasniegts. Regulai papildus būtu jāveicina Apvienoto Nāciju Organizācijas “Mežu stratēģiskais plāns 2017.–2030. gadam”²¹, kura 1. globālais meža mērķis ir novērst meža platības samazināšanos visā pasaulē, izmantojot mežu ilgtspējīgu apsaimniekošanu, tostarp aizsardzību, atjaunošanu, apmežošanu un atkārtotu apmežošanu, kā arī palielināt centienus novērst meža degradāciju un palielināt mežu sniegto ieguldījumu klimata pārmaiņu mazināšanā.

- (17) Ar šo regulu būtu jāatbild arī uz 2021. gada “Glāzgovas Līderu deklarāciju par mežiem un zemes izmantošanu”²², kurā atzīts, ka “lai sasniegtu mūsu zemes izmantošanas, klimata, biodaudzveidības un ilgtspējīgas attīstības mērķus gan globālā, gan valsts mērogā, būs nepieciešama pārveidojoša turpmāka rīcība savstarpēji saistītajās ilgtspējīgas ražošanas un patēriņa jomās; infrastruktūras attīstība; tirdzniecība, finanses un investīcijas; un atbalsts mazajiem lauksaimniekiem, pirmiedzīvotājiem un vietējām kopienām”. Deklarācijā parakstītāji arī uzsvēra, ka viņi stiprinās savus kopīgos centienus, lai atvieglotu tirdzniecības un attīstības politiku gan starptautiskā, gan vietējā līmenī, kas veicina ilgtspējīgu attīstību un ilgtspējīgu preču ražošanu un patēriņu, no kā valstis gūst savstarpēju labumu un kas neveicina atmežošanu un zemes degradāciju.
- (18) Kā Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) locekle Savienība ir apņēmusies veicināt universālu, uz noteikumiem balstītu, atklātu, pārredzamu, paredzamu, iekļaujošu, nediskriminējošu un taisnīgu daudzpusēju tirdzniecības sistēmu saskaņā ar PTO, kā arī atvērtu, ilgtspējīgu un pārliedzošu tirdzniecības politiku. Tāpēc šīs regulas piemērošanas joma attieksies gan uz precēm un izstrādājumiem, kas ražoti Savienībā, gan uz precēm un izstrādājumiem, kas importēti Savienībā.
- (19) Šī regula seko arī Komisijas paziņojumam “Atvērta, ilgtspējīga un pārliedzoša tirdzniecības politika”²³, kurā teikts, ka, ņemot vērā jaunus iekšējos un ārējos izaicinājumus un jo īpaši jaunu, ilgtspējīgāku izaugsmes modeli, kas noteikts saskaņā ar Eiropas zaļo kursu un Eiropas Digitālo stratēģiju, ES ir nepieciešama jauna tirdzniecības politikas stratēģija — tāda, kas palīdzēs sasniegt tās iekšpolitikas un ārpolitikas mērķus un veicinās lielāku ilgtspējību saskaņā ar tās apņemšanos pilnībā īstenot ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus. Tirdzniecības politikai ir pilnībā jāpilda tās uzdevumi, lai atveseļotos no Covid-19 pandēmijas un lai īstenotu ekonomikas zaļās un digitālās pārveides, kā arī radītu noturīgāku Eiropu pasaulē.
- (20) Šai regulai būtu jāpapildina citi pasākumi, kas ierosināti Komisijas paziņojumā “Pastiprināt ES rīcību ar mērķi aizsargāt un atjaunot pasaules mežus”²⁴, jo īpaši: 1) partnerībā ar ražotājvalstīm strādājot pie tā, lai tās atbalstītu, novēršot atmežošanas pamatcēloņus, piemēram, vāju pārvaldību, tiesību aktu neefektīvu ieviešanu un

²⁰ <https://unfccc.int/news/new-york-declaration-on-forests>

²¹ https://www.un.org/esa/forests/wp-content/uploads/2016/12/UNSPF_AdvUnedited.pdf

²² <https://ukcop26.org/glasgow-leaders-declaration-on-forests-and-land-use/>

²³ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Tirdzniecības politikas pārskatīšana — atvērta, ilgtspējīga un pārliedzoša tirdzniecības politika”, COM(2021) 66 final, 2021. gada 18. februāris.

²⁴ COM(2019) 352 final.

korupciju, un 2) stiprinot starptautisko sadarbību ar lielākajām patērētājvalstīm, lai veicinātu līdzīgu pasākumu pieņemšanu nolūkā nepieļaut tādu izstrādājumu laišanu tirgū, kuri iegūti ar atmežošanu un meža degradāciju saistītās piegādes ķēdēs.

- (21) Komisijai būtu jāturpina strādāt partnerībā ar ražotājvalstīm un plašākā nozīmē sadarbībā ar starptautiskām organizācijām un struktūrām, kā arī jāstiprina tās sniegtais atbalsts un stimuli attiecībā uz mežu aizsardzību un pāreju uz neatmežojošu ražošanu, atzīstot pirmiedzīvotāju lomu, uzlabojot pārvaldību un zemes lietošanu, palielinot tiesību aktu izpildi un veicinot mežu ilgtspējīgu apsaimniekošanu, klimatnoturīgu lauksaimniecību, ilgtspējīgu intensifikāciju un dažādošanu, agroekoloģiju un agromežsaimniecību. To darot, tai būtu jāatzīst pirmiedzīvotāju loma mežu aizsardzībā. Pamatojoties uz pieredzi un mācībām, kas gūtas saistībā ar jau esošajām iniciatīvām, Savienībai un dalībvalstīm pēc šo valstu pieprasījuma būtu jāsadarbības partnerībā ar ražotājvalstīm, lai izmantotu meža daudzfunkcionalitāti un sniegtu tām atbalstu pārejā uz mežu ilgtspējīgu apsaimniekošanu, un jārisina globālas problēmas, vienlaikus apmierinot vietējās vajadzības un pievēršot uzmanību problēmām, ar kurām saskaras mazie lauksaimnieki saskaņā ar paziņojumu “Pastiprināt ES rīcību ar mērķi aizsargāt un atjaunot pasaules mežus”. Partnerības pieejai būtu jāpalīdz ražotājvalstīm aizsargāt, atjaunot un ilgtspējīgi izmantot mežus, tādējādi veicinot šīs regulas mērķi samazināt atmežošanu un meža degradāciju.
- (22) Vēl viens svarīgs paziņojumā izklāstītais pasākums ir ES atmežošanas, meža degradācijas, pasaules meža seguma izmaiņu un saistīto cēloņu novērotavas (“ES novērotava”) izveide, ko Komisija uzsāka, lai labāk uzraudzītu pasaules meža seguma izmaiņas un saistītos cēloņus. Turklāt, pamatojoties uz jau esošajiem uzraudzības instrumentiem, tostarp *Copernicus* produktiem, ES novērotava atvieglos publiskām iestādēm, patērētājiem un uzņēmumiem piekļuvi informācijai par piegādes ķēdēm, nodrošinot viegli saprotamus datus un informāciju, kas saista atmežošanu, meža degradāciju un izmaiņas pasaules meža segumā ar ES pieprasījumu pēc precēm un izstrādājumiem un to tirdzniecību. Tādējādi ES novērotava tiešā veidā atbalstīs šīs regulas īstenošanu, sniedzot zinātniskus pierādījumus par globālo atmežošanu un meža degradāciju un ar to saistīto tirdzniecību. ES novērotava cieši sadarbosies ar attiecīgajām starptautiskajām organizācijām, pētniecības institūtiem un trešām valstīm.
- (23) Spēkā esošais ES tiesiskais regulējums ir vērsts uz nelikumīgas mežizstrādes un ar to saistītās tirdzniecības apkarošanu, un tas tiešā veidā neattiecas uz atmežošanu. To veido Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 995/2010, ar ko nosaka pienākumus tirgus dalībniekiem, kas laiž tirgū kokmateriālus un koka izstrādājumus²⁵, un Padomes Regula (EK) Nr. 2173/2005 par meža tiesību aktu ieviešanas, pārvaldības un tirdzniecības licencēšanas sistēmas izveidi kokmateriālu importam Eiropas Kopienā²⁶. Abas regulas tika izvērtētas atbilstības pārbaudē, kurā tika konstatēts, ka, lai gan tiesību aktiem ir bijusi pozitīva ietekme uz mežu pārvaldību, abu regulu mērķi — proti, ierobežot nelikumīgu mežizstrādi un ar to saistīto tirdzniecību, kā arī samazināt nelikumīgi iegūtu kokmateriālu patēriņu ES — nav izpildīti²⁷, un tika secināts, ka koncentrēšanās tikai uz kokmateriālu likumību nav pietiekami, lai sasniegtu izvirzītos mērķus.

²⁵ OV L 295, 12.11.2010., 23. lpp.

²⁶ OV L 347, 30.12.2005., 1. lpp.

²⁷ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/11630-Illegal-logging-evaluation-of-EU-rules-fitness-check-_en

- (24) Pieejamie ziņojumi apstiprina, ka ievērojama daļa notiekošās atmežošanas ir likumīga saskaņā ar ražotājvalsts tiesību aktiem. Nesenā ziņojumā²⁸ minēts, ka no 2013. līdz 2019. gadam aptuveni 30 % atmežošanas, kas paredzēta komerciālai lauksaimniecībai tropu valstīs, bija likumīga. Pieejamie dati parasti ir vērsti uz valstīm ar vāju pārvaldību — nelikumīgās atmežošanas globālā daļa varētu būt mazāka, taču tā jau tagad sniedz skaidrus datus, kas liecina par to, ka atmežošana, kas ir likumīga ražotājvalstī, mazina politikas pasākumu lietderību.
- (25) Ietekmes novērtējumā par iespējamiem politikas pasākumiem, kas vērsti uz Savienības izraisītu atmežošanu un meža degradāciju, Padomes secinājumos un Eiropas Parlamenta 2020. gada rezolūcijā ir skaidri norādīta nepieciešamība noteikt atmežošanu un meža degradāciju kā galvenos kritērijus turpmākajiem Savienības pasākumiem. Tāpēc jaunajā Savienības tiesiskajā regulējumā būtu jāvērtē gan likumība, gan tas, vai attiecīgo preču un izstrādājumu ražošana atbilst neatmežošanas prasībai.
- (26) Neatmežošanas definīcijai jābūt pietiekami plašai, lai aptvertu gan atmežošanu, gan meža degradāciju, tai būtu jānodrošina juridiskā skaidrība, un tai jābūt izmērāmai, pamatojoties uz kvantitatīviem, objektīviem un starptautiski atzītiem datiem.
- (27) Regulai būtu jāattiecas uz tām precēm, kuru patēriņš Savienībā ir visnozīmīgākais attiecībā uz globālās atmežošanas un meža degradācijas veicināšanu un attiecībā uz kurām Savienības politikas intervence varētu sniegt vislielāko labumu pret tirdzniecības vienības vērtību. Ietekmes novērtējuma atbalsta pētījuma ietvaros tika veikts plašs zinātniskās literatūras apskats, proti, tādu primāro avotu apskats, kuros novērtēta ES patēriņa ietekme uz globālo atmežošanu un šī pēda sasaistīta ar konkrētām precēm, un minētais apskats tika pārbaudīts, apspriežoties ar ieinteresētajām personām. Šī procesa rezultātā tika iesniegts pirmais astoņu preču saraksts. Koksne tika tieši iekļauta piemērošanas jomā, jo uz to jau attiecās *EUTR*. Pēc tam preču saraksts tika vēl vairāk samazināts, izmantojot ietekmes novērtējuma efektivitātes analīzi. Šajā efektivitātes analīzē tika salīdzināti ar ES patēriņu saistītās atmežošanas hektāri, kā aplēsts nesenā pētījumā,²⁹ katrai no šīm precēm, izmantojot to ES importa vidējo vērtību. Saskaņā ar efektivitātes analīzē izmantoto pētījumu lielāko daļu no ES izraisītās atmežošanas rada sešas no astoņām šajā pētījuma dokumentā analizētajām precēm: palmu eļļa (33,95 %), soja (32,83 %), koksne (8,62 %), kakao (7,54 %), kafija (7,01 %) un liellopu gaļa (5,01 %).
- (28) Paturot prātā to, ka būtu jāveicina reciklēšanā iegūtu attiecīgo preču un izstrādājumu izmantošana un ka šādu preču un izstrādājumu iekļaušana šīs regulas piemērošanas jomā radītu nesamērīgu slogu tirgus dalībniekiem, šīs regulas piemērošanas jomā nedrīkstētu iekļaut lietotas preces un izstrādājumus, kam kalpošanas laiks ir beidzies un ko citos apstākļos iznīcinātu kā atkritumus.
- (29) Šajā regulā būtu jānosaka pienākumi attiecībā uz attiecīgajām precēm un izstrādājumiem, lai iedarbīgi cīnītos ar atmežošanu, meža degradāciju un veicinātu neatmežojošas piegādes ķēdes.
- (30) Daudzas starptautiskas organizācijas un struktūras (piemēram, Apvienoto Nāciju Organizācijas Pārtikas un lauksaimniecības organizācija, Klimata pārmaiņu starpvaldību padome, Apvienoto Nāciju Organizācijas Vides programma, Parīzes nolīgums, Starptautiskā Dabas un dabas resursu aizsardzības savienība,

²⁸ https://www.forest-trends.org/wp-content/uploads/2021/05/Illicit-Harvest-Complicit-Goods_rev.pdf
²⁹ Pendrill F., Persson U. M., Kastner, T. 2020.

Biodaudzveidības konvencija) ir attīstījušas darbu atmežošanas un meža degradācijas jomā, un šajā regulā ietvertās definīcijas tiek balstītas uz šo darbu.

- (31) Būtu jānosaka termiņš, lai nodrošinātu pamatu novērtējumam, vai attiecīgajā zemē ir veikta atmežošana vai meža degradācija, kas nozīmē, ka nevienam precī un izstrādājumu, uz kuru attiecas šī regula, nebūtu atļauts ievest Savienības tirgū vai eksportēt, ja tie ražoti, izmantojot zemi, kas pakļauta atmežošanai vai meža degradācijai pēc šī datuma. Tai būtu jānodrošina atbilstoša pārbaude un uzraudzība, jāatbilst esošajām starptautiskajām saistībām, piemēram, IAM un Ņujorkas deklarācijai par mežiem, tādējādi līdz minimumam samazinot pēkšņus piegādes ķēžu pārtraukumus, vienlaikus novēršot jebkādu stimulu paātrināt darbības, kas izraisa atmežošanu un meža degradāciju, sākot no šīs regulas spēkā stāšanās dienas.
- (32) Lai stiprinātu Savienības ieguldījumu atmežošanas un meža degradācijas apturēšanā un nodrošinātu, ka preces un izstrādājumi no piegādes ķēdēm, kas saistītas ar atmežošanu un meža degradāciju, netiek laisti Savienības tirgū, attiecīgās preces un izstrādājumi nebūtu jālaiž vai jādara pieejami Savienības tirgū, nedz arī jāeksportē no Savienības tirgus, izņemot gadījumus, kad tie atbilst neatmežošanas prasībai un ir ražoti saskaņā ar attiecīgajiem ražotājvalsts tiesību aktiem. Lai apstiprinātu, ka tas tā ir, tiem vienmēr jāpievieno pienācīgas pārbaudes paziņojums.
- (33) Pamatojoties uz sistēmisku pieeju, tirgus dalībniekiem būtu jāveic attiecīgie pasākumi, lai pārliecinātos, ka attiecīgās preces un izstrādājumi, ko tie plāno laist Savienības tirgū, atbilst šajā regulā noteiktajām neatmežošanas un likumības prasībām. Šajā nolūkā tirgus dalībniekiem būtu jāizveido un jāievieš pienācīgas pārbaudes procedūras. Šajā regulā prasītajā pienācīgas pārbaudes procedūrā būtu jāietver trīs elementi: informācijas prasības, riska novērtējums un riska mazināšanas pasākumi. Pienācīgas pārbaudes procedūras būtu jāizstrādā tā, lai nodrošinātu piekļuvi informācijai par Savienības tirgū laisto preču un izstrādājumu avotiem un piegādātājiem, tostarp informācijai, kas apliecina, ka ir izpildītas atmežošanas un meža degradācijas neesamības un likumības prasības, cita starpā nosakot ražotājvalsti un ražošanas apgabalu, tostarp attiecīgo zemes gabalu ģeogrāfiskās atrašanās vietas koordinātas. Šīs ģeogrāfiskās atrašanās vietas koordinātām, kuru noteikšanai izmanto sinhronizēšanu, pozicionēšanu un/vai Zemes novērošanu, varētu izmantot kosmosa datus un pakalpojumus, ko nodrošina saskaņā ar Savienības kosmosa programmu (*EGNOS/Galileo* un *Copernicus*). Izmantojot minēto informāciju, tirgus dalībniekiem būtu jāveic riska novērtējums. Ja tiek konstatēts risks, tirgus dalībniekiem šis risks būtu jāsamazina, lai panāktu, ka risks nepastāv vai ir nenozīmīgs. Tikai pēc tam, kad ir veikti nepieciešamās pienācīgas pārbaudes procedūras soļi un secināts, ka risks nepastāv vai ir nenozīmīgs risks, ka attiecīgā prece vai izstrādājums neatbilst šai regulai, vajadzētu ļaut tirgus dalībniekam laist attiecīgo precī vai izstrādājumu Savienības tirgū vai eksportēt to.
- (34) Tirgus dalībniekiem būtu formāli jāuzņemas atbildība par to attiecīgo preču vai izstrādājumu atbilstību, ko tie plāno laist Savienības tirgū vai eksportēt, padarot pieejamus pienācīgas pārbaudes paziņojumus. Šajā regulā būtu jāparedz minēto paziņojumu veidlapa. Paredzams, ka tas atvieglos šīs regulas izpildes panākšanu ar kompetento iestāžu un tiesu starpniecību, kā arī palielinās tirgus dalībnieku īstenoto atbilstību.
- (35) Lai atzītu labo praksi, riska novērtēšanas procedūrā varētu izmantot sertifikātus vai citas trešās personas verificētas shēmas, tomēr tiem nevajadzētu aizstāt tirgus dalībnieka atbildību attiecībā uz pienācīgu pārbaudi.

- (36) Tirgotājiem vajadzētu būt atbildīgiem par informācijas vākšanu un glabāšanu, nodrošinot to attiecīgo preču un izstrādājumu piegādes ķēdes pārredzamību, kurus tie dara pieejamus tirgū. Lielajiem tirgotājiem, kas nav mazie un vidējie uzņēmumi (MVU), ir būtiska ietekme uz piegādes ķēdēm, un tiem ir svarīga loma neatmežošanas nodrošināšanā, un tādēļ tiem vajadzētu būt tādiem pašiem pienākumiem kā tirgus dalībniekiem.
- (37) Lai veicinātu pārredzamību un atvieglotu izpildes panākšanu, tirgus dalībniekiem, kas nav MVU, katru gadu būtu publiski jāziņo par savu pienācīgu pārbaudīto sistēmu, tostarp par pasākumiem, kas veikti, lai īstenotu pienākumu izpildi.
- (38) Citi ES tiesību akti, kas nosaka pienācīgas pārbaudes prasības vērtību ķēdē attiecībā uz negatīvu ietekmi uz cilvēktiesībām vai vidi, būtu jāpiemēro, ciktāl šajā regulā nav īpašu noteikumu ar tādu pašu mērķi, būtību un sekām, kurus var pielāgot ar turpmākiem tiesību aktu grozījumiem. Šīs regulas pastāvēšanai nevajadzētu izslēgt citu tādu ES tiesību aktu piemērošanu, kas nosaka prasības attiecībā uz vērtību ķēdes pienācīgu pārbaudi. Ja citos ES tiesību aktos ir paredzēti konkrētāki noteikumi vai tie papildina prasības attiecībā uz šajā regulā paredzētajiem noteikumiem, šādi noteikumi būtu jāpiemēro kopsakarā ar šīs regulas noteikumiem. Turklāt, ja šajā regulā ir ietverti konkrētāki noteikumi, tos nevajadzētu interpretēt tādā veidā, kas apdraud citu pienācīgas pārbaudes jomā pastāvošu ES tiesību aktu rezultātīvu piemērošanu vai to vispārējā mērķa sasniegšanu.
- (39) Tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas citi ES tiesību akti, ar ko nosaka pienācīgas pārbaudes prasības vērtību ķēdē attiecībā uz negatīvu ietekmi uz cilvēktiesībām vai vidi, būtu jāspēj izpildīt šajā regulā noteiktos paziņošanas pienākumus, iekļaujot prasīto informāciju, kad tiek sniegts paziņojums saskaņā ar otro ES tiesību aktu.
- (40) Atbildība par šīs regulas izpildes panākšanu būtu jāuzņemas dalībvalstīm, un to kompetentajām iestādēm būtu jānodrošina pilnīga atbilstība šai regulai. Vienotu šīs regulas piemērošanu attiecībā uz attiecīgajām precēm un izstrādājumiem, ko ievieš Savienības tirgū vai izved no tā, var panākt, tikai sistemātiski apmainoties ar informāciju un savstarpēji sadarbojoties kompetentajām iestādēm, muitas dienestiem un Komisijai.
- (41) Šīs regulas rezultātīva un efektīva īstenošana un izpildes panākšana ir būtiska, lai sasniegtu tās mērķus. Šajā nolūkā Komisijai būtu jāizveido un jāpārvalda informācijas sistēma, lai palīdzētu tirgus dalībniekiem un kompetentajām iestādēm sniegt vajadzīgo informāciju par tirgū laistajām attiecīgajām precēm un izstrādājumiem un piekļūt tai. Tirgus dalībniekiem pienācīgas pārbaudes paziņojumi jāiesniedz informācijas sistēmā. Informācijas sistēmai vajadzētu būt pieejamai kompetentajām iestādēm un muitas dienestiem, lai atvieglotu to pienākumu izpildi saskaņā ar šo regulu. Informācijas sistēmai vajadzētu būt pieejamai arī plašākai sabiedrībai, anonimizētos datus nodrošinot atvērtā un mašīnlasāmā formātā saskaņā ar Savienības atvērto datu politiku.
- (42) Attiecībā uz attiecīgajām precēm, ko ievieš Savienības tirgū vai izved no tā, kompetentajām iestādēm ir uzdots pārbaudīt attiecīgo preču un izstrādājumu atbilstību šajā regulā noteiktajiem pienākumiem, savukārt muitas uzdevums ir nodrošināt, ka atsauci uz pienācīgas pārbaudes paziņojumu attiecīgā gadījumā dara pieejamu muitas deklarācijā un papildus no brīža, kad tiks ieviesta elektroniskā saskarne informācijas apmaiņai starp muitas dienestiem un kompetentajām iestādēm, lai pārbaudītu pienācīgas pārbaudes paziņojuma statusu pēc sākotnējās riska analīzes, ko veikušas kompetentās iestādes informācijas sistēmā, un attiecīgi rīkotos (t. i., apturēt vai atteikt

preces vai izstrādājumu, ja tas tiek pieprasīts ar statusu informācijas sistēmā). Šī īpašā kontroles organizācija atceļ Regulas (ES) 2019/1020 VII nodaļas piemērošanu, ciktāl tas attiecas uz šīs regulas piemērošanu un izpildes panākšanu.

- (43) Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka kompetentajām iestādēm vienmēr ir pieejami pietiekami finanšu resursi to pienācīgai nodrošināšanai ar personālu un aprīkojumu. Efektīvas pārbaudes prasa lielus resursus, un katrā konkrētā brīdī būtu jānodrošina stabili resursi tādā līmenī, kāds atbilst izpildes panākšanas vajadzībām. Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai papildināt publisko finansējumu, prasot attiecīgajiem uzņēmējiem atlīdzināt izmaksas, kas radušās, veicot pārbaudes saistībā ar attiecīgajām precēm un izstrādājumiem, kuriem tika konstatēta neatbilstība.
- (44) Šī regula neskar citus Savienības tiesību aktus par precēm un izstrādājumiem, ko ievieš Savienības tirgū vai izved no tā, jo īpaši Savienības Muitas kodeksa noteikumus attiecībā uz muitas dienestu pilnvarām un muitas kontroli. Būtu jāatgādina importētājiem, ka Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 952/2013 220., 254., 256., 257. un 258. pantā ir paredzēts, ka produktiem, ko ievieš Savienības tirgū un kam vajadzīga turpmāka pārstrāde, piemēro attiecīgo muitas procedūru, kura ļauj veikt šādu pārstrādi. Kopumā laišana brīvā apgrozībā vai eksports nebūtu jāuzskata par pierādījumu atbilstībai Savienības tiesību aktiem, jo šāda laišana ne vienmēr ietver pilnīgu atbilstības kontroli.
- (45) Lai optimizētu un atslogotu kontroles procesu attiecīgajām precēm un izstrādājumiem, ko ievieš Savienības tirgū vai izved no tā, ir jāizveido elektroniskas saskarnes, kas nodrošina datu automātisku pārsūtīšanu starp muitas sistēmām un kompetento iestāžu informācijas sistēmu. ES vienloga sistēmas vide muitas vajadzībām ir loģiska iespēja šādu datu pārsūtīšanas nodrošināšanai. Saskarnēm jābūt ļoti automatizētām un viegli lietojamām, un muitas dienestu papildu slogs būtu jāierobežo. Turklāt, ņemot vērā ierobežotās atšķirības starp datiem, kas attiecīgi jādeklarē muitas deklarācijā un pienācīgas pārbaudes paziņojumā, ir lietderīgi ierosināt arī pieeju “no uzņēmuma līdz valdībai”, saskaņā ar kuru tirgotāji un uzņēmēji dara pieejamu attiecīgās preces vai izstrādājuma pienācīgas pārbaudes paziņojumu, izmantojot valsts vienloga sistēmas vidi muitas vajadzībām, un šis paziņojums tiek automātiski nosūtīts uz kompetento iestāžu izmantoto informācijas sistēmu. Muitas dienestiem un kompetentajām iestādēm būtu jāpalīdz noteikt nosūtāmos datus un jebkuras citas tehniskās prasības.
- (46) Risks, ka neatbilstīgas preces un izstrādājumi tiks laisti Savienības tirgū, atšķiras atkarībā no preces un izstrādājuma, kā arī no to izcelsmes valsts un ražotājvalsts. Tirgus dalībniekiem, kuri iegūst preces un izstrādājumus no valstīm vai to daļām, kurās ir zems risks audzēt, ievākt vai ražot attiecīgās preces, kas pārkāpj šo regulu, būtu jāuzliek mazāk pienākumu, tādējādi samazinot atbilstības nodrošināšanas izmaksas un administratīvo slogu. Preces un izstrādājumi no augsta riska valstīm vai to daļām būtu jāpakļauj pastiprinātai kompetento iestāžu pārbaudei.
- (47) Šā iemesla dēļ Komisijai būtu jānovērtē atmežošanas un meža degradācijas risks valsts vai tās daļu līmenī, pamatojoties uz virkni kritēriju, kas atspoguļo gan kvantitatīvus, objektīvus un starptautiski atzītus datus, gan norādes, ka valstis aktīvi iesaistās cīņā pret atmežošanu un meža degradāciju. Šai salīdzinošās novērtēšanas informācijai būtu jānodrošina, ka tirgus dalībniekiem ir vieglāk Savienībā veikt pienācīgu pārbaudi un kompetentajām iestādēm ir vieglāk uzraudzīt un nodrošināt atbilstību, vienlaikus arī motivējot ražotājvalstis palielināt savu lauksaimnieciskās ražošanas sistēmu ilgtspēju un samazināt atmežošanas radīto ietekmi. Tam vajadzētu palīdzēt padarīt piegādes ķēdes pārredzamākas un ilgtspējīgākas. Šai salīdzinošās novērtēšanas sistēmai

vajadzētu būt balstītai uz trīs līmeņu valstu klasifikāciju, saskaņā ar kuru tās jāuzskata par zema, standarta vai augsta riska valstīm. Lai nodrošinātu pienācīgu pārredzamību un skaidrību, Komisijai jo īpaši būtu jādara publiski pieejami salīdzinošajai novērtēšanai izmantotie dati, ierosinātās klasifikācijas maiņas iemesli un attiecīgās valsts atbilde. Attiecīgajām precēm un izstrādājumiem no zema riska valstīm vai valstu daļām, kas noteiktas kā zema riska daļas, tirgus dalībniekiem būtu jāļauj piemērot vienkāršotu pienācīgu pārbaudi, savukārt kompetentajām iestādēm būtu jāpiemēro pastiprināta pārbaude attiecīgajām precēm un izstrādājumiem no augsta riska valstīm vai to daļām, kas noteiktas kā augsta riska valstis vai daļas. Komisijai būtu jāpiešķir pilnvaras pieņemt īstenošanas pasākumus, lai noteiktu valstis vai to daļas, kurās ir zems vai augsts risks ražot attiecīgas preces un izstrādājumus, kas neatbilst šai regulai.

- (48) Kompetentajām iestādēm būtu regulāri jāpārbauda tirgus dalībnieki un tirgotāji, lai pārliecinātos, ka tie faktiski pilda šajā regulā noteiktos pienākumus. Turklāt kompetentajām iestādēm būtu jāveic pārbaudes, ja to rīcībā ir būtiska informācija un pamatojoties uz to, tostarp trešo personu uzrādītām pamatotām bažām. Lai aptvertu visas attiecīgās preces un izstrādājumus, attiecīgos tirgus dalībniekus un tirgotājus un to preču un izstrādājumu tirgus daļas apjomus, būtu jāpiemēro divējāda pieeja. Tādējādi kompetentajām iestādēm būtu jāpārbauda noteikta tirgus dalībnieku un tirgotāju procentuālā daļa, vienlaikus aptverot arī attiecīgo preču un izstrādājumu konkrētu procentuālo daļu. Šādām procentuālajām daļām vajadzētu būt lielākām attiecīgajām precēm un izstrādājumiem no augsta riska valstīm vai to daļām.
- (49) Tirgus dalībnieku un tirgotāju pārbaudēm, ko veic kompetentās iestādes, būtu jāaptver pienācīgu pārbaudžu sistēmas un attiecīgo preču un izstrādājumu atbilstība šīs regulas noteikumiem. Pārbaudes būtu jāpamato ar riskā balstītu veikto pārbaudžu plānu. Plānā būtu jāiekļauj riska kritēriji, kas ļauj kompetentajām iestādēm veikt tirgus dalībnieku un tirgotāju iesniegto pienācīgas pārbaudes paziņojumu riska analīzi. Nosakot riska kritērijus, būtu jāņem vērā atmežošanas risks, kas saistīts ar attiecīgajām precēm un izstrādājumiem ražotājvalstī, tas, kāda ir līdzšinējā tirgus dalībnieku un tirgotāju atbilstība šajā regulā noteiktajiem pienākumiem, un visa cita kompetentajām iestādēm pieejamā būtiskā informācija. Pienācīgas pārbaudes paziņojumu riska analīzei būtu jāļauj kompetentajām iestādēm identificēt tirgus dalībniekus, tirgotājus un attiecīgās preces un izstrādājumus, kas jāpārbauda, un tā būtu jāveic, izmantojot elektroniskas datu apstrādes metodes informācijas sistēmā, kurā tiek apkopoti pienācīgas pārbaudes paziņojumi.
- (50) Ja pienācīgas pārbaudes paziņojumu riska analīzē tiek atklāts augsts konkrētu attiecīgo preču un izstrādājumu neatbilstības risks, kompetentajām iestādēm vajadzētu būt iespējai veikt tūlītējus pagaidu pasākumus, lai novērstu to laišanu vai darīšanu par pieejamiem Savienības tirgū. Ja šādas attiecīgas preces un izstrādājumi tiek ievesti Savienības tirgū vai izvesti no tā, kompetentajām iestādēm būtu jāpieprasa muitas dienestiem apturēt to laišanu brīvā apgrozībā vai eksportu, lai kompetentās iestādes varētu veikt vajadzīgās pārbaudes. Šāds pieprasījums būtu jāpaziņo, izmantojot muitas un kompetento iestāžu saskarnes sistēmu. Laišanas vai darīšanas par pieejamiem Savienības tirgū apturēšana, laišana brīvā apgrozībā vai eksports būtu jāierobežo līdz trim darba dienām, izņemot gadījumus, kad kompetentajām iestādēm ir nepieciešams papildu laiks, lai novērtētu attiecīgo preču un izstrādājumu atbilstību šai regulai. Tādā gadījumā kompetentajām iestādēm būtu jāveic papildu pagaidu pasākumi, lai pagarinātu apturēšanas periodu, vai jāpieprasa šāds pagarinājums muitas dienestiem

gadījumā, ja attiecīgās preces un izstrādājumi tiek ievesti Savienības tirgū vai izvesti no tā.

- (51) Pārbaucē plāns būtu regulāri jāatjaunina, pamatojoties uz tā īstenošanas rezultātiem. Tiem tirgus dalībniekiem, kuri uzrāda konsekventu atbilstības sasniegumu, būtu jāveic retākas pārbaudes.
- (52) Lai nodrošinātu šīs regulas īstenošanu un rezultatīvu izpildes panākšanu, dalībvalstīm vajadzētu būt pilnvarām izņemt un atsaukt neatbilstīgas attiecīgās preces un izstrādājumus, kā arī veikt atbilstošus korektīvos pasākumus. Tām arī būtu jānodrošina, ka par šīs regulas pārkāpumiem, ko veic tirgus dalībnieki un tirgotāji, tiek piemērotas iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas.
- (53) Ņemot vērā atmežošanas un meža degradācijas un ar to saistītās tirdzniecības starptautisko raksturu, kompetentajām iestādēm būtu jāsadarbības savā starpā, ar dalībvalstu muitas dienestiem, ar Komisiju, kā arī ar trešo valstu administratīvajām iestādēm. Kompetentajām iestādēm būtu arī jāsadarbības ar tām kompetentajām iestādēm, kas uzrauga un īsteno citus ES tiesību aktus, kuros ir noteiktas pienācīgas pārbaudes prasības vērtību ķēdē attiecībā uz negatīvu ietekmi uz cilvēktiesībām vai vidi.
- (54) Lai gan šī regula attiecas uz atmežošanu un meža degradāciju, kā paredzēts 2019. gada paziņojumā "Pastiprināt ES rīcību ar mērķi aizsargāt un atjaunot pasaules mežus", mežu aizsardzībai nevajadzētu izraisīt citu dabisko ekosistēmu pārveidošanu vai degradāciju. Tādas ekosistēmas kā mitrāji, savannas un kūdrāji ir ļoti nozīmīgas globālajos centienos apturēt klimata pārmaiņas, kā arī citiem ilgtspējīgas attīstības mērķiem, un to pārveidošanai vai degradācijai ir jāpievērš īpaša steidzama uzmanība. Lai to izvērtētu, Komisijai divus gadus pēc šīs regulas stāšanās spēkā būtu jānovērtē nepieciešamība un iespēja paplašināt tās piemērošanas jomu, iekļaujot citas ekosistēmas un citas preces. Vienlaikus Komisijai, izmantojot deleģēto aktu, būtu arī jāveic šīs regulas I pielikumā uzskaitīto attiecīgo izstrādājumu pārskatīšana.
- (55) Lai nodrošinātu, ka informācijas prasības, kas tirgus dalībniekiem ir jāievēro un kuras ir noteiktas šajā regulā, joprojām ir pamatotas un atbilst zinātnes un tehnoloģiju attīstībai, pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu būtu jādeleģē Komisijai attiecībā uz pienācīgas pārbaudes procedūrai nepieciešamo informācijas prasību papildināšanu, informāciju un riska novērtēšanas un riska mazināšanas kritērijiem, kas tirgus dalībniekiem ir jāievēro, un preču sarakstu, kas noteikts šīs regulas I pielikumā. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriedes, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriedes tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlamentam un Padomei visi dokumenti būtu jāsaņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem jābūt sistemātiskai piekļuvei Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
- (56) Regula (ES) Nr. 995/2010 aizliedz Savienības tirgū laist nelikumīgi iegūtus kokmateriālus un koka izstrādājumus. Tā nosaka pienākumus tirgus dalībniekiem, kuri laiž tirgū kokmateriālus pirmo reizi, veikt pienācīgu pārbaudi un tirgotājiem veikt izsekojamu uzskaiti par saviem piegādātājiem un klientiem. Šajā regulā būtu jā saglabā pienākums nodrošināt Savienības tirgū laisto attiecīgo preču un izstrādājumu, tostarp koksnes un koksnes izstrādājumu, likumību un tas jāpapildina ar ilgtspējas prasību.

Tādēļ minētā regula un ar to saistītā Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 607/2012 ir liekas un būtu jāatceļ.

- (57) Regulā (EK) Nr. 2173/2005 ir noteiktas Savienības procedūras *FLEGT* licencēšanas sistēmas īstenošanai, izmantojot divpusējus brīvprātīgos partnerattiecību nolīgumus (BPN) ar kokmateriālu ražošanas valstīm. Lai izpildītu Eiropas Savienības uzņemtās divpusējās saistības un noturētu panākumus, kas sasniegti ar partnervalstīm, kurās ir ieviesta funkcionējoša sistēma (*FLEGT* licencēšanas posms), šajā regulā būtu jāiekļauj nosacījums deklarēt, ka koksne un koksnes izstrādājumi, uz ko attiecas *FLEGT* licence, atbilst šajā regulā noteiktajām likumības prasībām.
- (58) Lai gan šī regula attiecas uz atmežošanu un meža degradāciju, kā paredzēts 2019. gada paziņojumā “Pastiprināt ES rīcību ar mērķi aizsargāt un atjaunot pasaules mežus”, mežu aizsardzībai nevajadzētu izraisīt citu dabisko ekosistēmu pārveidošanu vai degradāciju. Tādas ekosistēmas kā mitrāji, savannas un kūdrāji ir ļoti nozīmīgas globālajos centienos apturēt klimata pārmaiņas, kā arī citiem ilgtspējīgās attīstības mērķiem, un to pārveidošanai vai degradācijai ir jāpievērš īpaša steidzama uzmanība. Tāpēc divu gadu laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā būtu jāveic novērtējums par nepieciešamību un iespēju paplašināt šīs regulas piemērošanas jomu, iekļaujot tajā citas ekosistēmas, kas nav meži.
- (59) Ja šīs regulas nolūkiem ir jāapstrādā persondati, tas jādara saskaņā ar Savienības tiesību aktiem par persondatu aizsardzību. Jebkādai persondatu apstrādei saskaņā ar šo regulu ir jāpiemēro attiecīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679³⁰ vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725³¹.
- (60) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi cīnīties pret atmežošanu un meža degradāciju, samazinot patēriņu Savienībā, nevar sasniegt dalībvalstis atsevišķi, un tāpēc tā mēroga dēļ to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionālītātes principu, šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai.
- (61) Tīrgus dalībniekiem, tirgotājiem un kompetentajām iestādēm būtu jādod pietiekams laiks, lai sagatavotos šīs regulas prasību izpildei,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. nodaļa

Vispārīgi noteikumi

1. pants

Priekšmets un piemērošanas joma

Ar šo regulu paredz noteikumus par to, kā Savienības tirgū laist un darīt pieejamus, kā arī eksportēt no Savienības tirgus liellopus, kakao, kafiju, eļļas palmas, soju un koksni

³⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula), (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

³¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (OV L 295, 21.11.2018., 39. lpp.).

(“attiecīgās preces”) un izstrādājumus, kas uzskaitīti I pielikumā un satur, ir baroti vai ir izgatavoti, izmantojot attiecīgās preces (“attiecīgie izstrādājumi”), nolūkā

- (a) līdz minimumam samazināt Savienības negatīvo pienesumu atmežošanā un meža degradācijā visā pasaulē;
- (b) samazināt Eiropas Savienības negatīvo pienesumu attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu emisijām un globālās biodaudzveidības izzušanu.

Šo regulu nepiemēro attiecīgajām precēm un izstrādājumiem, kas laisti Savienības tirgū un ražoti pirms 36. panta 1. punktā noteiktā datuma.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- (1) “atmežošana” ir meža pārveidošana nolūkā to izmantot lauksaimniecībā neatkarīgi no tā, vai tā ir vai nav cilvēka izraisīta;
- (2) “mežs” ir zeme, kura aptver vairāk nekā 0,5 hektārus un kurā koki ir garāki par 5 metriem un vainaga segums ir lielāks par 10 %, vai koki, kas spēj sasniegt šīs robežvērtības *in situ*, izņemot lauksaimniecības plantācijas un zemi, kas galvenokārt paredzēta lauksaimniecības vai pilsētu zemes izmantošanai;
- (3) “lauksaimniecības plantācijas” ir koku audzes lauksaimnieciskās ražošanas sistēmās, piemēram, augļu koku plantācijas, eļļas palmu plantācijas, olīvu dārzi un agromežsaimniecības sistēmas, kad kultūraugus audzē zem koku segas. Tas ietver visas I pielikumā minēto preču plantācijas, izņemot koksni;
- (4) “plantācijas mežs” ir stādīts mežs, kas tiek intensīvi apsaimniekots un stādīšanas laikā un audzes brieduma stadijā atbilst šādiem kritērijiem: viena vai divas sugas, viena vecumklase un regulārs attālums starp kokiem. Tas ietver īscirtmeta plantācijas koksnes, šķiedras un enerģijas ieguvei, bet neietver mežus, kas iestādīti aizsardzībai vai ekosistēmu atjaunošanai, kā arī stādot vai sējot izveidotus mežus, kas audzes brieduma stadijā atgādina vai nākotnē atgādinās mežus, kas atjaunojas dabiski;
- (5) “stādīts mežs” ir mežs, ko galvenokārt veido iestādīti un/vai ar nolūku iesēti koki, ja ir gaidāms, ka iestādītie vai iesētie koki brieduma stadijā veidos vairāk nekā piecdesmit procentus no augošās krājas; tas ietver sākotnēji iestādītu vai iesētu koku atvasāju;
- (6) “meža degradācija” ir mežizstrādes darbības, kas nav ilgtspējīgas un izraisa meža ekosistēmu bioloģiskās vai ekonomiskās produktivitātes un daudzveidības samazināšanos vai zudumu, kā rezultātā ilgtermiņā samazinās kopējais meža ieguvumu piedāvājums, kas ietver koksni un biodaudzveidību un citus izstrādājumus vai pakalpojumus;
- (7) “ilgtspējīgas mežizstrādes darbības” ir mežizstrāde, kas tiek veikta, rūpējoties par augšnes kvalitātes un biodaudzveidības saglabāšanu, ar mērķi līdz minimumam samazināt nelabvēlīgu ietekmi tā, lai novērstu celmu un sakņu ieguvei, pirmatnējo meža degradāciju vai to pārveidošanu par plantāciju mežiem un mežizstrādi neaizsargātās augsnēs; līdz minimumam samazina lielas kailcirtes un nodrošina vietējiem apstākļiem piemērotas atmirušas koksnes ieguves robežvērtības un prasības izmantot mežizstrādes sistēmas, kas līdz minimumam samazina nelabvēlīgo ietekmi

uz augsnes kvalitāti, arī augsnes sablīvēšanos, un nelabvēlīgo ietekmi uz biodaudzveidības elementiem un dzīvotnēm;

- (8) “neatmežojošs” nozīmē,
 - (a) ka attiecīgās preces un izstrādājumi, tostarp tie, kas izmantoti attiecīgajiem izstrādājumiem vai ietverti tajos, tikuši ražoti, izmantojot zemi, kurā pēc 2020. gada 31. decembra nav veikta atmežošana, un
 - (b) ka koksne ir ievākta no meža, neizraisot meža degradāciju pēc 2020. gada 31. decembra;
- (9) “ražots” nozīmē izaudzēts, ievākts, audzēts, barots vai iegūts attiecīgajā zemes gabalā;
- (10) “laist tirgū” nozīmē attiecīgo preci vai izstrādājumu pirmo reizi darīt pieejamu Savienības tirgū;
- (11) “darīt pieejamu tirgū” nozīmē par maksu vai bez maksas piegādāt attiecīgo preci vai izstrādājumu izplatīšanai, patēriņam vai izmantošanai Savienības tirgū, veicot komercdarbību;
- (12) “tirgus dalībnieks” ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas, veicot komercdarbību, dara pieejamas Savienības tirgū vai eksportē no Savienības tirgus attiecīgās preces un izstrādājumus;
- (13) “tirgotājs” ir jebkura fiziska vai juridiska persona piegādes ķēdē, kas nav tirgus dalībnieks un kas, veicot komercdarbību, Savienības tirgū dara pieejamas attiecīgās preces un izstrādājumus;
- (14) “izcelsmes valsts” ir valsts vai teritorija, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 952/2013³² 60. pantā;
- (15) “ražotājvalsts” ir valsts vai teritorija, kurā ražota attiecīgā prece vai attiecīgā prece, kas tika izmantota izstrādājuma ražošanā vai ietverta tajā;
- (16) “nenozīmīgs risks” ir pilnīgs gan konkrētajam izstrādājumam raksturīgās, gan vispārīgās informācijas novērtējums par attiecīgo preču vai izstrādājumu atbilstību 3. panta a) un b) apakšpunktam, un tas nerada iemeslu bažām;
- (17) “pilnvarots pārstāvis” ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas veic darījumdarbību Savienībā un ir saņēmusi rakstisku tirgus dalībnieka pilnvaru rīkoties tā vārdā attiecībā uz noteiktiem uzdevumiem saistībā ar tirgus dalībnieka pienākumiem saskaņā ar šo regulu;
- (18) “neatbilstīgi izstrādājumi” ir attiecīgās preces un izstrādājumi, kas nav ražoti bez atmežošanas vai nav ražoti saskaņā ar attiecīgajiem ražotājvalsts tiesību aktiem, vai abi;
- (19) “zemes gabals” ir zemes paplašinājums, kurš atrodas vienā nekustamajā īpašumā, kā tas atzīts ražotājvalsts tiesību aktos, un kurā ir pietiekami vienvērtīgi apstākļi, lai ļautu kopējā līmenī novērtēt atmežošanas un meža degradācijas risku, kas saistīts ar šajā zemes paplašinājumā ražotām precēm;
- (20) “MVU” ir mikrouzņēmumi, mazie un vidējie uzņēmumi, kā definēts Direktīvā 2013/34/ES³³;

³² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV L 269, 10.10.2013., 1. lpp.).

- (21) “pamatotas bažas” ir rūpīgi pamatots apgalvojums, kas balstīts objektīvā un pārbaudāmā informācijā par neatbilstību šai regulai un kam var būt nepieciešama kompetento iestāžu iejaukšanās;
- (22) “kompetentās iestādes” ir iestādes, kas izraudzītas saskaņā ar 13. panta 1. punktu;
- (23) “muitas dienesti” ir muitas dienesti, kas definēti Regulas (ES) Nr. 952/2013 5. panta 1. punktā;
- (24) “laišana brīvā apgrozībā” ir procedūra, kas noteikta Regulas (ES) Nr. 952/2013 201. pantā;
- (25) “eksports” ir procedūra, kas noteikta Regulas (ES) Nr. 952/2013 269. pantā;
- (26) “attiecīgās preces un izstrādājumi, ko ieved Savienības tirgū” ir attiecīgās preces un izstrādājumi no trešām valstīm, kuriem piemērota muitas procedūra “laišana brīvā apgrozījumā” un kuras paredzēts laist Savienības tirgū vai kuri paredzēti komerciālai lietošanai vai patēriņam, kas nav privāts, Savienības muitas teritorijas ietvaros;
- (27) “attiecīgās preces un izstrādājumi, ko izved no Savienības tirgus” ir attiecīgās preces un izstrādājumi, kam piemērota muitas procedūra “eksports”;
- (28) “attiecīgie ražotājvalsts tiesību akti” ir ražotājvalstī piemērojami noteikumi par ražošanas apgabala juridisko statusu attiecībā uz zemes izmantošanas tiesībām, vides aizsardzību, trešo personu tiesībām un attiecīgiem tirdzniecības un muitas noteikumiem saskaņā ar ražotājvalstī piemērojamiem pamata tiesību aktiem.

3. pants

Aizliegums

Attiecīgās preces un izstrādājumus drīkst laist vai darīt pieejamus Savienības tirgū vai eksportēt no Savienības tirgus tikai tad, ja ir spēkā visi šie nosacījumi:

- (a) tie atbilst neatmežošanas prasībai;
- (b) tie ražoti saskaņā ar attiecīgajiem ražotājvalsts tiesību aktiem; un
- (c) uz tiem attiecas pienācīgas pārbaudes paziņojums, kā noteikts 4. panta 2. punktā.

2. nodaļa

Tirgus dalībnieku un tirgotāju pienākumi

4. pants

Tirgus dalībnieku pienākumi

1. Tirgus dalībnieki veic pienācīgu pārbaudi pirms attiecīgo preču un izstrādājumu laišanas Savienības tirgū vai pirms to eksportēšanas no tā, lai nodrošinātu to atbilstību 3. panta a) un b) apakšpunktam. Lai to nodrošinātu, viņi izmanto procedūru un pasākumu sistēmu (turpmāk — “pienācīga pārbaude”), kā izklāstīts 8. pantā.

³³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/34/ES (2013. gada 26. jūnijs) par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/43/EK un atceļ Padomes Direktīvas 78/660/EEK un 83/349/EEK (Dokuments attiecas uz EEZ), OV L 182, 29.6.2013., 19.–76. lpp.

2. Tirgus dalībnieki, kuri, veicot 8. pantā minēto pienācīgo pārbaudi, ir nonākuši pie secinājuma, ka attiecīgās preces un izstrādājumi atbilst šīs regulas prasībām, izmantojot 31. pantā minēto informācijas sistēmu, dara pieejamu kompetentajām iestādēm pienācīgas pārbaudes paziņojumu pirms attiecīgo preču un izstrādājumu laišanas Savienības tirgū vai eksportēšanas. Minētajā paziņojumā apstiprina, ka ir veikta pienācīga pārbaude un konstatēts, ka nav riska vai ir tikai nenožīmīgs risks, un tajā iekļauj II pielikumā noteikto informāciju par attiecīgajām precēm un izstrādājumiem.
3. Darot pieejamu pienācīgas pārbaudes paziņojumu, tirgus dalībnieks uzņemas atbildību par attiecīgās preces vai izstrādājuma atbilstību šīs regulas prasībām. Tirgus dalībnieki glabā pienācīgas pārbaudes paziņojumus 5 gadus no dienas, kad tie darīti pieejami, izmantojot 31. pantā minēto informācijas sistēmu.
4. Tirgus dalībnieki nedrīkst laist attiecīgās preces un izstrādājumus Savienības tirgū vai eksportēt tos, ja iepriekš nav iesniegts pienācīgas pārbaudes paziņojums.
5. Tirgus dalībnieks attiecīgās preces un izstrādājumus nelaiž tirgū un neeksportē, ja ir spēkā viens vai vairāki no šādiem gadījumiem:
 - (a) attiecīgās preces un izstrādājumi neatbilst 3. panta a) vai b) apakšpunktam;
 - (b) pienācīgas pārbaudes veikšanā ir atklājies risks, kas nav nenožīmīgs, ka attiecīgās preces un izstrādājumi neatbilst 3. panta a) vai b) apakšpunktam;
 - (c) tirgus dalībnieks nevarēja pabeigt pienācīgas pārbaudes procedūru saskaņā ar 1. un 2. punktu.
6. Tirgus dalībnieki, kuri ir saņēmuši jaunu informāciju, tostarp pamatotas bažas, ka attiecīgā prece vai izstrādājums, kuru tie jau ir laiduši tirgū, neatbilst šīs regulas prasībām, nekavējoties informē kompetentās iestādes tajās dalībvalstīs, kurās tie laida attiecīgo preci vai izstrādājumu tirgū. Ja tiek veikts eksports no Savienības tirgus, tirgus dalībnieki informē tās dalībvalsts kompetento iestādi, kura ir ražotājvalsts.
7. Tirgus dalībnieki piedāvā visu nepieciešamo palīdzību kompetentajām iestādēm, lai atvieglotu 15. pantā minēto pārbaudi veikšanu, tostarp attiecībā uz piekļuvi telpām un dokumentācijas vai ierakstu uzrādīšanu.

5. pants

Pilnvarotie pārstāvji

1. Tirgus dalībnieki vai tirgotāji drīkst pilnvarot pilnvarotu pārstāvi viņu vārdā darīt pieejamu pienācīgas pārbaudes paziņojumu saskaņā ar 4. panta 2. punktu. Tirgus dalībnieks vai tirgotājs tādā gadījumā saglabā atbildību par attiecīgās preces vai izstrādājuma atbilstību šīs regulas prasībām.
2. Pilnvarotais pārstāvis pēc pieprasījuma iesniedz kompetentajām iestādēm pilnvaras kopiju Eiropas Savienības oficiālajā valodā.

6. pants

Tirgotāju pienākumi

1. Tirgotāji, kas ir MVU, attiecīgās preces un izstrādājumus drīkst darīt pieejamas tirgū tikai tad, ja to rīcībā ir 2. punktā prasītā informācija.

2. Tirgotāji, kas ir MVU, apkopo un glabā šādu informāciju par attiecīgajām precēm un izstrādājumiem, kurus tie plāno darīt pieejamus tirgū:
 - (a) to tirgus dalībnieku vai tirgotāju nosaukums, reģistrētais komercnosaukums vai reģistrētā preču zīme, pasta adrese, e-pasta adrese un, tīmekļa adrese (ja tāda ir pieejama), kuri tiem piegādājuši attiecīgās preces un izstrādājumus;
 - (b) to tirgotāju nosaukums, reģistrētais komercnosaukums vai reģistrētā preču zīme, pasta adrese, e-pasta adrese un tīmekļa adrese (ja tāda ir pieejama), kuriem tie ir piegādājuši attiecīgās preces un izstrādājumus.
3. Tirgotāji, kas ir MVU, glabā šajā pantā minēto informāciju vismaz 5 gadus un pēc pieprasījuma iesniedz šo informāciju kompetentajām iestādēm.
4. Tirgotāji, kas ir MVU un ir saņēmuši jaunu informāciju, tostarp pamatotas bažas, ka attiecīgā prece vai izstrādājums, kuru tie jau ir darījuši pieejamu tirgū, neatbilst šīs regulas prasībām, nekavējoties informē to dalībvalstu kompetentās iestādes, kurās tie darījuši pieejamu attiecīgo preci vai izstrādājumu tirgū.
5. Tirgotājus, kas nav MVU, uzskata par tirgus dalībniekiem, un uz tiem attiecas šīs regulas 3., 4., 5., 8.–12. pantā, 14. panta 9. punktā, 15. un 20. pantā minētie pienākumi un noteikumi attiecībā uz attiecīgajām precēm un izstrādājumiem, kurus tie dara pieejamus Savienības tirgū.
6. Tirgotāji kompetentajām iestādēm piedāvā visu nepieciešamo palīdzību, lai atvieglotu pārbaudi veikšanu saskaņā ar 16. pantu, tostarp attiecībā uz piekļuvi telpām un dokumentācijai vai ierakstu uzrādīšanu.

7. pants

Trešās valstīs reģistrētu tirgus dalībnieku veikta laišana tirgū

Ja fiziska vai juridiska persona, kas veic darījumdarbību ārpus Savienības, laiž Savienības tirgū attiecīgas preces un izstrādājumus, pirmo Savienībā reģistrēto fizisko vai juridisko personu, kas iegādājas vai pārņem valdījumā šādas attiecīgās preces un izstrādājumus, uzskata par tirgus dalībnieku šīs regulas izpratnē.

8. pants

Pienācīga pārbaude

1. Pirms attiecīgo preču un izstrādājumu laišanas tirgū vai pirms to eksportēšanas tirgus dalībnieki veic pienācīgu pārbaudi saistībā ar visām attiecīgajām precēm un izstrādājumiem, ko piegādā katrs konkrētais piegādātājs.
2. Šajā regulā pienācīga pārbaude ietver:
 - (a) tādas informācijas un tādu dokumentu vākšanu, kas nepieciešami, lai izpildītu 9. pantā noteiktās prasības;
 - (b) riska novērtēšanas pasākumus, kā minēts 10. pantā;
 - (c) riska mazināšanas pasākumus, kā minēts 10. pantā.

9. pants

Informācijas prasības

1. Tirgus dalībnieki vāc informāciju, dokumentus un datus, kas apliecina, ka attiecīgās preces un izstrādājumi atbilst 3. pantam. Šajā nolūkā tirgus dalībnieks vāc, kārtu un 5 gadus glabā šādu informāciju par attiecīgajām precēm vai izstrādājumiem, ko pamato ar pierādījumiem:
 - (a) apraksts, tostarp attiecīgo preču un izstrādājumu tirdzniecības nosaukums un veids, kā arī attiecīgā gadījumā sugas vispārpieņemtais nosaukums un tās pilns zinātniskais nosaukums;
 - (b) attiecīgo preču un izstrādājumu daudzums (izteikts neto masā un tilpumā vai vienību skaitā);
 - (c) ražotājvalsts identifikācija;
 - (d) visu zemes gabalu ģeogrāfiskās lokalizācijas koordinātas, platuma un garuma grādi, kuros ražotas attiecīgās preces un izstrādājumi, kā arī ražošanas datums vai laika posms;
 - (e) jebkura tāda uzņēmuma nosaukums vai tādas personas vārds un uzvārds, e-pasta un pasta adrese, no kā tiem ir piegādātas attiecīgās preces vai izstrādājumi;
 - (f) jebkura tāda uzņēmuma nosaukums vai tādas personas vārds un uzvārds, e-pasta un pasta adrese, kam ir piegādātas attiecīgās preces vai izstrādājumi;
 - (g) pietiekama un pārbaudāma informācija par to, ka attiecīgās preces un izstrādājumi atbilst neatmežošanas prasībai;
 - (h) pietiekama un pārbaudāma informācija par to, ka ražošana ir veikta saskaņā ar attiecīgajiem ražotājvalsts tiesību aktiem, tostarp jebkuru vienošanos, kas dod tiesības izmantot attiecīgo apgabalu attiecīgās preces ražošanas vajadzībām;
2. tirgus dalībnieks pēc pieprasījuma dara pieejamu kompetentajām iestādēm informāciju, dokumentus un datus, kas savākti saskaņā ar šo pantu.
3. Komisija drīkst pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 33. pantu, lai papildinātu 1. punktu attiecībā uz turpmāku būtisku informāciju, kas jāiegūst un kas var būt nepieciešama, lai nodrošinātu pienācīgas pārbaudes sistēmas efektivitāti.

10. pants

Riska novērtēšana un riska mazināšana

1. Tirgus dalībnieki pārbauda un analizē informāciju, kas savākta saskaņā ar 9. pantu un jebkuru citu attiecīgo dokumentāciju, un, pamatojoties uz to, veic riska novērtējumu, lai noteiktu, vai pastāv risks, ka attiecīgās preces un izstrādājumi, kurus paredzēts laist Savienības tirgū vai eksportēt no tā, neatbilst šīs regulas prasībām. Ja tirgus dalībnieki nevar pierādīt, ka neatbilstības risks ir nenožīmīgs, tie attiecīgo precī vai izstrādājumu nelaiž Savienības tirgū un neeksportē to.
2. Riska novērtējumā jo īpaši ņem vērā šādus riska novērtēšanas kritērijus:
 - (a) riska attiecināšana uz attiecīgo valsti vai tās daļām saskaņā ar 27. pantu;
 - (b) mežu esamība attiecīgās preces vai izstrādājuma ražotājvalstī vai ražošanas apgabalā;
 - (c) atmežošanas vai meža degradācijas izplatība attiecīgās preces vai izstrādājuma ražotājvalstī, ražošanas reģionā un apgabalā;

- (d) 9. panta 1. punktā minētās informācijas avots, ticamība, derīgums un saites uz citu pieejamo dokumentāciju;
 - (e) bažas saistībā ar ražotājvalsti un izcelsmes valsti, piemēram, korupcijas līmenis, dokumentu un datu viltošanas izplatība, tiesību aktu neizpilde, bruņots konflikts vai Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes vai Eiropas Savienības Padomes noteiktās sankcijas;
 - (f) attiecīgās piegādes ķēdes sarežģītība, jo īpaši grūtības savienot preces un/vai izstrādājumus ar zemes gabalu, kurā tie ražoti;
 - (g) risks sajaukties ar nezināmas izcelsmes izstrādājumiem vai izstrādājumiem, kuri ir ražoti apgabalos, kur ir notikusi vai notiek atmežošana vai meža degradācija;
 - (h) attiecīgo Komisijas ekspertu grupu sanāksmju secinājumi, kas publicēti Komisijas ekspertu grupu reģistrā;
 - (i) pamatotas bažas, kas uzrādītas saskaņā ar 29. pantu;
 - (j) papildinformācija par atbilstību šai regulai, kas var ietvert informāciju, ko sniedz sertifikāti vai citas trešās personas pārbaudītas shēmas, tostarp brīvprātīgas shēmas, kuras Komisija atzinusi saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001³⁴ 30. panta 5. punktu, ja informācija atbilst 9. pantā noteiktajām prasībām.
3. Koksnes izstrādājumus, uz kuriem attiecas Padomes Regula (EK) Nr. 2173/2005 un kuriem ir derīga *FLEGT* licence no darbības licencēšanas sistēmas, uzskata par atbilstošiem šīs regulas 3. panta b) apakšpunktam.
 4. Izņemot gadījumus, kad saskaņā ar 1. punktu veiktā analīze ļauj tirgus dalībniekam pārliecināties par to, ka nav riska vai ir nenožīmīgs risks, ka attiecīgās preces vai izstrādājumi neatbilst šīs regulas prasībām, tirgus dalībnieks pirms attiecīgo preču un izstrādājumu laišanas Savienības tirgū vai to eksporta pieņem riska mazināšanas procedūras un pasākumus, kas ir adekvāti, lai sasniegtu stāvokli, kad nav riska vai risks ir nenožīmīgs. Tas var ietvert papildu informācijas, datu vai dokumentu pieprasīšanu, neatkarīgu apsekojumu vai revīziju veikšanu vai citus pasākumus saistībā ar 9. pantā noteiktajām informācijas prasībām.
 5. Tirgus dalībniekiem jāspēj pierādīt, kā tika pārbaudīta iegūtās informācijas atbilstība 2. punktā noteiktajiem riska novērtēšanas kritērijiem, kā ticis pieņemts lēmums par riska mazināšanas pasākumiem un kā tirgus dalībnieks noteicis riska pakāpi.
 6. Tirgus dalībnieki ievieš atbilstošu un samērīgu politiku, kontroli un procedūras, lai mazinātu un iedarbīgi pārvaldītu attiecīgo identificēto preču un izstrādājumu neatbilstības riskus. Tajos ietilpst:
 - (a) riska pārvaldības prakses paraugs, ziņošana, uzskaitē, iekšējā kontrole un atbilstības pārvaldība, tostarp tirgus dalībniekiem, kas nav MVU, atbilstības amatpersonas iecelšana vadības līmenī;
 - (b) neatkarīga revīzijas funkcija, lai visiem tirgus dalībniekiem, kas nav MVU, pārbaudītu a) apakšpunktā minēto iekšējo politiku, kontroli un procedūras.

³⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328/82, 21.12.2018., 82.–209. lpp.).

7. Riska novērtējumus dokumentē, pārskata vismaz reizi gadā un pēc pieprasījuma dara pieejamus kompetentajām iestādēm.
8. Komisija drīkst pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 33. pantu, lai papildinātu 2., 4. un 6. punktu par attiecīgo iegūstamo informāciju, riska novērtēšanas kritērijiem un riska mazināšanas pasākumiem, kas var būt nepieciešami, lai papildinātu šajā pantā minētos nolūkā nodrošināt pienācīgu pārbaūžu sistēmas lietderību.

11. pants

Pienācīgu pārbaūžu sistēmu uzturēšana un lietvedība

1. Lai veiktu pienācīgu pārbaudi saskaņā ar 8. pantu, tirgus dalībnieki izveido un pastāvīgi atjaunina pienācīgu pārbaūžu sistēmu, nodrošinot, ka viņi var garantēt atbilstību 3. panta a) un b) apakšpunktā noteiktajām prasībām. Pienācīgu pārbaūžu sistēmu pārskata vismaz reizi gadā un, ja nepieciešams, pielāgo un ņem vērā jaunas situācijas, kas var ietekmēt pienācīgas pārbaudes veikšanu. Tirgus dalībnieki glabā ierakstus par pienācīgu pārbaūžu sistēmas(-u) atjauninājumiem 5 gadus.
2. Ja vien citos ES tiesību aktos, kas nosaka prasības attiecībā uz ilgtspējas vērtību ķēdes pienācīgu pārbaudi, nav noteikts citādi, tirgus dalībnieki, kas nav MVU, katru gadu publiski paziņo, cik vien iespējams plaši, tostarp internetā, par savu pienācīgu pārbaūžu sistēmu, tostarp par to veiktajiem pasākumiem, lai īstenotu savus pienākumus, kā noteikts 8. pantā. Tirgus dalībnieki, uz kuriem attiecas arī citi ES tiesību akti, kas nosaka prasības attiecībā uz vērtību ķēdes pienācīgu pārbaudi, drīkst izpildīt savus paziņošanas pienākumus saskaņā ar šo punktu, iekļaujot nepieciešamo informāciju, kad tiek veikts paziņojums saistībā ar citiem ES tiesību aktiem.
3. Tirgus dalībnieki vismaz 5 gadus glabā visu ar pienācīgu pārbaudi saistīto dokumentāciju, piemēram, visus attiecīgos ierakstus, pasākumus un procedūras saskaņā ar 8. pantu. Viņi tos dara pieejamus kompetentajām iestādēm pēc pieprasījuma.

12. pants

Vienkāršota pienācīga pārbaude

1. Laižot attiecīgās preces vai izstrādājumus Savienības tirgū vai tos eksportējot no tā, tirgus dalībniekiem nav jāpilda 10. pantā paredzētie pienākumi, ja tie var pārliecināties, ka visas attiecīgās preces un izstrādājumi ir ražoti valstīs vai to daļās, kas atzītas par zema riska valstīm vai to daļām saskaņā ar 27. pantu.
2. Tomēr, ja tirgus dalībnieks iegūst vai tam kļūst zināma jebkāda informācija, kas varētu norādīt uz risku, ka attiecīgās preces un izstrādājumi var neatbilst šīs regulas prasībām, ir jāizpilda visi 9. un 10. pantā minētie pienākumi.

3. nodaļa

Dalībvalstu un to kompetento iestāžu pienākumi

13. pants

Kompetentā iestāde

1. Dalībvalstis izraugās vienu vai vairākas kompetentās iestādes, kas atbild par šajā regulā noteikto pienākumu izpildi.
2. Dalībvalstis saskaņā ar 1. punktu izraudzīto kompetento iestāžu nosaukumus, adreses un kontaktinformāciju paziņo Komisijai līdz **[trīs mēneši pēc šīs regulas spēkā stāšanās dienas]**. Dalībvalstis bez liekas kavēšanās informē Komisiju par jebkādam izmaiņām šajā informācijā.
3. Komisija publicē kompetento iestāžu sarakstu savā tīmekļa vietnē. Komisija regulāri atjaunina sarakstu, pamatojoties uz dalībvalstu iesniegto informāciju par izmaiņām.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka kompetentajām iestādēm ir atbilstīgas pilnvaras un resursi, lai pildītu šīs regulas 3. nodaļā izklāstītos pienākumus.
5. Neskarot tirgus dalībnieku pienākumu veikt 8. pantā noteikto pienācīgo pārbaudi, dalībvalstis, ņemot vērā MVU situāciju, var sniegt tehnisku un cita veida palīdzību un norādījumus tirgus dalībniekiem, lai veicinātu atbilstību šīs regulas prasībām.
6. Dalībvalstis var veicināt būtiskās informācijas apmaiņu un izplatīšanu, jo īpaši lai palīdzētu tirgus dalībniekiem novērtēt risku, kā izklāstīts 9. pantā, un lai palīdzētu izplatīt informāciju par paraugpraksi šīs regulas īstenošanā.
7. Palīdzību sniedz tā, lai netiktu apdraudēta kompetento iestāžu neatkarība, juridiskās saistības un atbildība šīs regulas izpildē.

14. pants

Pienākums veikt pārbaudes

1. Kompetentās iestādes veic pārbaudes, lai noteiktu, vai tirgus dalībnieki un tirgotāji pilda savus pienākumus saskaņā ar šo regulu un vai attiecīgās preces un izstrādājumi, kas laisti vai darīti pieejami Savienības tirgū vai eksportēti no Savienības tirgus, atbilst šīs regulas prasībām.
2. Šā panta 1. punktā minētās pārbaudes veic saskaņā ar 15. un 16. pantu.
3. Lai veiktu 1. punktā minētās pārbaudes, kompetentās iestādes izstrādā plānu, kura pamatā ir uz risku balstīta pieeja. Plānā ietver vismaz riska kritērijus, lai veiktu riska analīzi saskaņā ar 4. punktu un tādējādi pamatotu lēmumus par pārbaudēm. Nosakot un pārskatot riska kritērijus, kompetentās iestādes jo īpaši ņem vērā riska statusa piešķiršanu valstīm vai to daļām saskaņā ar 27. pantu, tirgus dalībnieka vai tirgotāja līdzšinējo atbilstību šai regulai un jebkādu citu būtisku informāciju. Pamatojoties uz pārbažu rezultātiem un pieredzi plānu īstenošanā, kompetentās iestādes regulāri pārskata minētos plānus un riska kritērijus, lai uzlabotu to lietderību. Pārskatot plānus, kompetentās iestādes nosaka retākas pārbaudes tiem tirgus dalībniekiem un tirgotājiem, kuri konsekventi ir pierādījuši pilnīgu atbilstību šīs regulas prasībām.

4. Lai īstenotu riskā balstītos pārbaužu plānus, kas izveidoti saskaņā ar 3. punktu, kompetentās iestādes veic riska analīzi attiecībā uz informāciju, kas ietverta pienācīgas pārbaudes paziņojumos, kuri tām darīti pieejami saskaņā ar 4. panta 2. punktu. Riska analīzē izmanto riska kritērijus, kas iekļauti saskaņā ar 3. punktu izveidotajos plānos, un to veic, izmantojot elektroniskas datu apstrādes metodes, kas integrētas 31. pantā noteiktajā informācijas sistēmā.
5. Pamatojoties uz 4. punktā minēto riska analīzi un jebkādu citu būtisku informāciju, kompetentās iestādes nosaka tirgus dalībniekus un tirgotājus, kas jāpārbauda saskaņā ar 15. un 16. pantu.
6. Pamatojoties uz 4. punktā minēto riska analīzi, kompetentās iestādes identificē arī attiecīgās preces un izstrādājumus, kuri prasa tūlītēju rīcību, jo tie rada tik augstu risku attiecībā uz neatbilstību šīs regulas noteikumiem, un kuri jāpārbauda, pirms tie tiek laisti vai darīti pieejami Savienības tirgū vai eksportēti no tā. Identificētās preces vai izstrādājumus norāda informācijas sistēmā, kas izveidota saskaņā ar 31. pantu, un tā rezultātā kompetentās iestādes veic tūlītējus pagaidu pasākumus saskaņā ar 21. pantu, lai apturētu attiecīgo preču un izstrādājumu laišanu tirgū vai darīšanu par pieejamiem Savienības tirgū, vai — tādu attiecīgo preču vai produktu gadījumā, ko ieved Savienības tirgū vai izved no tā, un tiklīdz ir ieviesta 26. panta 1. punktā minētā elektroniskā saskarne — pieprasījumā muitas dienestiem lūdz apturēt to laišanu brīvā apgrozībā vai eksportu saskaņā ar 24. panta 6. punktu.
7. Šā panta 6. punktā minētā apturēšana beidzas 3 darba dienu laikā, ja vien kompetentās iestādes, pamatojoties uz minētajā laikposmā veikto pārbaužu rezultātiem, nesecina, ka tām ir vajadzīgs papildu laiks, lai noteiktu, vai attiecīgās preces un izstrādājumi atbilst šīs regulas prasībām. Šādā gadījumā kompetentās iestādes pagarina apturēšanas periodu ar papildu pagaidu pasākumiem, ko veic saskaņā ar 21. pantu, vai, ja attiecīgās preces vai izstrādājumi tiek ievesti Savienības tirgū vai izvesti no tā, paziņojot muitas dienestiem par nepieciešamību paturēt spēkā apturēšanu saskaņā ar 24. panta 6. punktu.
8. Kompetentās iestādes apmainās ar informāciju par 3. punktā minēto riska kritēriju izstrādi un piemērošanu un saskaņo to ar citu dalībvalstu kompetentajām iestādēm un Komisiju, lai uzlabotu šīs regulas faktiskās izpildes panākšanu.
9. Katra dalībvalsts nodrošina, ka to kompetento iestāžu veiktās ikgadējās pārbaudes aptver vismaz 5 % no tirgus dalībniekiem, kas laiž, dara pieejamu Savienības tirgū vai eksportē no Savienības tirgus katru attiecīgo preci, kas ir to tirgū, kā arī 5 % no katras attiecīgās preces daudzuma, kas laista vai darīta pieejama attiecīgās dalībvalsts tirgū vai eksportēta no tās.
10. Saskaņā ar 20. pantā noteikto kompetentā iestāde pastiprināti pārbauda tās attiecīgās preces un izstrādājumus, kas ražoti valstī vai tās daļās, kuras saskaņā ar 27. pantu ir iekļautas augsta riska valstu sarakstā, vai ja pastāv risks, ka attiecīgās preces vai izstrādājumi, kas ražoti šādās valstīs vai to daļās, nonāk attiecīgajā piegādes ķēdē.
11. Neskarot 5. un 6. punktā minētās pārbaudes, kompetentās iestādes veic 1. punktā minētās pārbaudes, ja to rīcībā ir pierādījumi vai cita būtiska informācija, tostarp balstoties uz pamatotām bažām par iespējamu neatbilstību šai regulai, ko trešās personas paudušas saskaņā ar 29. pantu.
12. Pārbaudes tiek veiktas bez tirgus dalībnieka vai tirgotāja iepriekšēja brīdinājuma, izņemot gadījumus, kad tirgus dalībnieks vai tirgotājs ir jābrīdina, lai nodrošinātu pārbaužu lietderību.

13. Kompetentās iestādes dokumentē pārbaudes, fiksējot to būtību un rezultātus, kā arī pasākumus, kas veikti neatbilstības gadījumā. Visu pārbažu dokumentāciju glabā vismaz 5 gadus.

15. pants

Tirgus dalībnieku pārbaudes

1. Tirgus dalībnieku pārbaudes ietver:
- (a) pienācīgu pārbažu sistēmas, tostarp riska novērtēšanas un riska mazināšanas procedūru, pārbaudi;
 - (b) tādu dokumentu un uzskaites pārbaudi, kas apliecina pienācīgu pārbažu sistēmas pareizu darbību;
 - (c) tādu dokumentu un uzskaites pārbaudi, kas apliecina, ka konkrētais izstrādājums vai prece, ko tirgus dalībnieks laiž vai plāno laist Savienības tirgū, vai eksportēt no tā, atbilst šīs regulas prasībām;
 - (d) pienācīgas pārbaudes paziņojumu pārbaudi;
- un attiecīgā gadījumā
- (e) attiecīgo preču un izstrādājumu pārbaudi uz vietas, lai pārliecinātos par to atbilstību dokumentācijai, kas izmantota, lai veiktu pienācīgu pārbaudi;
 - (f) visu to tehnisko un zinātnisko līdzekļu pārbaudi, kas ir piemēroti, lai noteiktu precīzu vietu, kur attiecīgā prece vai izstrādājums ražots, tostarp izotopu testēšanu;
 - (g) visu to tehnisko un zinātnisko līdzekļu pārbaudi, kas ir piemēroti, lai noteiktu, ka attiecīgā prece vai izstrādājums atbilst neatmežošanas prasībai, tostarp Zemes novērošanas datus, piemēram, no *Copernicus* programmas un rīkiem; un
 - (h) izlases veida pārbaudes, tostarp revīzijas uz vietas, vajadzības gadījumā arī trešās valstīs, sadarbojoties ar trešo valstu administratīvajām iestādēm.

16. pants

Tirgotāju pārbaudes

1. Tirgotāju pārbaudes ietver:
- (a) tādu dokumentu un uzskaites pārbaudi, kas apliecina atbilstību 6. panta 2. punktam;
 - (b) ja attiecināms, izlases veida pārbaudes, tostarp revīzijas uz vietas.

17. pants

Kompetento iestāžu izmaksu atgūšana

1. Dalībvalstis drīkst atļaut savām kompetentajām iestādēm atgūt no attiecīgā tirgus dalībnieka vai tirgotāja savu darbību izmaksas, kas radušās saistībā ar neatbilstības gadījumiem.

2. Izmaksas, kas minētas 1. punktā, var ietvert izmaksas par testēšanu, izmaksas par uzglabāšanu, un izmaksas par darbībām saistībā ar izstrādājumiem, par kuriem ir konstatēts, ka tie ir neatbilstīgi un ka saistībā ar šiem izstrādājumiem ir jāveic korektīvi pasākumi pirms to laišanas brīvā apgrozībā, laišanas tirgū vai eksporta no Savienības tirgus.

18. pants

Sadarbība un informācijas apmaiņa

1. Kompetentās iestādes sadarbojas cita ar citu, ar citu dalībvalstu iestādēm, Komisiju un vajadzības gadījumā ar trešo valstu administratīvajām iestādēm, lai nodrošinātu atbilstību šai regulai.
2. Lai piemērotu šo regulu un panāktu tās izpildi, kompetentās iestādes noslēdz administratīvas vienošanās ar Komisiju par informācijas nosūtīšanu un izmeklēšanas veikšanu.
3. Kompetentās iestādes apmainās ar informāciju, kas vajadzīga šīs regulas izpildes panākšanai. Tas ietver piekļuves nodrošināšanu datiem par tirgus dalībniekiem un tirgotājiem un to apmaiņu ar citu dalībvalstu kompetentajām iestādēm, tostarp piekļuvi pienācīgas pārbaudes paziņojumiem un to nosūtīšanu, lai atvieglotu šīs regulas izpildes panākšanu.
4. Ja kompetentās iestādes konstatē šīs regulas pārkāpumus un nopietnus trūkumus, kas var ietekmēt vairāk nekā vienu dalībvalsti, tās nekavējoties brīdina citu dalībvalstu kompetentās iestādes un Komisiju. Kompetentās iestādes jo īpaši informē citu dalībvalstu kompetentās iestādes, ja tās atklāj tādu attiecīgo precu vai izstrādājumu tirgū, kas neatbilst šai regulai, lai šādu precu vai izstrādājumu varētu izņemt vai atsaukt no pārdošanas visās dalībvalstīs.
5. Pēc kompetentās iestādes pieprasījuma dalībvalstis sniedz tai informāciju, kas vajadzīga, lai nodrošinātu atbilstību šai regulai.

19. pants

Ziņošana

1. Dalībvalstis katru gadu vēlākais līdz 30. aprīlim dara sabiedrībai un Komisijai pieejamu informāciju par šīs regulas piemērošanu iepriekšējā kalendārajā gadā. Šī informācija ietver pārbaužu plānus, pārbaudīto tirgus dalībnieku un tirgotāju skaitu un šādu kontroļu rezultātus, pārbaužu saturu, attiecīgo pārbaudīto preču un izstrādājumu apjomu attiecībā pret tādu attiecīgo preču un izstrādājumu kopējo daudzumu, kas laisti tirgū, attiecīgo preču un izstrādājumu izcelsmes valstis un ražotājvalstis, kā arī pasākumus, kas veikti neatbilstības gadījumā, un atgūtās kontroles izmaksas.
2. Komisijas dienesti katru gadu publisko Savienības mēroga pārskatu par šīs regulas piemērošanu, kura pamatā ir dalībvalstu iesniegtie dati saskaņā ar 1. punktu.

20. *pants*

Pastiprināta pārbaude

Ja attiecīgās preces vai izstrādājumi ir ražoti valstī vai tās daļā, kas saskaņā ar 27. pantu norādīta kā augsta riska valsts vai tās daļa, vai ja pastāv risks, ka attiecīgās preces vai

izstrādājumi, kas ražoti šādās valstīs vai to daļās, nonāk attiecīgajā piegādes ķēdē, katra dalībvalsts nodrošina, ka to kompetento iestāžu veiktās ikgadējās pārbaudes aptver vismaz 15 % no tirgus dalībniekiem, kas laiž un dara pieejamu Savienības tirgū vai eksportē no Savienības tirgus katru no attiecīgajām precēm, kā arī 15 % no katras tādas attiecīgās preces daudzuma, kas tiek laista vai darīta pieejama augsta riska valsts vai kādas tās daļas tirgū vai tiek eksportēta no šāda tirgus.

21. pants

Pagaidu pasākumi

Ja pēc 15. un 16. pantā minētajām pārbaudēm ir atklāti iespējami nopietni trūkumi vai ir konstatēti riski saskaņā ar 14. panta 6. punktu, kompetentās iestādes var veikt tūlītējus pagaidu pasākumus, tostarp konfiscēt vai apturēt attiecīgo preču un izstrādājumu laišanu vai darīšanu par pieejamiem Savienības tirgū un eksportēšanu no Savienības tirgus.

22. pants

Tirgus uzraudzības pasākumi

1. Neskarot 23. pantu, ja kompetentās iestādes konstatē, ka tirgus dalībnieks vai tirgotājs nav izpildījis savus pienākumus saskaņā ar šo regulu vai ka attiecīgā prece vai izstrādājums neatbilst šai regulai, tās nekavējoties pieprasa attiecīgajam tirgus dalībniekam vai tirgotājam veikt atbilstošus un samērīgus korektīvos pasākumus, lai izbeigtu neatbilstību.
2. Šā panta 1. punkta nolūkā korektīvs pasākums, kas jāveic tirgus dalībniekam vai tirgotājam, var ietvert vienu vai vairākas šādas darbības:
 - (a) novērst jebkādu formālu neatbilstību, jo īpaši neatbilstību šīs regulas 2. nodaļas prasībām;
 - (b) novērst to, ka attiecīgā prece vai izstrādājums tiek laisti tirgū, darīti pieejami Savienības tirgū vai eksportēti no tā;
 - (c) nekavējoties izņemt vai atsaukt attiecīgo preci vai izstrādājumu;
 - (d) iznīcināt attiecīgo preci vai izstrādājumu vai ziedot to labdarības vai sabiedrības interesēs.
3. Ja tirgus dalībnieks vai tirgotājs neveic 2. punktā minētos korektīvos pasākumus vai ja 1. punktā minētā neatbilstība saglabājas, kompetentās iestādes nodrošina, ka izstrādājums tiek izņemts vai atsaukts vai ka tā pieejamību tirgū vai tā eksportu aizliedz vai ierobežo.

23. pants

Sankcijas

1. Dalībvalstis paredz noteikumus par sankcijām, ko piemēro tirgus dalībniekiem vai tirgotājiem par šīs regulas pārkāpumiem, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to īstenošanu. Dalībvalstis minētos noteikumus paziņo Komisijai un nekavējoties paziņo tai par jebkādiem turpmākiem grozījumiem, kas tos ietekmē.
2. Paredzētās sankcijas ir iedarbīgas, samērīgas un atturošas. Sankcijās ietilpst vismaz:
 - (a) naudas sodi, kas ir samērīgi ar kaitējumu videi un attiecīgo preču vai izstrādājumu vērtību, šādus naudas sodus aprēķinot tā, lai nodrošinātu, ka par

pārkāpumu atbildīgie faktiski zaudē ekonomiskos ieguvumus, kas izriet no viņu pārkāpumiem, un pakāpeniski palielinot šādus naudas sodus par atkārtoti izdarītiem pārkāpumiem; šādu naudas sodu maksimālais apmērs ir vismaz 4 % no tirgus dalībnieka vai tirgotāja gada apgrozījuma attiecīgajā dalībvalstī vai dalībvalstīs;

- (b) attiecīgo preču un izstrādājumu konfiscēšana tirgus dalībniekam un/vai tirgotājam;
- (c) to ieņēmumu konfiskācija, ko tirgus dalībnieks un/vai tirgotājs guvis darījumā ar attiecīgajām precēm un izstrādājumiem;
- (d) pagaidu izslēgšana no publiskā iepirkuma procedūrām.

4. nodaļa

Procedūras attiecībā uz attiecīgajām precēm un izstrādājumiem, ko ieved Savienības tirgū vai izved no tā

24. pants

Kontroles

1. Uz attiecīgajām precēm un izstrādājumiem, kam piemērota muitas procedūra “laišana brīvā apgrozībā” vai “eksports”, attiecas šajā nodaļā noteiktās kontroles un pasākumi. Šīs nodaļas piemērošana neskar citus šīs regulas noteikumus, kā arī citus Savienības tiesību aktus, kas reglamentē preču laišanu brīvā apgrozībā vai eksportu, jo īpaši Savienības Muitas kodeksu un tā 46., 47., 134. un 267. pantu. Tomēr Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/1020³⁵ VII nodaļu, ciktāl tas attiecas uz šīs regulas piemērošanu un izpildes panākšanu, nepiemēro tādu attiecīgo preču un izstrādājumu kontrolei, ko ieved Savienības tirgū.
2. Kompetentās iestādes ir atbildīgas par šīs regulas vispārēju izpildes panākšanu attiecībā uz attiecīgajām precēm un izstrādājumiem, ko ieved Savienības tirgū vai izved no tā. Kompetentās iestādes jo īpaši ir atbildīgas par to, lai, veicot 14. panta 1. punktā minētās pārbaudes, noteiktu, vai kāda šāda prece vai izstrādājums atbilst šīs regulas prasībām. Kompetentās iestādes veic šos pienākumus saskaņā ar šīs regulas 3. nodaļas attiecīgajiem noteikumiem.
3. Muitas dienesti kontrolē, lai attiecīgās preces un izstrādājumi, ko ieved Savienības tirgū vai izved no tā, tiktu pareizi deklarēti. Šādas kontroles pamatā galvenokārt ir riska analīze, kuras mērķis ir identificēt un novērtēt riskus un izstrādāt vajadzīgos pretpasākumus, un to veic saskaņā ar kopējo riska pārvaldības sistēmu Savienības līmenī.
4. Ja iesniedz muitas deklarāciju par attiecīgās preces vai izstrādājuma laišanu brīvā apgrozībā vai eksportu (izņemot gadījumus, kad iesniedz pienācīgas pārbaudes paziņojumu saskaņā ar 26. panta 2. punktu), muitas dienestiem dara pieejamu 31. pantā minētās informācijas sistēmas pienācīgas pārbaudes paziņojuma atsaucis

³⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1020 (2019. gada 20. jūnijs) par tirgus uzraudzību un produktu atbilstību un ar ko groza Direktīvu 2004/42/EK un Regulas (EK) Nr. 765/2008 un (ES) Nr. 305/2011

numuru attiecībā uz attiecīgo preci vai izstrādājumu, ko ieved Savienībā vai izved no tās.

5. Saņemot muitas deklarāciju par tādas attiecīgās preces vai tāda izstrādājuma laišanu brīvā apgrozībā vai eksportu, ko ieved Savienības tirgū vai izved no tā, muitas dienesti, izmantojot 26. panta 1. punktā minēto elektronisko saskarni, pārbauda pienācīgas pārbaudes paziņojuma statusu. Par visām 31. pantā minētās informācijas sistēmas statusa izmaiņām, kas notiek pirms attiecīgās preces vai izstrādājuma laišanas brīvā apgrozībā vai eksporta, automātiski paziņo muitas dienestiem, kas uzrauga attiecīgo preci vai izstrādājumu.
6. Ja pēc riska analīzes saskaņā ar 14. panta 4. punktu attiecīgā pienācīgas pārbaudes paziņojuma statuss informācijas sistēmā, kas izveidota saskaņā ar 31. pantu, norāda, ka attiecīgā prece vai izstrādājums ir jāpārbauda, pirms tiek laisti vai darīti pieejami ES tirgū, vai eksportēti, muitas dienesti aptur attiecīgās preces vai izstrādājuma laišanu brīvā apgrozībā vai to eksportu.
7. Ja ir izpildītas visas citas prasības un formalitātes saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem, kas attiecas uz laišanu brīvā apgrozībā vai eksportu, muitas dienesti atļauj laist brīvā apgrozībā vai eksportēt attiecīgo preci vai izstrādājumu šādos gadījumos:
 - (a) pēc riska analīzes saskaņā ar 14. panta 4. punktu kompetentās iestādes informācijas sistēmā, kas izveidota saskaņā ar 31. pantu, nav norādījušas, ka attiecīgajai precei vai izstrādājumam būtu jāaptur laišana brīvā apgrozībā vai eksports saskaņā ar 6. punktu;
 - (b) ja laišana brīvā apgrozībā vai eksportēšana ir apturēta saskaņā ar 6. punktu, kompetentās iestādes 14. panta 7. punktā norādīto 3 darba dienu laikā nav pieprasījušas paturēt spēkā attiecīgās preces vai izstrādājuma laišanas brīvā apgrozībā vai eksporta apturēšanu;
 - (c) ja kompetentās iestādes, izmantojot informācijas sistēmu, kas izveidota saskaņā ar 31. pantu, ir paziņojušas muitas dienestiem, ka var atcelt attiecīgo preču un izstrādājumu laišanas brīvā apgrozībā vai eksporta apturēšanu.

Laišana brīvā apgrozībā vai eksports nav uzskatāms par pierādījumu tam, ka ir ievēroti Savienības tiesību akti un jo īpaši šī regula.

8. Ja kompetentās iestādes secina, ka attiecīgā prece vai izstrādājums, ko ieved Savienības tirgū vai izved no tā, neatbilst šai regulai, tās par to attiecīgi informē muitas dienestus, izmantojot informācijas sistēmu, kas izveidota saskaņā ar 31. pantu. Kompetentās iestādes drīkst arī norādīt informācijas sistēmā, ka tās iebilst pret to, ka attiecīgajai precei vai izstrādājumam piemēro citas īpašas muitas procedūras.

Pēc minētā statusa paziņošanas muitas dienesti neļauj laist brīvā apgrozībā vai eksportēt attiecīgo preci vai izstrādājumu. Tie arī turpmāk norādīto paziņojumu iekļauj muitas datu apstrādes sistēmā un attiecīgā gadījumā attiecīgajai precei vai izstrādājumam pievienotajā komercrēķinā un jebkurā citā attiecīgā pavaddokumentā: “Neatbilstīga prece vai izstrādājums — laišana brīvā apgrozībā / eksportēšana nav atļauta — Regula (ES) 2021/XXXX”. *[PB norāda atsauci uz šo regulu]*

Ja attiecīgo preci vai izstrādājumu pēc tam deklarē citām muitas procedūrām, pieņemot, ka kompetentās iestādes nav iebildušas pret šādu maiņu, tirgus dalībnieks šo paziņojumu iekļauj muitas deklarācijās un ar tādiem pašiem nosacījumiem reģistrē

muitas datu apstrādes sistēmā un, ja iespējams, pavaddokumentos, ko izmanto saistībā ar šādām procedūrām.

9. Paziņošana un pieprasīšana saskaņā ar šā panta 5.–8. punktu notiek, izmantojot 26. panta 1. punktā minēto elektronisko saskarni. Šā panta 5.–8. punktu piemēro, tiklīdz ir izveidota 26. panta 1. punktā minētā elektroniskā saskarne.
10. Muitas dienesti pēc kompetento iestāžu pieprasījuma vai gadījumos, kad tie to uzskata par nepieciešamu un samērīgu, var iznīcināt neatbilstīgu attiecīgo precī vai izstrādājumu. Šāda pasākuma izmaksas sedz fiziska vai juridiska persona, kurai ir attiecīgais izstrādājums vai prece. Attiecīgi piemēro Regulas (ES) Nr. 952/2013 197. un 198. pantu. Pēc kompetento iestāžu pieprasījuma muiņa var arī konfiscēt neatbilstīgas attiecīgās preces un izstrādājumus un nodot tos kompetento iestāžu rīcībā.

25. pants

Informācijas apmaiņa un iestāžu sadarbība

1. Lai nodrošinātu 14. panta 3. punktā minēto uz risku balstīto pieeju attiecībā uz attiecīgajām precēm un izstrādājumiem, ko ieved Savienības tirgū vai izved no tā, un lai nodrošinātu, ka pārbaudes ir lietderīgas un tiek veiktas saskaņā ar šīs regulas prasībām, Komisija, kompetentās iestādes un muitas dienesti cieši sadarbojas un apmainās ar informāciju.
2. Muiņas dienesti un kompetentās iestādes sadarbojas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 952/2013 47. panta 2. punktu un apmainās ar informāciju, kas vajadzīga to funkciju veikšanai saskaņā ar šo regulu, tostarp izmantojot elektroniskos līdzekļus.
3. Ar risku saistītas informācijas apmaiņa notiek:
 - (a) starp muitas dienestiem saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 952/2013 46. panta 5. punktu; kā arī
 - (b) starp muitas dienestiem un Komisiju saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 952/2013 16. panta 1. punktu.
4. Ja saistībā ar precēm un izstrādājumiem, uz kuriem attiecas šī regula un kuri nodoti pagaidu uzglabāšanā vai kuriem piemērota muitas procedūra, kas nav “laišana brīvā apgrozībā”, muitas dienestiem pirmajā ieviešanas vietā ir pamats uzskatīt, ka minētās preces vai izstrādājumi neatbilst šai regulai, tie visu būtisko informāciju nodod galamērķa kompetentajai muitas iestādei.

26. pants

Elektroniskās saskarnes

1. Komisija izstrādā elektronisku saskarni, kuras pamatā ir ES vienloga sistēmas vide muitas vajadzībām, lai starp valstu muitas sistēmām un 31. pantā minēto informācijas sistēmu varētu nosūtīt datus, jo īpaši 24. panta 5.–8. punktā minētos paziņojumus un pieprasījumus. Šo elektronisko saskarni ievieš ne vēlāk kā četru gadu laikā pēc 3. punktā minētā attiecīgā īstenošanas akta pieņemšanas dienas.
2. Komisija drīkst izstrādāt elektronisku saskarni, kuras pamatā ir ES vienloga sistēmas vide muitas vajadzībām, lai:

- (a) tirgotājiem un tirgus dalībniekiem ļautu iesniegt pienācīgas pārbaudes paziņojumu par attiecīgo preci vai izstrādājumu, izmantojot valsts vienloga sistēmas vidi muitas vajadzībām, kā minēts **regulas 8. pantā** [*PB pārbauda atsaucē numuru un panta numuru pēc priekšlikuma pieņemšanas*], un ļautu tiem saņemt komentārus par to no kompetentajām iestādēm; kā arī
 - (b) nosūtītu pienācīgas pārbaudes paziņojumu šīs regulas 31. pantā minētajai informācijas sistēmai.
3. Komisija pieņem īstenošanas aktus, kuros sīki nosaka 1. un 2. punkta īstenošanas kārtību un jo īpaši nosaka saskaņā ar 1. un 2. punktu nosūtāmos datus, tostarp to formātu. Īstenošanas aktos drīkst arī noteikt, ka ES un valstu muitas sistēmās tiek nosūtīti un reģistrēti konkrēti dati, kas ir pieejami pienācīgas pārbaudes paziņojumā un ir vajadzīgi muitas dienestu darbībām, tostarp uzraudzībai un krāpšanas apkarošanai. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 34. panta 2. punktā.

5. nodaļa

Valstu salīdzinošās novērtēšanas sistēma un sadarbība ar trešām valstīm

27. pants

Valstu novērtējums

1. Ar šo regulu izveido trīs līmeņu sistēmu valstu vai to daļu novērtēšanai. Ja vien saskaņā ar šo pantu nav noteikts, ka kāda valsts ir zema vai augsta riska valsts, uzskatāms, ka tā ir standarta riska valsts. Komisija drīkst noteikt zema vai augsta riska valstis vai to daļas, kurās tiek ražotas attiecīgās preces vai izstrādājumi, kas neatbilst 3. panta a) apakšpunktam. Zema vai augsta riska valstu vai to daļu sarakstu publicē ar īstenošanas aktu(-iem), ko pieņem saskaņā ar 34. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru. Sarakstu atjaunina pēc vajadzības, ņemot vērā jaunus pierādījumus.
2. Nosakot zema un augsta riska valstis vai to daļas saskaņā ar 1. punktu, ņem vērā attiecīgās valsts sniegto informāciju un balstās uz šādiem novērtēšanas kritērijiem:
 - (a) atmežošanas un meža degradācijas apjoms,
 - (b) lauksaimniecības zemju paplašināšanas temps attiecīgajām precēm,
 - (c) attiecīgo preču un izstrādājumu ražošanas tendences,
 - (d) vai nacionāli noteiktais devums (NND) Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējā konvencijā par klimata pārmaiņām aptver lauksaimniecības, mežsaimniecības un zemes izmantošanas radītās emisijas un piesaistījumus un nodrošina to, ka emisijas no atmežošanas un meža degradācijas tiek ieskaitītas attiecībā uz valsts saistībām samazināt vai ierobežot siltumnīcefekta gāzu emisijas, kā norādīts NND;

- (e) līgumi un citi instrumenti, kas noslēgti starp attiecīgo valsti un Savienību un attiecas uz atmežošanu un meža degradāciju un veicina attiecīgo preču un izstrādājumu atbilstību šīs regulas prasībām un to efektīvu īstenošanu;
 - (f) vai attiecīgajā valstī ir spēkā valsts vai pašvaldību tiesību akti, tostarp saskaņā ar Parīzes nolīguma 5. pantu, un vai tā veic iedarbīgus izpildes panākšanas pasākumus, lai nepieļautu un sodītu darbības, kas izraisa atmežošanu un meža degradāciju, un jo īpaši, vai tiek piemērotas pietiekami bargas sankcijas, lai atņemtu ieguvumus, ko rada atmežošana vai meža degradācija.
3. Komisija informē attiecīgās valstis par nodomu mainīt esošo riska kategoriju un aicina tās sniegt jebkādu informāciju, ko tā uzskata par noderīgu šajā sakarā. Komisija dod valstīm pietiekami daudz laika atbildes sniegšanai, piemēram, lai sniegtu informāciju par pasākumiem, ko valsts veikusi, lai labotu situāciju gadījumā, ja tās statusu vai tās daļu statusu varētu mainīt uz augstāku riska kategoriju.
- Šajā paziņojumā ietver šādu informāciju:
- (a) iemesls vai iemesli, kādēļ ir plānots mainīt valsts vai tās daļu riska identifikāciju;
 - (b) uzaicinājums rakstiski atbildēt Komisijai par nodomu mainīt valsts vai tās daļu riska statusu;
 - (c) sekas, ja valsts tiks atzīta par valsti ar augstu vai zemu risku.
4. Komisija nekavējoties paziņo kompetentajām iestādēm par valsts iekļaušanu 1. punktā minētajā sarakstā vai svītrosānu no tā.

28. pants

Sadarbība ar trešām valstīm

1. Komisija sadarbojas ar ražotājvalstīm, uz kurām attiecas šī regula, lai veidotu partnerības un sadarbību un kopīgi risinātu atmežošanas un meža degradācijas jautājumus. Šādas partnerības un sadarbības mehānismi būs vērsti uz mežu saglabāšanu, atjaunošanu un ilgtspējīgu izmantošanu, atmežošanu, meža degradāciju un pāreju uz ilgtspējīgu preču ražošanu, patēriņu, pārstrādi un tirdzniecības metodēm. Partnerības un sadarbības mehānismi drīkst ietvert strukturētus dialogus, atbalsta programmas un darbības, administratīvas vienošanās un noteikumus esošajos nolīgumos vai līgumos, kas ļauj ražotājvalstīm pāriet uz tādu lauksaimniecisko ražošanu, kas veicina attiecīgo preču un izstrādājumu atbilstību šīs regulas prasībām. Šādas vienošanās un to rezultatīvu īstenošanu izvērtēs salīdzinošajā novērtēšanā saskaņā ar šīs regulas 27. pantu.
2. Jānodrošina iespēja, lai visas ieinteresētās personas, tostarp pilsoniskā sabiedrība, pirmiedzīvotāji, vietējās kopienas un privātais sektors, t. sk. MVU un mazie lauksaimnieki, var piedalīties partnerību un sadarbības mehānismos.
3. Partnerības un sadarbība veicina integrētu zemes izmantošanas plānošanas procesu, attiecīgu tiesību aktu, fiskālo stimulu un citu piemērotu instrumentu izstrādi, lai uzlabotu mežu un biodaudzveidības saglabāšanu, mežu ilgtspējīgu apsaimniekošanu un atjaunošanu, risinātu jautājumus par mežu un jutīgu ekosistēmu pārveidošanu par citiem zemes izmantošanas veidiem, panāktu lielākus ieguvumus ainavai, uzlabotu īpašumtiesības, lauksaimniecības ražīgumu un konkurētspēju, veicinātu pārredzamas piegādes ķēdes, stiprinātu no mežu apsaimniekošanas atkarīgo kopienu, tostarp mazo

lauksaimnieku, pirmiedzīvotāju un vietējo kopienu, tiesības, un nodrošinātu publisku piekļuvi mežu apsaimniekošanas dokumentiem un citai būtiskai informācijai.

4. Komisija iesaistās starptautiskās divpusējās un daudzpusējās diskusijās par politiku un darbībām, lai apturētu atmežošanu un meža degradāciju, tostarp daudzpusējos forumos, piemēram, Biodaudzveidības konvencijā, Apvienoto Nāciju Organizācijas Pārtikas un lauksaimniecības organizācijā, Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijā par cīņu pret pārtuksnešošanu, Apvienoto Nāciju Organizācijas Vides asamblejā, Apvienoto Nāciju Organizācijas Mežu forumā, Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējā konvencijā par klimata pārmaiņām, Pasaules Tirdzniecības organizācijā, G7 un G20 samītā. Iesaistoties tiek veicināta pāreja uz ilgtspējīgu lauksaimniecisko ražošanu un mežu ilgtspējīgu apsaimniekošanu, kā arī pārredzamu un ilgtspējīgu piegādes ķēžu izveide, kā arī tiek turpināts darbs pie tādu stingru standartu un definīciju izveides un saskaņošanas, kas nodrošina mežu ekosistēmu augsta līmeņa aizsardzību.

6. nodaļa

Pamatotas bažas

29. pants

Fizisku vai juridisku personu pamatotas bažas

1. Fiziskām vai juridiskām personām ir tiesības uzrādīt kompetentajām iestādēm pamatotas bažas, ja tās objektīvu apstākļu dēļ uzskata, ka viens vai vairāki tirgus dalībnieki vai tirgotāji neievēro šīs regulas noteikumus.
2. Kompetentās iestādes rūpīgi un objektīvi izvērtē pamatotās bažas un veic nepieciešamos pasākumus, tostarp veic pārbaudes un uzklausa tirgus dalībniekus un tirgotājus, lai atklātu iespējamus šīs regulas noteikumu pārkāpumus, un vajadzības gadījumā īsteno pagaidu pasākumus saskaņā ar 21. pantu, lai novērstu to, ka attiecīgās preces un izstrādājumi, uz kuriem attiecas izmeklēšana, tiek laisti vai darīti pieejami Savienības tirgū un eksportēti no tā.
3. Iespējami īsā laikā un saskaņā ar attiecīgajiem valsts tiesību aktu noteikumiem kompetentā iestāde informē 1. punktā minētās fiziskās vai juridiskās personas, kas šai iestādei iesniegušas apsvērumus, par savu lēmumu pievienoties prasībai vai noraidīt to, un sniedz sava lēmuma pamatojumu.

30. pants

Iespēja vērsties tiesā

1. Jebkurai fiziskai vai juridiskai personai, kurai ir pietiekama interese, tostarp tām, kas ir uzrādījušas pamatotas bažas saskaņā ar 29. pantu, ir iespēja vērsties tiesā vai citā neatkarīgā un objektīvā publiskā iestādē, kas ir kompetenta izskatīt kompetentās iestādes lēmumu, darbību vai bezdarbības procesuālo un materiālo likumību saskaņā ar šo regulu.

2. Šī regula neskar valstu tiesību aktu noteikumus, kas paredz, ka pirms prasības iesniegšanas tiesā ir jāizmanto visas iespējas lietas izskatīšanai administratīvā procesā.

7. nodaļa

Informācijas sistēma

31. pants

Reģistra informācijas sistēma

1. Komisija līdz 36. panta 2. punktā noteiktajam datumam izveido un uztur informācijas sistēmu ("reģistrs"), kurā iekļauj pienācīgas pārbaudes paziņojumus, kas iesniegti saskaņā ar 4. panta 2. punktu.
2. Informācijas sistēma nodrošina vismaz šādas funkcijas:
 - (a) tirgus dalībnieku, tirgotāju un to pilnvaroto pārstāvju Eiropas Savienībā reģistrācija; tirgus dalībniekiem, kas attiecīgajām precēm un izstrādājumiem piemēro muitas procedūru "laišana brīvā apgrozībā" vai "eksports", to reģistrācijas profilā iekļauj uzņēmēju reģistrācijas un identifikācijas numuru (*EORI*), kas izveidots saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 952/2013 9. pantu;
 - (b) pienācīgas pārbaudes paziņojumu reģistrācija, tostarp katras veiktās pienācīgās pārbaudes paziņojuma atsaucē numura iesniegšana attiecīgajam tirgus dalībniekam vai tirgotājam;
 - (c) pienācīgas pārbaudes paziņojumu kontroles rezultātu reģistrēšana;
 - (d) starpsavienojums ar muitas, izmantojot ES vienloga sistēmas vidi muitas vajadzībām* **[kad regulu pieņems, var tieši atsaukties uz to]** saskaņā ar 26. pantu, tostarp lai būtu iespējams iesniegt paziņojumus un pieprasījumus saskaņā ar 24. panta 5.–8. punktu;
 - (e) ļauj izveidot tirgus dalībnieku, tirgotāju un attiecīgo preču un izstrādājumu riska profilu, lai identificētu augsta riska sūtījumus saskaņā ar 14. panta 4. punktā minēto riska analīzi;
 - (f) nodrošina administratīvo palīdzību un sadarbību starp kompetentajām iestādēm un Komisiju, lai apmainītos ar informāciju un datiem;
 - (g) šīs regulas īstenošanas nolūkā nodrošina saziņu starp kompetentajām iestādēm un tirgus dalībniekiem un tirgotājiem.
3. Komisija ar īstenošanas aktiem paredz noteikumus par informācijas sistēmas darbību, tostarp noteikumus par persondatu aizsardzību un datu apmaiņu ar citām IT sistēmām. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta regulas 33. panta 2. punktā.
4. Komisija nodrošina piekļuvi minētajai informācijas sistēmai muitas dienestiem, kompetentajām iestādēm, tirgus dalībniekiem un tirgotājiem saskaņā ar to attiecīgajiem pienākumiem, kas noteikti šajā regulā.

5. Saskaņā ar ES atvērto datu politiku un jo īpaši Direktīvu (ES) 2019/1024³⁶ Komisija plašākai sabiedrībai nodrošina piekļuvi visām informācijas sistēmas anonimizētām datu kopām atvērtā formātā, kas var būt mašīnlasāmas un kas nodrošina sadarbību, atkalizmantošanu un piekļūstamību.

8. nodaļa

Pārskatīšana

32. pants

Pārskatīšana

1. Vēlākais divus gadus pēc stāšanās spēkā Komisija veic šīs regulas pirmo pārskatīšanu un iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei, vajadzības gadījumā pievienojot tiesību akta priekšlikumu. Ziņojumā īpašu uzmanību pievērš izvērtējumam par nepieciešamību un iespēju paplašināt šīs regulas piemērošanas jomu, attiecinot to arī uz citām ekosistēmām, tostarp zemēm ar augstu oglekļa uzkrājumu un zemēm ar augstu biodaudzveidību, piemēram, zālājiem, kūdrājiem un mitrājiem, kā arī citām precēm.
2. Vēlākais piecus gadus pēc stāšanās spēkā un vismaz ik pēc pieciem gadiem pēc tam Komisija veic vispārēju šīs regulas pārskatīšanu un iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei, vajadzības gadījumā pievienojot tiesību akta priekšlikumu. Pirmajā ziņojumā, pamatojoties uz konkrētiem pētījumiem, iekļauj izvērtējumu par:
 - (a) vajadzību pēc papildu tirdzniecības veicināšanas instrumentiem un to iespējamību, lai palīdzētu sasniegt regulas mērķus, tostarp ar sertifikācijas shēmu atzīšanas kārtību;
 - (b) regulas ietekmi uz lauksaimniekiem, jo īpaši mazajiem lauksaimniekiem, pirmiedzīvotājiem un vietējām kopienām, un iespējamo vajadzību pēc papildu atbalsta pārejai uz ilgtspējīgām piegādes ķēdēm.
3. Neskarot vispārējo pārskatīšanu saskaņā ar 1. punktu, Komisija pārskata I pielikumu ne vēlāk kā divus gadus pēc šīs regulas stāšanās spēkā un pēc tam regulāri, lai novērtētu, vai ir lietderīgi grozīt vai paplašināt attiecīgos I pielikumā uzskaitītos izstrādājumus, lai nodrošinātu, ka visi izstrādājumi, kas satur, ir baroti vai ir izgatavoti, izmantojot attiecīgās preces, ir iekļauti minētajā sarakstā, ja vien pieprasījumam pēc minētajiem izstrādājumiem nav nenozīmīgas ietekmes uz atmežošanu. Pārskatu pamatā ir novērtējums par attiecīgo preču un izstrādājumu ietekmi uz atmežošanu un meža degradāciju, un tajos ņem vērā patēriņa izmaiņas, par ko liecina zinātniski pierādījumi.
4. Pēc 3. punktā minētās pārskatīšanas Komisija drīkst pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 33. pantu, lai grozītu I pielikumu un iekļautu attiecīgos izstrādājumus, kas satur vai ir izgatavoti no attiecīgajām precēm.

³⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/1024 (2019. gada 20. jūnijs) par atvērtajiem datiem un publiskā sektora informācijas atkalizmantošanu (OV L 172, 26.6.2019., 56.–83. lpp.).

9. nodaļa

Nobeiguma noteikumi

33. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 9. panta 3. punktā, 10. panta 8. punktā un 32. panta 4. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz 5 gadu laikposmu no DD.MM.GGGG. Komisija sagatavo ziņojumu par deleģētajām pilnvarām vēlākais sešus mēnešus pirms 5 gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā drīkst atsaukt 9. panta 3. punktā, 10. panta 8. punktā un 32. panta 4. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Līdzko Komisija ir pieņēmusi deleģēto aktu, tā par to vienlaikus paziņo Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 9. panta 3. punktu, 10. panta 8. punktu un 32. panta 4. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par **[diviem mēnešiem]**.

34. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē³⁷.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu, ievērojot minētās regulas 11. panta noteikumus.

³⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu

35. pants

Atcelšana

Regulu (ES) Nr. 995/2010 atceļ no šīs regulas piemērošanas dienas, kas noteikta 36. panta 2. punktā.

36. pants

Stāšanās spēkā un piemērošanas diena

1. Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
2. Šīs regulas 3.–12., 14.–22., 24., 29. un 30. pantu piemēro no brīža, kad pagājuši 12 mēneši pēc šīs regulas stāšanās spēkā.
3. Šā panta 2. punktā minētos pantus piemēro no brīža, kad pagājuši 24 mēneši pēc šīs regulas stāšanās spēkā attiecībā uz tirgus dalībniekiem, kas ir mikrouzņēmumi³⁸, kuri savu darbību reģistrējuši līdz 2020. gada 31. decembrim, izņemot izstrādājumiem, uz kuriem attiecas Regulas (ES) Nr. 995/2010 pielikums.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*

³⁸ Kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/34/ES (2013. gada 26. jūnijs) par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/43/EK un atceļ Padomes Direktīvas 78/660/EEK un 83/349/EEK, 3. panta 1. punktā.

TIESĪBU AKTA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

1.2. Attiecīgā rīcībpolitikas joma

1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

1.4. Mērķis(-i)

1.4.1. Vispārīgie mērķi

1.4.2. Konkrētie mērķi

1.4.3. Paredzami rezultāti un ietekme

1.4.4. Snieguma rādītāji

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās prasības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izpildes grafiks

1.5.2. Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šajā punktā "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.

1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas

1.5.4. Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem

1.5.5. Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme

1.7. Paredzētie pārvaldības veidi

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Uzraudzības un ziņošanas noteikumi

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums

2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu

2.2.3. Kontroles izmaksu lietderības (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām

3.2.2. Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām

3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

3.2.5. Trešo personu iemaksas

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

TIESĪBU AKTA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Priekšlikums — Eiropas Parlamenta un Padomes Regula par konkrētām attiecīgām precēm un izstrādājumiem, kas saistīti ar atmežošanu un meža degradāciju

1.2. Attiecīgā rīcībpolitikas joma

09 — Vide un klimatrīcība

1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

☒ jaunu darbību

☐ jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu / sagatavošanas darbību¹

☐ esošas darbības pagarināšanu

☒ vienas vai vairāku darbību apvienošanu vai pārorientēšanu uz citu/jaunu darbību

1.4. Mērķis(-i)

1.4.1. Vispārīgie mērķi

Vispārīgais mērķis ir ierobežot atmežošanu un meža degradāciju, ko izraisa ES patēriņš un ražošana. Paredzams, ka tas savukārt samazinās ES radītās siltumnīcefekta gāzu emisijas un biodaudzveidības izzušanu.

1.4.2. Konkrētie mērķi

Konkrētais mērķis Nr.

Ierobežot atmežošanu un meža degradāciju, ko izraisa ES patēriņš un ražošana:

- līdz minimumam samazināt tādu izstrādājumu patēriņu, kas iegūti piegādes ķēdēs, kuras saistītas ar atmežošanu un meža degradāciju;
- palielināt ES pieprasījumu pēc tādām legālām precēm un izstrādājumiem, kuri atbilst neatmežošanas prasībai.

1.4.3. Paredzamie rezultāti un ietekme

Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz labuma guvējiem / mērķgrupām.

Ierosinātā regula novērsīs atmežošanu, ko izraisa ES patēriņš un sešu piemērošanas jomā iekļauto preču ražošana, un paredzamie ieguvumi ievērojami pārsniedz 71 920 hektārus mežu platības, ko ES izraisītā atmežošana un meža degradācija skartu mazāk ik gadu līdz 2030. gadam. Tas nozīmētu arī oglekļa emisiju samazinājumu atmosfērā par vismaz 31,9 miljoniem tonnu katru gadu, kas rodas ES patēriņa un attiecīgo preču ražošanas rezultātā, un varētu radīt ietaupījumus vismaz 3,2 miljardu EUR apmērā gadā. Turklāt gaidāms, ka regula būtiski veicinās biodaudzveidības aizsardzību, radot vienlīdzīgus konkurences apstākļus uzņēmumiem, kas darbojas ES tirgū, kā arī palīdzēs sasniegt regulas konkrētos

¹ Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

mērķus: līdz minimumam samazināt tādu izstrādājumu patēriņu, kas iegūti piegādes ķēdēs, kuras saistītas ar atmežošanu un meža degradāciju, un palielināt ES pieprasījumu pēc tādām legālām precēm un izstrādājumiem, kuru ražošana atbilst neatmežošanas prasībai.

1.4.4. *Snieguma rādītāji*

Norādīt, pēc kādiem rādītājiem seko līdzī progresam un sasniegumiem.

1. Vismaz par 71 920 hektāriem mazāk meža gadā cietīs no atmežošanas un meža degradācijas, kas notiktu, ja ES ražotu un patērētu šīs jomas preces.
2. Vismaz 31,9 miljoni tonnu oglekļa gadā netiks emitēti atmosfērā, kas rastos, ja ES ražotu un patērētu šīs jomas preces.
3. ES izraisītas atmežošanas un meža degradācijas dēļ tiks apdraudēts mazāk dzīvnieku un augu sugu.
4. Tirgus dalībniekiem un tirgotājiem, kas strādā ar attiecīgajām precēm ES, būs skaidrs un paredzams ES tiesiskais regulējums, kas nodrošina vienlīdzīgus konkurences apstākļus attiecībā uz saistībām novērst atmežošanu un meža degradāciju.
5. Tiks samazināts tādu ES pārdoto izstrādājumu daudzums, kas iegūti piegādes ķēdēs, kuras saistītas ar atmežošanu un meža degradāciju.
6. ES pieaugs tādu preču un izstrādājumu patēriņš un ražošana, kas atbilst neatmežošanas prasībai.

1.5. **Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums**

1.5.1. *Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās prasības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izpildes grafiks*

Ierosinātā regula būs tieši piemērojama no tās spēkā stāšanās dienas. Virkne īstenošanas/deleģēto aktu, kā arī administratīvie uzdevumi tiks īstenoti piecu gadu laikā no 36. panta 1. punktā noteiktās dienas.

Plānoto darbību detalizēts apraksts:

1. Pirms 36. panta 2. punktā noteiktās dienas:

a) iepirkums (vai administratīva vienošanās) par valstu salīdzinošās novērtēšanas sistēmas izstrādi saskaņā ar regulā noteiktajiem kritērijiem;

b) iepirkums par ietekmes novērtējuma veikšanu attiecībā uz citām precēm un izstrādājumiem, kā arī citām jutīgām ekosistēmām;

c) iepirkums par atbalsta sniegšanu Komisijai saistībā ar regulā noteiktajiem uzdevumiem;

d) iepirkums vai administratīva vienošanās par informācijas sistēmas izstrādi par tirgus dalībnieku datu un pašdeklarāciju uzglabāšanu un savstarpējo apmaiņu.

2. Pirmajos piecos gados pēc 36. panta 1. punktā noteiktās dienas:

- a) Komisija ar deleģēto/īstenošanas aktu pieņem zema un augsta riska valstu un to daļu sarakstus;
- b) Komisija ar deleģēto/īstenošanas aktu pieņem atlasītu produktu sarakstu;
- d) iepirkums par regulas pirmā izvērtējuma veikšanu;
- e) Komisija veic un apstiprina regulas pirmo izvērtējumu, kam vajadzības gadījumā pievieno ieteiktos tiesību akta grozījumus.

1.5.2. *Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šajā punktā "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.*

Eiropas līmeņa rīcības pamatojums (*ex ante*)

Atmežošana un meža degradācija ir saistīta ar ES un starptautisko tirdzniecību. Rīcība ES līmenī ir būtiska, lai starptautiskās tirdzniecības jautājumus varētu risināt koordinēti un saskaņoti un lai uzņēmumiem nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus attiecībā uz prasībām, kas jāizpilda pirms izstrādājumu laišanas vai darīšanas par pieejamiem Savienības tirgū vai to eksportēšanas no Savienības tirgus. ES rīcība jābalsta arī uz līdzšinējo ES pieredzi darbā ar sarežģītām piegādes ķēdēm (piemēram, kas izriet no tiesību aktiem, kas saistīti, piemēram, ar nelikumīgu mežizstrādi).

Tikai rīcība ES līmenī garantētu to, ka tiktu faktiski sasniegti intervences mērķi, proti, ierobežot ES izraisītu atmežošanu un attiecīgo SEG emisiju radīšanu, kā arī biodaudzveidības izzušanu, ko izraisa ES patēriņš un ražošana Eiropas Savienībā, kā arī līdz minimumam samazināt tādu preču un izstrādājumu patēriņu, kas saistīti ar atmežošanu.

Gaidāmā Savienības pievienotā vērtība (*ex post*)

ES intervence nodrošinās saskaņotas prasības attiecībā uz regulas piemērošanas jomā ietilpstošajiem izstrādājumiem un precēm, kuri tiek laisti ES tirgū, neatkarīgi no tā, vai tie ir ražoti ES vai ārpus tās. Tas nodrošinās vienlīdzīgus konkurences apstākļus uzņēmumiem, kuri darbojas ES un uz kuriem attieksies vienādi pienākumi neatkarīgi no tā, kurā ES valstī tie atrodas. Intervence ievērojami samazinās ES izraisītu atmežošanu (sk. gaidāmos rezultātus iepriekš), SEG emisijas un biodaudzveidības izzušanu.

Priekšlikumam būtu arī jāpalīdz līdz minimumam samazināt tādu izstrādājumu patēriņu, kas iegūti piegādes ķēdēs, kuras saistītas ar atmežošanu un meža degradāciju; un ES pieaugošais pieprasījums pēc legālām un neatmežojošām precēm un izstrādājumiem un to tirdzniecība.

1.5.3. *Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas*

EUTR un FLEGT regulas izvērtēšana, kurā galvenā uzmanība tika pievērsta ES tirgū laisto kokmateriālu likumībai, liecina, ka tiesiskais regulējums ir jāmodernizē. Pašlaik nav tādu ES noteikumu, kuru mērķis būtu samazināt ES patēriņa ietekmi uz atmežošanu un meža degradāciju. Priekšlikums ir izstrādāts, ņemot vērā atbilstības pārbaudē gūto pieredzi par ierosinātās pienācīgu pārbaudīšanas sistēmas uzlabošanu

(salīdzinājumā ar *EUTR* ietverto sistēmu) un konkrētu divpusēju tirdzniecības nolīgumu lietderības trūkumu (*FLEGT* brīvprātīgie partnerattiecību nolīgumi kokmateriālu nozarē), lai novērstu ES izraisītu atmežošanu.

1.5.4. *Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem*

Eiropas Savienība ir apstiprinājusi vērienīgu atveseļošanas plānu, kura pamatā ir papildināts ilgtermiņa budžets nākamajai daudzgadu finanšu shēmai un jauns Eiropas Savienības Atveseļošanas instruments — *Next Generation EU*.

Iniciatīva ir daļa no Eiropas zaļā kursa, kas ir ES atveseļošanas stratēģijas pamatā. Tās mērķis ir līdz 2050. gadam panākt ES klimatneitralitāti un ierobežot biodaudzveidības izzušanu. Iniciatīva ietver mērķi popularizēt izstrādājumus un vērtības ķēdes, kas nav saistītas ar atmežošanu un meža degradāciju. Tā arī aicina nodrošināt ilgtspējīgākas pārtikas piegādes ķēdes un ES noteikt jaunus ilgtspējīgas izaugsmes standartus un izmantot savu ekonomisko ietekmi, lai veidotu starptautiskos standartus, kas atbilst ES mērķiem vides un klimata jomā. Šī iniciatīva ir arī daļa no prioritātēm, kas noteiktas Biodaudzveidības stratēģijā 2030. gadam un stratēģijā “No lauka līdz galdam”.

Iniciatīva ietilpst daudzgadu finanšu shēmas 3. izdevumu kategorijā (Dabas resursi un vide), 9. sadaļā (Vide un klimatrīcība). Kā izklāstīts turpmāk, šā tiesību akta īstenošanai būs vajadzīgi papildu cilvēkresursi un finanses. Papildu izdevumi tiks segti no ES vides un klimatrīcības programmas (*LIFE*) 2021.–2027. gadam.

1.5.5. *Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums*

Regula attieksies uz daudz un dažādām ekonomikas nozarēm, kas ietilpst regulas piemērošanas jomā, un regulas ieviešanai būs nepieciešami papildu cilvēkresursi, finansējums iepirkumu īstenošanai par ārpakalpojuma sniedzēju piesaisti un ar Komisijas dienestiem noslēgto administratīvo vienošanos īstenošanai.

Lai īstenotu regulu, tostarp starptautisku sadarbību, *ENV* ĢD būs vajadzīgas vēl piecas pilnslodzes ekvivalenta amata vietas. Lai īstenotu regulu, jo īpaši ar maitu saistītos pienākumus, būs vajadzīgas vēl divas pilnslodzes ekvivalenta amata vietas *INTPA* ģenerāldirektorātā (atbildīgie par sadarbību un attīstību), kā arī vēl viena pilnslodzes ekvivalenta amata vieta *TAXUD* ģenerāldirektorātā.

Nepieciešamās amata vietas aprēķinātas, ņemot vērā resursus, kas piešķirti likumdošanas instrumentiem, kuru mērķis ir apkarot nelikumīgu mežizstrādi (*EUTR* un *FLEGT* regula), *EUTR* aizstājot ar ierosināto iniciatīvu. Šobrīd *ENV* ĢD personālu veido: 3,25 AD + 1 AST + 1 ārštata darbinieks bez noteikta darba laika + 0,5 FTE līgumdarbinieki. Tas ietver šādas darbības: a) īstenot, uzraudzīt un pārskatīt divas ES regulas — *EUTR* un *FLEGT* regulu; b) apspriest un īstenot brīvprātīgus partnerattiecību nolīgumus ar piecām valstīm (ar Indonēziju, Vjetnamu, Laosu, Taizemi un Malaiziju) un sadarboties ar citām ražotājvalstīm un patērētājvalstīm, cita starpā izveidot pastāvīgu sadarbības struktūru ar Ķīnu; c) pārstāvēt ES daudzpusējos forumos: *FAO*, Apvienoto Nāciju Organizācijas Mežu forumā (*UNFF*) un Starptautiskajā Tropu kokmateriālu organizācijā (*ITTO*); d) īstenot papildu darbības, kas paredzētas Komisijas paziņojumā “Pastiprināt ES rīcību ar mērķi aizsargāt un atjaunot pasaules mežus²”.

²

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52019DC0352&from=EN>

Jaunais priekšlikums ne tikai integrēs spēkā esošos ES tiesību aktus, bet arī ievērojami paplašinās darbību tvērumu un īstenošanas sarežģītību, kas nozīmē, ka būs nepieciešami jauni resursi. Jaunais priekšlikums paredz izvērst preču klāstu no vienas preces (koksnes) līdz sešām precēm (pievienojot liellopu gaļu, palmu eļļu, soju, kakao un kafiju) un to atvasinātajiem izstrādājumiem, paredzot, ka preces ir ne tikai likumīgas, bet arī ilgtspējīgas. Paredzams, ka tas savukārt palielinās attiecīgo ekonomikas nozaru vērtību, kā arī to ieinteresēto personu un trešo valstu skaitu, kuras regula skar tieši un spēcīgi. Būs vairāk ekspertu grupas sanāksmju (līdzšinējo piecu sanāksmju vietā tagad būs sešas) un vairāk grupas dalībnieku (līdz šim tajās bija iesaistītas tikai dalībvalstis, bet turpmāk tiks iekļautas ieinteresētās personas un trešās valstis). Papildus informācijas sistēmai, kas paredzēta *FLEGT* regulai, tiks izveidota jauna informācijas sistēma (sk. turpmāk). Paredzams, ka valstu salīdzinošās novērtēšanas sistēma (sk. turpmāk) ietvers ciešāku sadarbību ar desmitiem valstu. Salīdzinājumā ar iepriekšējo situāciju, kad regula attiecās tikai uz koksni, regula būs politiski pamanāmāka un precīzāka, jo turpmāk tā attieksies arī uz nozarēm, kas ir būtiskas konkrētu valstu tautsaimniecībai (piemēram, kakao Kotdivuārā un Ganā; palmu eļļa Indonēzijā un Malaizijā; soja un liellopa gaļa Brazīlijā un Argentīnā), kam nepieciešama pastiprināta divpusēja iesaiste, tostarp ekspertu līmenī. Palielināsies arī *ENV* ĢD pārstāvības pienākumi starptautiskos forumos. Palielināsies dalībvalstu ziņošanas pienākumi, ņemot vērā, ka pieaugs preču klāsts un iesaistīto ekonomikas nozaru vērtība. Pāreja uz jauno regulu, *EUTR* atcelšana un *FLEGT* regulas pielāgošana pirmajos piecos darbības gados ietvers papildu uzdevumus.

Visas šīs jaunās darbības un uzdevumi ievērojami palielinās *ENV* ĢD noslodzi. Jaunās regulas lielāka politiskā un ekonomiskā ietekme prasīs vairāk sagatavošanās un analītiskāka darba, lai tiktu galā ar plašāku mijiedarbību — gan politiskā, gan darba līmenī — ar citām Komisijas struktūrvienībām, Padomi un Eiropas Parlamentu, ieinteresētajām personām, trešām valstīm un starptautiskām organizācijām. Tā kā *ENV* ĢD būs papildu ziņošanas uzdevumi un jāpārvalda jauni rīki (informācijas sistēma un salīdzinošās novērtēšanas sistēma), būs nepieciešama papildu uzraudzība no *ENV* ĢD. Lai nodrošinātu sekmīgu darba procesu un uzlabotu īstenošanu salīdzinājumā ar *EUTR* un *FLEGT* regulu, kurām, kā norādīts atbilstības pārbaudē, bija vairākas nepilnības, kā arī ņemot vērā plašāko piemērošanas jomu, vajadzēs vairāk resursu no *ENV* ĢD, kas nepieciešami īstenošanas uzraudzībai dalībvalstīs.

Lai veiktu visus šos uzdevumus, ir vajadzīgas augstas politiskas spriešanas spējas, zināšanas par politiku, analītiskās prasmes, neatkarība un noturība, ko var nodrošināt tikai AD ierēdņi. Ņemot vērā iesaistīto preču sarežģītās piegādes ķēdes un ģeogrāfiskās atšķirības visā pasaulē, būtu ieteicams mēģināt panākt, lai par īstenošanu atbildīgie *ENV* ĢD darbinieki specializētos. Darbinieki var specializēties pēc precēm, reģioniem vai uzdevumiem, bet tam būs vajadzīgi papildu personāla resursi, kā norādīts iepriekš. Pēc iespējas tiks izmantoti ārpalpojumi (sk. turpmāk), taču tam nepieciešama arī pārraudzība. Turklāt ir politiski jutīgi pamatuzdevumi, kas jāveic Komisijai.

ENV, *INTPA* un *TAXUD* ģenerāldirektorātam būs nepieciešami papildu resursi. *ENV* ĢD būs jāstrādā pie sarežģītās valstu salīdzinošās novērtēšanas (gan tehniski, gan diplomātiski), vienlaikus turpinot īstenot iepriekšējās juridiskās saistības jaunajā kontekstā, kas ietver arī starptautisko sadarbību (pastāvīga sadarbība ar partnervalstīm — gan ar patērētājvalstīm, gan ražotājvalstīm, kas ir būtiski, lai nepieļautu pārvirzi). *INTPA* ĢD īpaši pievērsīsies jaunām sadarbības programmām ar

mežiem saistīto partnerību ietvaros, kuru mērķis cita starpā būs palīdzēt ražotājvalstīm izpildīt regulas prasības. Ar mežiem saistītas partnerības tiks piedāvātas visām attiecīgajām valstīm, tostarp tām, kas pašlaik piedalās sarunās par brīvprātīgiem partnerattiecību nolīgumiem vai to īstenošanā. *TAXUD* ĢD strādās pie regulas vispārējās politikas īstenošanas, kā arī pie sagatavošanas darbiem un sekundāro tiesību aktu izstrādes attiecībā uz attiecīgajām precēm un izstrādājumiem, ko ievieš Savienības tirgū vai izved no tā. Šīm darbībām būs vajadzīgi papildu cilvēkresursi *ENV*, *INTPA* un *TAXUD* ģenerāldirektorātam.

Pirms stāšanās spēkā un pirmajos piecos darbības gados būs vajadzīgi arī līdzekļi līgumiem, kas iepirkumu ceļā tiks slēgti ar ārpakalpojumu sniedzējiem, kuri palīdzēs veikt izstrādājumu klāsta pirmo pārskatīšanu, regulas pirmo izvērtēšanu un regulas vispārējo īstenošanu. Šiem trim līgumiem paredzētais budžets pirmajos piecos gados ir 3 050 000 EUR. Summa aplēsta, balstoties uz līdzīgiem līdzšinējiem līgumiem.

Ir arī jāizstrādā pienācīgu pārbažu reģistrs jeb datubāze, kas pieejama dalībvalstu muitas dienestiem, citām dalībvalstu kompetentajām iestādēm un Komisijai. Datubāze atvieglo informācijas iesniegšanu, un tajā tiek uzglabāta tirgus dalībnieku sniegtā informācija (proti, to reģistrācijas dati un pašdeklarācijas). To var izdarīt ar ārēja līgumslēdzēja starpniecību vai administratīvu vienošanos ar Komisijas dienestiem. *ENV* ĢD ir aplēsis, ka datubāzes izveidei un obligāto funkciju nodrošināšanai piecu gadu laikā būs nepieciešams budžets 1,5 miljonu EUR apmērā. Savukārt *TAXUD* ĢD ir aplēsis, ka IT darbs, kas vajadzīgs, lai muitas sistēmas pielāgotu regulā paredzētajām izmaiņām, pirmajos piecos darbības gados izmaksātu 950 000 EUR. IT izstrādes un saistīto iepirkumu izvēles būs iepriekš jāapstiprina Eiropas Komisijas Informācijas tehnoloģiju un kibernetikas padomei.

Valstu salīdzinošās novērtēšanas sistēmas izveidi un darbību varētu nodrošināt ārpakalpojumu sniedzēji (līguma slēgšana iepirkumu ceļā) vai izmantojot administratīvu vienošanos. Pirmajiem pieciem gadiem ir paredzēts budžets 4 369 000 EUR apmērā. Tas gandrīz piecas reizes pārsniedz ietekmes novērtējumā aplēsto summu, kas tika aprēķināta kā iesaistīto personu darba laiks. Sākotnēji summa bija mazāka, jo ietekmes novērtējumā tika lēstas izmaksas par vienkāršotu salīdzinošās novērtēšanas sistēmas izveidi, bet galīgajā tiesību akta priekšlikumā tā tika paplašināta ar jauniem novērtēšanas kritērijiem un tika paredzēta pastiprināta sadarbība ar skartajām valstīm. Jaunie pienākumi prasa arī vairāk darba — tiesību aktu novērtēšana un izpildes panākšana katrā valstī ir vērā ņemams uzdevums, kas prasīs daudz lielāku darba stundu skaitu. Koriģētā summa ir aprēķināta, ņemot vērā pieredzi, kas gūta valstu pārskatos par ES Kokmateriālu regulu.

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme

☐ Ierobežots ilgums

- ☐ Priekšlikuma/iniciatīvas darbības laiks: [DD.MM.]GGGG.–[DD.MM.]GGGG.
- ☐ Finansiālā ietekme uz saistību apropriācijām — no GGGG. līdz GGGG. gadam, uz maksājumu apropriācijām — no GGGG. līdz GGGG. gadam.

☒ Beztermiņa

- Īstenošana ar uzsākšanas periodu no 2023. līdz 2027. gadam,
- pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Paredzētie pārvaldības veidi³

☒ Komisijas īstenota tieša pārvaldība:

- ☒ ko veic tās struktūrvienības, ieskaitot personālu Savienības delegācijās;
- ☐ ko veic izpildaģentūras.

☐ Dalīta pārvaldība kopā ar dalībvalstīm

☐ Netieša pārvaldība, kurā budžeta izpildes uzdevumi uzticēti:

- ☐ trešām valstīm vai to norīkotām struktūrām;
- ☐ starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);
- ☐ EIB un Eiropas Investīciju fondam;
- ☐ Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām;
- ☐ publisko tiesību subjektiem;
- ☐ privāttiesību subjektiem, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, tādā mērā, kādā tiem ir pienācīgas finanšu garantijas;
- ☐ dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuriem ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un kuriem ir pienācīgas finanšu garantijas;
- ☐ personām, kurām, ievērojot LES V sadaļu, uzticēts īstenot konkrētas KĀDP darbības un kuras ir noteiktas attiecīgajā pamataktā.
- *Ja norādīti vairāki pārvaldības veidi, sniedziet papildu informāciju iedaļā "Piezīmes".*

Piezīmes

--

³ Sīkāku informāciju par pārvaldības veidiem un atsauces uz Finanšu regulu sk. *BudgWeb* tīmekļa vietnē: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Uzraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt biežumu un nosacījumus.

Darbaspēka apsekojums ietver personāla izdevumus, iepirkumus un, iespējams, administratīvas vienošanās. Uz šāda veida izdevumiem attiecas standarta noteikumi

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums

Iniciatīvai plānota Komisijas īstenota tieša pārvaldība. Komisijai palīdzēs ekspertu grupa, kurā būs dalībvalstu pārstāvji un ieinteresētās personas: Komisijas ekspertu grupa / ieinteresēto personu platforma pasaules mežu aizsardzībai un atjaunošanai. Komisijai palīdzēs komiteja.

Kopumā iniciatīva ietver personāla izdevumus, iepirkumus un, iespējams, administratīvas vienošanās. Uz šāda veida izdevumiem attiecas standarta noteikumi.

2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu

Kopumā iniciatīva ietver personāla izdevumus, iepirkumus un, iespējams, administratīvas vienošanās. Uz šāda veida izdevumiem attiecas standarta noteikumi.

2.2.3. Kontroles izmaksu lietderības (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)

Kopumā iniciatīva ietver personāla izdevumus, iepirkumus un, iespējams, administratīvas vienošanās. Uz šāda veida izdevumiem attiecas standarta noteikumi.

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Norādīt esošos vai plānotos novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus, piemēram, krāpšanas apkarošanas stratēģijā iekļautos pasākumus.

Kopumā iniciatīva ietver personāla izdevumus, iepirkumus un, iespējams, administratīvas vienošanās. Uz šāda veida izdevumiem attiecas standarta noteikumi.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

- Esošās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām.

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Nr.	Dif./nedif. ⁵⁷	no EBTA valstīm ⁵⁸	no kandidātvalstīm ⁵⁹	no trešām valstīm	Finanšu regulas 21. panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē
3	09 02 01 —Daba un biodaudzveidība	Dif.	JĀ	NĒ	NĒ	NĒ
7	20.01.02.01 — Atalgojums un piemaksas	Nedif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ
7	20 02 06 02 — Konferenču un sanāksmju izmaksas	Nedif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ

⁵⁷ Dif. — diferencētās apropriācijas, nedif. — nediferencētās apropriācijas.

⁵⁸ EBTA — Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

⁵⁹ Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis no Rietumbalkāniem.

3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām

- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas darbības apropriācijas
- ☒ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas darbības apropriācijas:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	3	Dabas resursi un vide
--	----------	------------------------------

ĢD: <i>ENV</i>			Gads 2022	Gads 2023	Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027	KOPĀ (2022.– 2027. gadā)
• Darbības apropriācijas									
09 02 01 —Daba un biodaudzveidība	Saistības	(1a)	0,500	1,789	1,680	1,610	1,890	1,450	8,919
	Maksājumi	(2a)	0,500	1,789	1,680	1,610	1,890	1,450	8,919
Administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem ⁶⁰									
Budžeta pozīcija		3)							
KOPĀ apropriācijas ENV ģenerāldirektorātam	Saistības	= 1a + 1b + 3	0,500	1,789	1,680	1,610	1,890	1,450	8,919
	Maksājumi	= 2a + 2b + 3	0,500	1,789	1,680	1,610	1,890	1,450	8,919

⁶⁰

Tehniskā un/vai administratīvā palīdzība un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās BA pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

ĢD: <i>TAXUD</i>			Gads 2022	Gads 2023	Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027	KOPĀ (2022.– 2027. gadā)
• Darbības apropriācijas									
09 02 01 —Daba un biodaudzveidība	Saistības	(1a)	—	0,150	0,300	0,250	0,125	0,125	0,950
	Maksājumi	(2a)	—	0,150	0,300	0,250	0,125	0,125	0,950
Administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem ⁶¹									
Budžeta pozīcija		3)							
KOPĀ apropriācijas <i>TAXUD</i> ģenerāldirektorātam	Saistības	= 1a + 1b + 3	—	0,150	0,300	0,250	0,125	0,125	0,950
	Maksājumi	= 2a + 2b + 3	—	0,150	0,300	0,250	0,125	0,125	0,950

• KOPĀ darbības apropriācijas	Saistības	4)							
	Maksājumi	5)							
• KOPĀ administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem			6)						
KOPĀ apropriācijas daudzgadu finanšu shēmas 3. IZDEVUMU KATEGORIJAI	Saistības	= 4 + 6	0,500	1,939	1,980	1,860	2,015	1,575	9,869
	Maksājumi	= 5 + 6	0,500	1,939	1,980	1,860	2,015	1,575	9,869

⁶¹ Tehniskā un/vai administratīvā palīdzība un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās BA pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

Minētā summa būs vajadzīga, lai segtu dažādus īstenošanas uzdevumus, kas saistīti ar tiesību normām un ko veiks *ENV* GD.

Iepirkumos paredzēts slēgt līgumus ar izpildītājiem par pētījuma izstrādi izstrādājumu saraksta pirmajai izskatīšanai (paredzēts 2022. gadā), par pētījuma izstrādi regulas pirmā izvērtējuma veikšanai (paredzēts 2026. gadā) un par atbalsta sniegšanu regulas vispārējai īstenošanai (pakalpojumu paredzēts sniegt vienādā apmērā pirmajos piecos darbības gados).

Turklāt šajā kategorijā provizoriski ir iekļautas vēl divas darbības, ko varētu īstenot, piesaistot ārpuskalpojumu sniedzēju vai noslēdzot administratīvu vienošanos ar Komisijas dienestiem. Tās ir: informācijas sistēmas izstrāde un darbība, kā arī valstu salīdzinošās novērtēšanas sistēmas izstrāde un darbība. Budžetā abām darbībām paredzētas izmaksas pirmos piecus darbības gadus.

Visbeidzot, ir paredzētas arī izmaksas, lai segtu IT izstrādi un elektronisko saskarņu uzturēšanu starp valstu muitas sistēmām un informācijas sistēmu attiecībā uz informācijas apmaiņu starp muitas dienestiem un kompetentajām iestādēm. Tās ir iekļautas informācijas sistēmas kopējās izmaksās.

Visas izmaksas, izņemot cilvēkresursu un administratīvās izmaksas								
Uzdevumi	Resursi	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOPĀ
Vispārēja īstenošana	Vispārējā atbalsta līgums	—	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	2,250
Salīdzinošās novērtēšanas sistēma	Līgums vai administratīva vienošanās par atbalsta sniegšanu	—	1,009	0,840	0,840	0,840	0,840	4,369
Reģistra informācijas sistēma (<i>ENV+TAXUD</i>)	Līgums vai administratīva vienošanās par atbalsta sniegšanu	—	0,480	0,690	0,570	0,425	0,285	2,450
Izstrādājumu saraksta izskatīšana	Līgums par ietekmes novērtējuma izstrādi	0,500	—	—	—	—	—	0,500
Pirmā izvērtēšana	Izvērtēšanas atbalsta līgums	—	—	—	—	0,300	—	0,300
		0,500	1,939	1,980	1,860	2,015	1,575	9,869

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	7	“Administratīvie izdevumi”
---	----------	----------------------------

Šī iedaļa būtu jāaizpilda, izmantojot administratīva rakstura budžeta datu izklājlapu, kas vispirms jānoformē [tiesību akta finanšu pārskata pielikumā](#) (iekšējo noteikumu V pielikums), kurš starpdienestu konsultāciju vajadzībām tiek augšupielādēts sistēmā *DECIDE*.

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		Gads 2022	Gads 2023	Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027	KOPĀ (2022.–2027. g.)
ĢD: <i>ENV</i>								
• Cilvēkresursi		—	0,760	0,760	0,760	0,760	0,760	3,800
• Citi administratīvie izdevumi ⁶²		—	0,114	0,114	0,114	0,114	0,114	0,570
KOPĀ ENV ĢD	Apropriācijas	—	0,874	0,874	0,874	0,874	0,874	4,370

		Gads 2022	Gads 2023	Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027	KOPĀ (2022.–2027. g.)
ĢD: <i>INTPA</i>								
• Cilvēkresursi		—	0,304	0,304	0,304	0,304	0,304	1,520
• Citi administratīvie izdevumi		—	—	—	—	—	—	—
KOPĀ INTPA ĢD	Apropriācijas	—	0,304	0,304	0,304	0,304	0,304	1,520

⁶² 34. pants paredz jaunas komitejas izveidi Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē. Turklāt Komitejai palīdzēs Atmežošanas platformas ekspertu grupa, kura jau ir izveidota, bet kurai nav lēmumu pieņemšanas pilnvaru.

		Gads 2022	Gads 2023	Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027	KOPĀ (2022.–2027. g.)
ĢD: TAXUD								
• Cilvēkresursi		—	0,152	0,152	0, 52	0,152	0,152	0,760
• Citi administratīvie izdevumi		—	—	—	—	—	—	—
KOPĀ TAXUD ĢD	Apropriācijas	—	0,152	0,152	0,152	0,152	0,152	0,760

KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	(Saistību summa maksājumu summa) =	—	1,330	1,330	1,330	1,330	1,330	6,650
--	---------------------------------------	---	-------	-------	-------	-------	-------	--------------

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		Gads 2022	Gads 2023	Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027	KOPĀ (2022.–2027. g.)
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 1.– 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	Saistības	0,500	3,269	3,310	3,190	3,345	2,905	16,519
	Maksājumi	0,500	3,269	3,310	3,190	3,345	2,905	16,519

3.2.2. *Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām*

Saistību apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Norādīt mērķus un iznākumus			Gads N	Gads N+1	Gads N+2	Gads N+3	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)	KOPĀ
	IZNĀKUMI							

↓	Veids ⁶³	Vidējās izmaksas	Nē	Izmak- sas	Nē	Izmak- sas	Nē	Izmak- sas	Nē	Izmak- sas	Nē	Izma- ksas	Nē	Izmak- sas	Nē	Izmak- sas	Kopējais daudzums	Kopējās izmaksas
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 1 ⁶⁴ ...																		
— Iznākums																		
— Iznākums																		
— Iznākums																		
Starpsumma — konkrētais mērķis Nr. 1																		
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 2 ...																		
— Iznākums																		
Starpsumma — konkrētais mērķis Nr. 2																		
KOPSUMMAS																		

⁶³ Iznākumi ir attiecīgie produkti vai pakalpojumi (piemēram, finansēto studentu apmaiņu skaits, uzbūvēto ceļu garums kilometros utt.).

⁶⁴ Konkrētie mērķi, kas norādīti 1.4.2. punktā Konkrētie mērķi

3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas administratīvās apropriācijas
- ☒ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas administratīvās apropriācijas:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	Gads 2022	Gads 2023	Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027	KOPĀ (2023.– 2027. g.)
--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	------------------------------

Daudzgažu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA							
Cilvēkresursi	—	1,216	1,216	1,216	1,216	1,216	6,080
Citi administratīvie izdevumi	—	0,114	0,114	0,114	0,114	0,114	0,570
Starpsumma — daudzgažu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA	—	1,330	1,330	1,330	1,330	1,330	6,650

Ārpus daudzgažu finanšu shēmas ⁶⁵ 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS							
Cilvēkresursi							
Pārējie administratīvie izdevumi							
Starpsumma — ārpus daudzgažu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS							

KOPĀ	—	1,330	1,330	1,330	1,330	1,330	6,650
-------------	---	-------	-------	-------	-------	-------	--------------

Vajadzīgās administratīvās apropriācijas tiks nodrošinātas no apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdaļītas, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

⁶⁵ Tehniskā un/vai administratīvā palīdzība un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās BA pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

3.2.3.1. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības

- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgi cilvēkresursi.
- ☒ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgi šādi cilvēkresursi:

Aplēse izsakāma ar pilnslodzes ekvivalentu

	Gads 2022	Gads 2023	Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027
• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)						
20 01 02 01 (Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības)	0,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
20 01 02 03 (Delegācijas)						
01 01 01 01 (Netiešā pētniecība)						
01 01 01 11 (Tiešā pētniecība)						
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)						
• Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu FTE)⁶⁶						
20 02 01 (AC, END, INT, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)						
20 02 03 (AC, AL, END, INT un JPD delegācijās)						
XX 01 xx yy zz⁶⁷	— galvenajā mītnē					
	— delegācijās					
01 01 01 02 (AC, END, INT — netiešā pētniecība)						
01 01 01 12 (AC, END, INT — tiešā pētniecība)						
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)						
KOPĀ	0,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0

XX ir attiecīgā politikas joma vai budžeta sadaļa.

Nepieciešamie cilvēkresursi tiks nodrošināti, izmantojot attiecīgo ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajos ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Veicamo uzdevumu apraksts:

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	<i>ENV</i> ģenerāldirektorātam ir vajadzīgas 5 AD amata vietas regulas vispārējai īstenošanai, tostarp starptautiskās sadarbības veidošanai, kā arī sekundāro tiesību aktu sagatavošanai un izstrādei regulā ierosinātajos termiņos. <i>INTPA</i> ģenerāldirektorātam ir vajadzīgas 2 AD amata vietas, lai risinātu sadarbības un attīstības jautājumus saistībā ar regulu, jo īpaši saistībā ar tādu partnerību izveidi, kas saistītas ar mežiem. <i>TAXUD</i> ģenerāldirektorātam ir vajadzīga 1 AD amata vieta regulas vispārējai īstenošanai, kā arī lai sagatavotu un izstrādātu sekundāros tiesību aktus saistībā ar attiecīgajām precēm un izstrādājumiem, ko ievieš Savienības tirgū vai izved no tā, kā arī lai nodrošinātu saskarnes īstenošanas vajadzības saskaņā ar 26. pantu.
Ārštata darbinieki	Neattiecas

⁶⁶ AC — līgumdarbinieki, AL — vietējie darbinieki, END — valstu norīkotie eksperti, INT — aģentūru darbinieki, JPD — jaunākie eksperti delegācijās.

⁶⁷ Ārštata darbiniekiem paredzēto maksimālo summu finansē no darbības apropriācijām (kādreizējām BA pozīcijām).

3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

Priekšlikuma/iniciatīvas vajadzībām:

- ☒ pilnībā pietiek ar līdzekļu pārvietošanu daudzgadu finanšu shēmas (DFS) attiecīgajā izdevumu kategorijā.
- Budžeta pozīcijas 09 02 01 izmaksas segs no *LIFE* programmas, un tās plāno *ENV* ģenerāldirektorāta ikgadējā pārvaldības plāna ietvaros. Lai nodrošinātu nepieciešamos cilvēkresursus, vēlams papildu piešķirums saskaņā ar ikgadējo cilvēkresursu sadales kārtību.
- ☐ jāizmanto no DFS attiecīgās izdevumu kategorijas nepiešķirtās rezerves un/vai īpašie instrumenti, kas noteikti DFS regulā.

Paskaidrojiet, kas jādara, norādot attiecīgās izdevumu kategorijas un budžeta pozīcijas, atbilstošās summas un instrumentus, kurus ierosināts izmantot.

- ☐ jāpārskata DFS.

Paskaidrojiet, kas jādara, norādot attiecīgās izdevumu kategorijas, budžeta pozīcijas un atbilstošās summas.

3.2.5. Trešo personu iemaksas

Priekšlikums/iniciatīva:

- ☒ neparedz trešo personu līdzfinansējumu
- ☐ paredz šādu trešo personu sniegtu līdzfinansējumu:

Apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	Gads N ⁶⁸	Gads N+1	Gads N+2	Gads N+3	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)			Kopā
Norādīt līdzfinansētāju struktūru								
KOPĀ līdzfinansētās apropriācijas								

⁶⁸ “N” gads ir gads, kurā priekšlikumu/iniciatīvu sāk īstenot. Aizstājiet “N” ar paredzēto pirmo īstenošanas gadu (piemēram, 2021. gadu). Tas pats attiecas uz turpmākajiem gadiem.

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

- ☒ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus.
- ☐ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:
 - ☐ pašu resursus
 - ☐ citus ieņēmumus
 - atzīmējiet, ja ieņēmumi ir piešķirti izdevumu pozīcijām ☐

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta pozīcija:	ieņēmumu	Kārtējā finanšu gadā pieejamās apropriācijas	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme ⁶⁹						
			Gads N	Gads N+1	Gads N+2	Gads N+3	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)		
..... pants									

Attiecībā uz piešķirtajiem ieņēmumiem norādīt attiecīgās budžeta izdevumu pozīcijas.

Citas piezīmes (piemēram, metode/formula, ko izmanto, lai aprēķinātu ietekmi uz ieņēmumiem, vai jebkura cita informācija).

⁶⁹ Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.